
Serie nouă
februarie 2010
2
(CIV)
36 pagini
9 lei
Am
ACTUALITATEA
MUZICALĂ
REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
Din sumar:
Aniversare Sebastian Barbu-Bucur
Tinereţe şi măiestrie, la Operă
Un român la Ankara
Musical la "C. Tănase"
Eurovision 2010
Portret Vasile Şeicaru
În imagine: Marius Ţeicu
foto: Gabi Boholţ

Pauza

Adrian IORGULESCU

Panta rei (*Toate curg*) decretează Heraclit. Nu oricând însă şi nu oricum. Cu precădere în albia acusticului, unde curgerea, succederea, devenirea se fondează pe legi rigide, aproape canonice. Nu întâmplător, contemporanii elini ai celui citat întrerbuinţau termenul de *euritmie,* cu înţelesul de *corpus* de reguli privitoare la acomodarea generală dintre sonorităţi, linii, planuri, mobilităţi.

Durarea cronologică descinde din ritmizare, operaţie pe care P. Hindemith o consideră „aptă să asigure unitatea de ansamblu a limbajului muzical". Sub hegemonia acesteia, compozitorul aşează textura melodică, omofonia, polifonia, timbralitatea, configuraţia. Laolaltă parametrii constitutivi şi contributivi la confecţionarea edificiului. Consensual, I. Stravinski întăreşte aserţiunea. Pentru el, „funcţia ritmului rezidă în a ordona conştient mişcarea tuturor elementelor sonore." (*Poetica muzicală).* Să convenim că dimensiunea evocată reprezintă – după cum subliniază F. Schelling – „ puterea dominantă în muzică", prin intermediul căreia se obţine caracterul compact, evolutiv, echilibrat, individual al opusului.

Asemeni timpului însuşi, din care provine şi pe care-l structurează artistic, natura ritmului pare absconsă, insondabilă în consistenţa sa lăuntrică. Scăpată aparent de exigenţele cercetării. De aceea, se profilează dificil şi rămâne difuz definibilă. Se confundă şi se asociază în terminologia uzuală cu viteza derulării, cu percutanţa, ciclicitatea, continuitatea, discontinuitatea, articularea, tactul, metrul, tempoul şi cu altele analoge, ori similare. Suveran, tutelar, chiar dacă nebulos, nucleul său vital impregnează şi particularizează elaboratul fonic. Îl face vibrant, proteic, energetic. Îi conferă tenta şi aura emoţional-estetică.

Nu mi-am propus să intersectez teoria ritmului, ci numai să îndrept atenţia asupra unui alcătuitor aparent secundar, injust neglijat: *pauza.* În ecuaţia complexă şi sofisticată a combinării duratelor, segmentelor, a configurării osaturii în perpetuare, acesteia îi revine un rol de prim rang. Încerc să-mi imaginez – desigur, prin reducere la absurd – cum s-ar contura o depănare din care s-au eliminat întreruperile. Evident, rezultatul ar fi o cacofonie. La treapta motivului, frazei, perioadei, temei, secţiunii, părţii, întregului, dar şi la stadiul conexiunilor cauzale şi a interrelaţiilor sistemice dintre componente, a coeziunii intrinseci a obiectului, nimic, absolut nimic din ce determină fizionomia unui discurs valabil n-ar putea exista. Darămite evoca. Privat, deposedat de stopuri, cezuri, respiraţii, coroane, logosul ar eşua în ilogic, amorf, incongruent, inert.

Concret, depistăm două sortimente de pauze. Unele de factură *morfologică*, născute prin înlocuirea sau imixtionarea unor valori accentuate sau neaccentuate, incluse în desenul formulelor ritmice. Altele de factură *sintactică*, ivite prevalent la sfârşitul inciziilor, cadenţelor, calupurilor. Nu obligatoriu şi al dinamizărilor sau dezvoltărilor, în accepţia largă a cuvântului. De pildă, la Beethoven şi la alţi autori succesori lui pauza (adesea general – pauza) este plasată în chiar *climaxul* ideii. În fine, se întâlnesc circumstanţe când îndeplineşte simultan atribuţii morfologice şi sintactice. Aşa cum se întâmplă în alcătuirea modulelor seriale, unde sunetele şi pauzele se bucură de utilizări şi ponderi echivalente. (Stă mărturie, scriitura pointilist-weberniană).

În exerciţiul înlănţuirii şi încrengăturii dinamice, pauzele topice au menirea să contureze şi să rânduiască eşalonarea. Să precizeze şi să evidenţieze raporturile şi atracţiile dintre formanţi, intervenind prin fisiune, prin fracţionare. Astfel, fragmentele, porţiunile ajung decupabile, implicit decelabile. Mai mult, ele pot sista ori suprima un demers început. Escala, indiferent cât e de lungă, impune un interval silenţios, ce desparte două elemente, două evenimente, două perioade consecutive cu perpetuare necurmată. *Respiro*-ul în speţă declanşază o serie de efecte psihologice, între care remarc:

- instaurarea unei suspensii provocatoare de aşteptare, ori de surpriză;
- apariţia unei „comutări" de sens şi stare;
- generarea unui proces de repliere, rememorare, aglutinare, necesar în vederea cuprinderii şi stocării însumate a informaţiilor şi referinţelor degajate până într-un anumit moment.

(continuare în pagina 2)

DIN SUMAR

Eseuri 2-3
Paul Constantinescu 4
Interviu cu Bujor Hoinic 5
Recenzii 7
"Spărgătorul de nuci" 8
Aniversare Seb. Barbu-Bucur 9
Concerte... sub lupă 12-13
Pagina corală 18
"O comedie furtunoasă" 21
Eurovision 2010 22-23
Stelele Moscovei 24
Remember Mihaela Runceanu 30-31
Portret componistic
Vasile Şeicaru 32
O melodie pentru fiecare
"Aruncarea în valuri", muzica Vasile Şeicaru 33
Amintiri din "Epoca de aur" 34

Semn, însemn, consemn

Liviu DĂNCEANU

Se spune că în pădure, lăudându-se, leul era convins că printr-un singur răget poate să bage spaima în toate vieţuitoarele. La rândul lui, ursul se bătea cu laba-n piept fălindu-se că atunci când mormăie el întreaga suflare o ia la sănătoasa. Numai porcul mărturisea, pe jumătate spăşit, pe jumătate trufaş, că un singur guiţat de-al său face ca toată planeta să stea la coadă la vaccinat. Mai în glumă, mai în serios trebuie să concedem că zvonurile despre primenirile din muzica savantă germană au reverberat secole de-a rândul în principalele medii culturale europene şi, ceea ce este poate cel mai semnificativ, lumea artistică a ţinut într-un fel sau altul cont de ele. Nu mai puţin decât în ultimele decenii explorările sonore întreprinse la Studio für Neue Musik din Köln au marcat, de multe ori simptomatic, fizionomia componisticii contemporane, uneori schimonosind-o, ridând-o înainte de vreme, alteori însă cosmetizând-o, conferindu-i strălucire şi vitalitate. Peste tot, în Europa, Japonia, Statele-Unite s-au găsit adepţi, unii chiar necondiţionali, care înţelegeau că la Köln se întâmplă ceva şi doar urmărind traiectoria ori sinuozităţile prospecţiilor sonore de aici vom reuşi să definim un fenomen în care se reflectă de altfel mare parte din mentalitatea specifică unei anumite avangarde muzicale. O mentalitate iscată din pariul cu gesturile caduce, vetuste în speranţa depăşirii lor iremediabile şi cu dorinţa

acerbă de a realiza ceva nou şi original ca o căuţiune a efervescenţei erupţiilor creatoare. Am fost recent la Westdeutscher Rundfunk Köln intenţionând, printre altele, să iau pulsul activităţilor din cadrul Studioului de muzică nouă. Stupoare ! Mi s-a spus că porţile au fost închise cu vreo doi ani în urmă. Că însăşi aparatura (de ultimă generaţie la vremea aceea) zace inertă, undeva într-un depozit, neproducând nimic altceva decât praf şi repaos. Incredibil, dar adevărat. Laboratorul creat de Eimert încă din 1951 şi în care Stockhausen compusese *Gruppen* şi *Stimmung* a încetat să existe. Dispariţia este uneori tot atât de bruscă în capriciile ei precum o curtezană în dispreţurile ei; mai credincioasă însă, dispariţia nu a înşelat pe nimeni niciodată. Cu câte eforturi s-a pus pe picioare un asemenea Studio în care şi-au ofertat tainul de imaginaţie şi talent atâţia compozitori faimoşi ai veacului trecut şi cât de în pripă s-a săvârşit extincţia ! Între a fi şi a avea, vorba lui Mihai Şora, există verbul a face. Sau, în acest caz, a nu face. Mă gândesc totuşi ca nu cumva închiderea celebrei instituţii să fi avut şi o încărcătură simbolică: aceea a unui gest de igienizare a mecanismelor prin intermediul cărora se produce muzica nouă savantă. Poate că o schimbare de paradigmă va miji atunci când deşeul sonor, în ansamblul său, nu se mai datorează unor concepţii judicios elaborate şi controlate ori care, minuţios implementate, întorc atât de des spatele la tot ceea ce s-ar putea numi muzică autentică, ci, pur şi simplu, unei trecătoare şi mai reduse facultăţi de a crea o lucrare sau alta. Există a patologie a verticalei: atunci când gratuitatea şi disponibilitatea se apleacă, se înconvoaie, neavând ce căuta la orizontală, acolo unde e nevoie de perseverenţă şi metodă. Prin simetrie, există şi o patologie a orizontalei, dată de proiecţia orizontalei pe verticală, percepută ca o manipulare, dar şi ca o cădere la rangul de simplă unealtă a creatorului menit a fi suveranul uneltelor de el confecţionate. Au latinii o vorbă: "est modus in rebus". Se află o măsură în orice, adică, se face în aşa fel încât să împaci şi capra şi varza. Din această perspectivă „tăcerea" de la Studio für Neue Musik din Köln reprezintă un semn, un însemn şi, de ce nu, un consemn.

Pauza

(urmare din pag. 1)

Sub abordare speculativă, pauza provoacă oprirea. Anulează derularea. Introduce decuplajul şi blocajul transmisiei. Rupe racordurile. Sparge blocurile. Interzice tumultul sonorităţilor aflate în „marş". Ghilotinează motorica evoluţiei. Aduce la suprafaţă tăcerea. Atrage ipotetic răgazul, repaosul, acalmia, poate abţinerea. Nu întotdeauna. Aidoma verbalului, liniştea muzicală potenţează felurit expozeul. Îl propulsează înspre alte orizonturi sugestive, îl plasticizează imprevizibil. Îi retrasează turnura dramaturgică. În fruntariile Euterpei, ca şi într-ale Thaliei, necântatul, nespusul reliefează deschideri simbolice, valenţe expresive, capacităţi semnificative. Descoperim astfel, linişti ameninţătoare, zăboviri care dor. Dar şi reţineri încordate, producătoare de emoţii şi tensiuni. Muţenii ce pregătesc explozii, ce emană temeri, exaltări, exasperări. Evantaiul evocator aferent e nelimitat.

Acroşez la încheierea acestor rânduri *un côté* tangenţial, legat de captare. Audiţia reclamă imperios tăcerea. Pogorârea liniştii interioare şi exterioare. Pentru a obţine, întru asimilarea transmisului, pretinsa concentrare, reculegere, meditaţie. Zgomotul, locvacitatea, larma anihilează înţelesul, uneori îl bulversează iremediabil. Ciudat numai aparent, potopul de sunete care ne inundă zilnic ne îndepărtează de muzică, nu ne-o apropie. Deplâng, de aceea, folosirea ei ca produs ambiental, în mijloace de transport în comun, în frizerii, săli de sport, magazine, restaurante, ascensoare, etc, cum resping consumul pasiv. Undele nu trec prin noi, ci pe lângă noi, fără a lăsa vreo urmă, fără a induce participarea. Omniprezenţa fonică în atari condiţii duce, inevitabil, la compromiterea percepţiei.

P.S. Apropo. După circa nouă ani de contribuţii editoriale continue în paginile A.M. am decis ca începând cu februarie 2010 să-mi încetez colaborarea. Din considerente personale. Nu înainte de a mulţumi redactorilor publicaţiei şi prevalent cititorilor pentru solicitudinea manifestată. Vine o vreme, când pentru toată lumea o *pauză* e binevenită...

Adrian IORGULESCU

Perspective de armonizare

George BALINT

II. CONSTITUȚIE SUBIECTIVĂ

Căutând să descopăr dacă armonia este o punere în ansamblu a celor exterioare şi, în fond, care sunt acestea, am desluşit în capitolul anterior două dimensiuni/entități ce mă constituie în mod relativ-obiectiv: corpul şi cugetul. Drept caracteristici, acestei perechi îi putem sinonimiza o sumedenie, între care: lucru–idee; concret–abstract; lume–limbaj; materie–spirit; natură–cultură; fenomen–informație; imanență–inteligență; element–compoziție; fizic-intelect; instinct–rațiune; accident–proiect; compact-structurat; dezinent–consecvent, precum şi aspectele de: risipire–întregire; fărâmare–alcătuire; erodare-conservare; dezordonare-reificare; rest–parte; indecelabil–enumerabil; unu–multiplu; inmensurabil–comensurabil; grosier–şlefuit etc.

1. Însă eu nu mă aflu doar relativ aspectelor de concretitudine materială şi proiecție conceptuală, considerate obiective. Tresar şi într-o altă relativitate, de ordin subiectiv, extrem de dinamică, caracterizată de un regim vibratoriu incandescent. Disting în acest registru o mişcare ce oscilează necontenit față de imaginara stare de odihnă, desăvârşită în matricea unei origini aprioric îndepărtate, mitice. Substanța acestei entități subiective este tocmai distanțarea de origine, trăită ca sentiment al neputinței de întoarcere. Îi voi spune dor. Iar entitatea care-l comportă, ca *stare de dor*, o recunoaştem sub denumirea de ***suflet***.

Dacă despre corp se poate spune că este vibrație rece, inerțială, sufletul, dimpotrivă, este o vibrație fierbinte, pulsională. Ca entitate animată şi necorporală, desprinsă dintr-o origine imemorială, sufletului îi este proprie o mişcare necontenit aleatoare, „în căutarea paradisului pierdut”. Nemuritor în esență, el se resimte exilat (alterat) în „lumea cu dor”, de care tinde să scape prin alunecare. Prin aceasta doar pare să se elibereze, căci oriîncotro şi oriunde ar glisa, nu reuşeşete să se fixeze, spre a se linişti definitiv într-o stare anume, niciuna fiindu-i întru totul identică stării originare. Aşa se face că impulsul dorului sufletesc îi sporeşte înstrăinarea, însingurându-l în necontenita rătăcire prin cotloanele timpului de sub-lume. Dorul sufletesc - acest covârşitor sentiment al unui interval incomensurabil despărțitor - alternează aperiodic între disperare şi exaltare, în raport cu axa unei stări de repaus recuperator (primenitor), în a cărei fază nu se poate lăsa câtă vreme se află prins în corp (determinat sensibil, la rându-i, de necesitate). Sufletului îi putem doar spera mântuirea (eliberarea în nemurire), odată cu ultima transformare a corpului, în clipa contenirii timpului său (plinirea vremii). Cu toate astea, grație cugetului, dorul sufletesc poate fi armonizat prin acel fel de disciplinare propriu artei, care să-i modereze (arcuiască) profilul şi spontaneitatea mişcării cu o nuanță de expresivitate şi probabilitate (veridicitate). Astfel, sufletului i se poate asemăna (autentifica) un chip aparte, de natură *personală*. La rândul său, cugetul însuflețit poate beneficia de o sporire a cunoaşterii de tip intuitiv (nemediat prin discurs).

Prizonier fiind prin timpul conținut lumii, sufletul se găseşte alunecând cu spatele în sensul acestuia (cel al entropiei), căci, indiferent de volutele şi dus-întoarcerile sale, rămâne veşnic cu fața către matricea din care provine (originea paradisiacă). Îl aflăm aşadar între corp – pentru care este impuls abisal – şi cuget – căruia i se conturează ca năzărire (închipuire irațională). Situat astfel, el se găseşte în chiar substanța timpului, care este durata. În această durată, timpul sufletesc comportă două aspecte, în funcție de entitatea căreia îl referim: dinspre corp, sufletul este într-un timp covârşitor prin ireversibilitate (entropie); dinspre cuget, timpul sufletesc este inconceptibil prin improporționabilitate, rămânând în condiția de rest, ca incomprehensibilă elementaritate (monadă). Aşadar, durata sufletului timpuit (între corp şi cuget) este simultan asimetrică (inparcursibilă) şi ermetică (indivizibilă), fiind totodată strict atributivă (însuşibilă doar ca atare, în mod nedistributiv).

2. Tot în plan subiectiv, complementar sufletului, consider o a patra entitate constitutivă, grație căreia mă identific ca sens propriu, de/către mine însumi: ***conştiința***. Spre deosebire de suflet, care doruieşte la un dincolo (înainte) de începutul timpului şi care fluctuează a margine-hotar, între corp şi cuget, conştiința tinde să-mi fie centru şi axă, instituindu-se ca suport al perenității sinelui meu. Din perspectiva fiecăreia din celelalte trei entități, conştiința se vede altfel: *abstracțiune*, pentru corp; *reper moral*, pentru cuget; *condiție ultimă*, volitivă (autodeterminată), pentru suflet. La rândul ei, şi în raport cu propria-i intenție, conştiința le percepe diferit, pe fiecare: corpul – datul unei locuiri vremelnice, prin care conştiința să poată *deveni*, întru *prezență*; cugetul - modul orientării într-un context, din care conştiința să se edifice ca *responsabilitate* (atitudine); sufletul - tulburătoare stranietate, servind însă temeiului de conştiință îndurătoare (atotcuprinzătoare), respectiv formării caracterului *moral* (bun, tolerant) al conştiinței.

Sub alt aspect, prin vocația sa centrică, conştiința curbează timpul la sine în mod spiralic, asemănător unui protocol cadențial, conferindu-i (o) finalitate. Se relevă astfel în esența caracterului ei teleologic, ca valoare de sens sau *sensualitate*. În raport cu sine însăşi, conştiința se edifică spre centrul său în mod reflexiv. Natural, privirea ei transcende propriului orizont, prin *contemplare*. De altfel, contemplarea este modul propriu conştiinței eliberate de determinările relațiilor cu oricare din celelalte trei entități - suflet, cuget, corp. Ca reper centric-axial, conştiința propune tonul sau fundamentala armoniei, în măsura în care celelalte entități îi sunt gravitate, printr-un demers circumbulatoriu, de completitudine (totalitatea sinelui). Un fel de acordaj sau aşezare, în raport cu tonul conştiinței. Prin urmare, în imaginarul tablou de poziționare a celor patru entități de până acum, situăm conştiința pe nivelul cel mai lăuntric. Imediat deasupra se află cugetul, apoi sufletul, iar la suprafață, corpul. Observăm aşadar că cele două perechi fundamentale – obiectivă şi subiectivă – interferează pe planul stratificării lor.

Din perspectiva fiecăreia din cele patru entități ce-mi alcătuiesc ființa mă descopăr sub aspectul unor dramatice condiționări. Ca urmare, se dezvoltă o paradoxală conduită a nedumeririi faptului de-a mă afla: corpul se iveşte în durerea de finitudine şi (se) *strigă* (caută), semnalând din ascuns (acoperire); cugetul se descoperă în insuficiența de ordine (întregire) şi (se) *întreabă* – dialogând din dubitativitate (neîncredere); sufletul tresare în/din visul originii şi (se) *doruieşte* – rătăcind (îndepărtându-se) din nelinişte (teamă); conştiința se trezeşte în absența (golul) de sine şi (se) *afirmă* (prezintă) – vrând(u-se) din contemplare (inacțiune). Din oricare punct de vedere rămâne o constantă de insuficiență. Oricum am asocia şi grupa aceste entități, armonia continuă să rămână un deziderat. Desigur, de la strigăt şi doruire, la interogație şi afirmare ne apare ca o trecere de la neputință la putință, de la determinarea din necesitate la autonomia din voință. O cale a libertății, pornind dinspre stadiile de individ (brut), şi specie (inteligență), la cel de persoană (chip) şi personalitate (valoare). Este ascensiunea de la finitudine la finalitate, de la închis la deschis, ascundere – dezvăluire. Totodată, avem aspectarea unei scări metodice. Totuşi, deşi fiecare entitate tinde exclusiv în fără-de-celelalte, în acel punct din care nu mai trebuie presupuse (eliminarea necesității; debarasarea resturilor; recuperarea originii; asimilarea vidului), se presupune că armonia ar trebui ca, în primul rând, să le convească una către fiecare şi toate celelalte, tocmai din punctul maximei lor edificări, respectiv din absolutul fiecăreia dintre ele. Tehnic, ele pot fi coroborate, însă fără a reuşi mai mult decât performanța unui admirabil exercițiu. Căci, în esență, armonia nu înseamnă nici conservare în continuitate şi nici repauzare în ajungere. Adică, nu doar utilitate. Armonia, cred eu, este şi ființare, iar aceasta, presupunând deja însuşite calitățile tuturor celor patru entități şi a diferitelor lor grupări, adaugă adevărata calitate a universalității: *creativitatea*. Iar aceasta survine din substanța unei a cincea entități, despre care urmează să vorbim.

(continuare în numărul viitor)

„Paul Constantinescu – în actualitate”

Vasile TOMESCU

„A iubi este ceva grav. Şi mai ales definitiv”: această profesiune de credinţă prin care George Enescu se legitima ca artist şi ca om mi se pare a fi o emblemă spirituală a tuturor slujitorilor artei sunetelor din ţara noastră, pe care poetul Lucian Blaga îi evoca drept „un neam de cântăreţi”. Am avut odată mai mult revelaţia acestui adevăr în câteva realizări recente ale promotorilor acestei arte din oraşul Ploieşti, prilejuite de împlinirea de 100 de ani de la naşterea ilustrului compozitor şi profesor Paul Constantinescu. Ei au pus în lumină împliniri ale iubitorilor de frumos care s-au străduit aici, de la cei care au făcut să răsune, dincolo de vitregiile vremii, cântarea şi jocul moştenite din străbuni, ca şi melodiile de strană, până la cei care în şcoală sau în sala de concert au menţinut nestinsă flacăra unei vii şi reprezentative mişcări artistice în acest centru şi în împrejurimi.

Vatră de istorie şi de impunătoare izbânzi în planul activităţii economice şi social-culturale, vestita urbe a fost şi este o prezenţă de prestigiu în viaţa noastră artistică prin proeminente figuri de compozitori, interpreţi, pedagogi, exegeţi muzicali născuţi şi formaţi aici sau integraţi în activitatea de referinţă, astfel încât în ansamblul ei muzică folclorică, muzica sacră, arta corală, de concert care pulsează la Ploieşti constituie un aspect semnificativ al culturii naţionale în aceste domenii.

Timp de o jumătate de veac am luat act în mod nemijlocit de realizările vieţii muzicale ploieştene sub un unghi sau altul de vedere, dar o privire cuprinzătoare în această direcţie mi-a fost înlesnită de un număr de tipărituri realizate de curând cu sprijinul autorităţilor locale, prin eforturile pasionate şi avizate ale unor oameni ataşaţi acestui domeniu. Se impune astfel volumul elaborat de Alexandru I. Bădulescu şi Nicolae Dumitrescu intitulat „Ploieşti. Viaţa muzicală. File de istorie”, publicat de Editura Kart-Graphic, o limpede şi solidă sinteză a etapelor parcurse şi a personalităţilor afirmate, de la solişti vocali şi instrumentişti, dirijori, corişti de biserică, la profesori, solişti vocali şi instrumentişti, dirijori, corişti, teoreticieni, muzicologi, mulţi de largă notorietate, care au făcut ca viaţa muzicală să pulseze aici într-un sistem de vase comunicante cu activitatea de resort din centre apropiate precum Bucureşti sau Braşov, şi în general din ţară şi din străinătate, peste hotare.

Astăzi la Ploieşti şi în judeţul Prahova se afirmă muzicieni de frunte, cu talent şi cu experienţă larg recunoscute, împreună cu tineri care se consacră prin concursuri de aleasă ţinută; retrăieşte aici muzica marilor autori din epoci şi spaţii diferite şi în context, muzica scrisă de iluştrii fii ai oraşului, ansambluri profesioniste şi de amatori, solişti dobândesc preţuire în ţară şi de peste hotare. Învăţământul muzical a format şi formează generaţii de artişti, instituţii ca Muzeul Memorial „Paul Constantinescu”, acţiuni de reverberaţie cum este Concursul de Interpretare şi Creaţie muzicală „Paul Constantinescu” sunt factori de referinţă în viaţa noastră muzicală în general. Toate aceste aspecte cunoscute prin prisma experienţei personale a multora dintre muzicienii oaspeţi au devenit profund revelatoare datorită volumului cu titlul de mai sus, ca şi valoroasei cărţi care prezintă „Corespondenţa şi alte documente - Paul Constantinescu” elaborată de Alexandru I. Bădulescu şi Nicolae Dumitrescu, prefaţată de Viorel Cosma, scoasă de Editura Kart – Graphic 2009, şi care prezintă cititorilor preţioase valori adunate cu râvnă în Muzeul Memorial citat. Se cuvin evidenţiate, în fine, relatările pertinente făcute de A. L. Bădulescu în câteva publicaţii privind aniversarea centenarului Paul Constantinescu desfăşurată sub auspiciile Academiei Române şi Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România, moment care reflectă cu plenitudine pagini de ieri şi de azi ale Ploieştiului muzical.

Un român la Ankara

În dialog cu muzicianul Bujor Hoinic

Făcând parte dintr-o redutabilă „dinastie” de muzicieni, Bujor Hoinic activează de mai bine de două decenii în capitala Turciei. Dirijor, compozitor, pianist şi profesor, s-a manifestat cu har şi devoţiune în cele patru domenii muzicale în oraşul natal, fiind dirijor la Opera din Timişoara, începând cu 1973, până la începutul anilor ’80.

- Bujor Hoinic, de fapt când s-a produs marea desprindere?

- S-a întâmplat nepremeditat. În decursul câtorva ani 1980-1984, perioadă în care am fost invitat în mod repetat să dirijez la Opera din Ankara.

- Cum de ai ales acest „semiorient” şi nu occidentul?

- Eu nu am ales, ci el m-a ales pe mine... destinul.

- Cum adică?

- M-am căsătorit cu Ayshe, atunci, ca şi acum, coristă la Opera din Ankara. Să mai precizez că nu s-a produs nicio desprindere. Posed şi-n prezent doar cetăţenie română şi colaborez cu mediul muzical din Timişoara şi din ţară. În 2010 de pildă, sunt invitat de Filarmonica “Banatul” să dirijez alături de fiul meu, Cantemir, un concert “ În Memoria-Mircea Hoinic-100 de ani de la naştere”. Se vor derula lucrări de Mircea, Bujor şi Cantemir Hoinic : bunic, tată şi nepot.

- Ce rosturi muzicale deţii la Ankara?

- Funcţia de bază este cea de Director General la Operă (G.M.D), unde sunt şi prim dirijor. Apoi, dirijez şi Orchestra Academică Bilkent, predau compoziţie la cele două Conservatoare şi în timpul „liber” mai compun.

*- Compoziţiile tale sunt de fapt o altă dovadă a nedesprinderii... La Ankara te rogi româneşte, scriind un **Tatăl Nostru** original, de adâncă vibraţie, iar în 1990 ai compus Requiemul **Patimile martirilor**, care s-a prezentat în primă audiţie la Timişoara. Dar în limba turcă compui?*

- Scriu lieduri. Să amintim doar **Mama martirului** (2006) pe versuri de Zeki Çalar.

- Câte Opere sunt în Turcia?

- Şase. La Istanbul, Mersin, Antalya, Izmir, Samsun şi bineînţeles Ankara.

- Ce repertoriu se rulează în aceste şase instituţii?

- Tradiţional: Verdi, Puccini, Donizetti, Rossini, Mozart, Otto Nicolai, C.M. Weber... În afara preferinţelor marelui public, ca excepţii, amintim montarea operei **Electra** la Istambul şi **Salomeea** la Ankara de R. Strauss şi **Lohengrin** de Wagner precum şi **Boris Godunov** de Musorgski. La balet, preferinţele publicului se îndreaptă spre Ceaikovski, Prokofiev, Stravinski (Pasărea de foc), Haciaturian (Spartacus).

- Care este situaţia repertoriului naţional de operă?

- Reforma politică şi socială datorată lui Mustafa Atatürk (1881-1938) a pus şi bazele unei „şcoli naţionale muzicale turceşti”. Astfel, Ahmet Adnan Saygun, compozitor reprezentativ, a scris la cererea lui Atatürk opera istorică **Kerem**. Mai amintim selectiv câteva titluri, unele subiecte familiare nouă: **Nostratin Hogea** de Sabahatin Kalender, **Ali Baba** de Selman Ada, de mare popularitate, **Midas** de Ferit Tüzün, pe un subiect antic, o muzică polimodală, metro-ritmică şi orchestraţie à la Stravinski, **Murat al IV-lea** de Okan Demiriş.

- Care este reacţia publicului de operă?

- În Ankara, la cinci spectacole pe săptămână, cele două săli sunt pline. Ca amuzament, unele titluri atrag prin sugestia lor. La **Bal mascat** se ia sala cu asalt fiindcă e ...bal.

- Şi muzica simfonică?

- La Ankara sunt două orchestre, prima fiind Orchestra simfonică prezidenţială, înfiinţată de Atatürk la începutul secolului 20, apoi la Istanbul sunt două, la Izmir fiinţează o orchestră simfonică privată precum şi la Bursa, Antalya şi Adana. În ceea ce priveşte repertoriul turcesc, în fruntea seniorilor îl amintim pe acelaşi Ahmet Adnan Saygun, care a compus două simfonii, două concerte pentru pian şi un oratoriu în amintirea poetului şi filozofului naţional Yunus Emre. Reprezentativi mai sunt şi compozitorii: Ferit Tüzün cu un Capriccio à la turca şi Uevi Gemal Erkin cu un Concert pentru pian, unul pentru vioară şi Rapsodii în stilul celor enesciene. Noua generaţie de compozitori sunt elevii elevilor, deci de la întemeinicirea şcolii naţionale turce ar fi cam trei generaţii. Publicul e mai puţin atras de asemanticitatea muzicii simfonice.

- Muzica românească se regăseşte în repertoriul centrelor muzicale din Turcia?

- Cam tot aşa cum se regăseşte şi cea turcească în România. Şi totuşi. În Turcia recentă se cântă **Rapsodiile** şi **Suita I-a** de Enescu. **Hora staccato** de Grigoraş Dinicu are mare trecere la public, prezentându-se în diverse aranjamente cam peste tot. Bujor Hoinic îşi dirijează propriile lucrări pe unde se poate. Corul Radio-Televiziunii Turce a prezentat în concert şi a înregistrat lucrările corale **Somnoroase Păsărele** de T. Flondor şi **Bate vântu’** de M. Hoinic.

- În Turcia există uniuni de creaţie?

- Bineînţeles, deci şi Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor.

- Artun Cantemir Hoinic este doar în vârful piramidei genealogice sau..?

- Îmi place să cred că promite a fi şi-n vârful celei muzicale a ascendenţilor săi. Cantemir a fost destinat carierei muzicale. Nu mă aşteptam însă ca performanţe lui să ţintească sublimul. El trăieşte deja prin muzică şi pentru muzică. A absolvit Liceul francez din Ankara, apoi Conservatorul. La 21 de ani a urmat două semestre de dirijat la Sankt Petersburg. În prezent este în anul trei la Conservatorul P.I. Ceaikovski din Moscova. După un an cu Leonid Ivanov, acum continuă dirijatul cu Ghenadi Rojdestvenski. Cantemir excelează ca pianist, ca dirijor printr-un stil modern, energic, expresiv şi electrizant. Calităţile componistice şi dirijorale le veţi putea verifica în concertul memorial amintit de la Timişoara, când Cantemir îşi va dirija propria-i suită din baletul **Nemrut**. Cu mine se cuvine să fiu modest, cât în privinţa fiului meu, pe lângă doza de subiectivism, sunt uimit de calităţile sale muzicale.

A pierdut Timişoara doi muzicieni valoroşi. Într-o anumită măsură, fiindcă ei sunt şi ai noştri pe două coordonate: slujesc cu devotament muzica românească şi pe deasupra sunt ambasadori plenari ai culturii româneşti într-o ţară exotică, apropiată nouă geografic şi istoric. De unde vine şi unde se îndreaptă acest miracol muzical? Doi părinţi cu genă muzicală, Silvia şi Gheorghe îi dau fiinţă, în Bucovina răpită, lui Mircea Hoinic, muzician de aleasă sensibilitate. Acesta se înfrăţeşte cu pământul primitor al Banatului, iar fiul lui, Bujor, este unul din muzicienii marcanţi ai Turciei de azi. Şi atenţie, fiul acestui fiu, Cantemir, împlineşte prezicerile mele dintr-un articol din 1996 când îl numeam „un fel de copil minune”.

Ovidiu GIULVEZAN

Tinerețe şi măiestrie

Don Pasquale, premieră a stagiunii trecute, a revenit recent pe scena Operei bucureştene, de această dată într-o interpretare foarte bună, care dă cu adevărat măsura unui teatru care se vrea a fi de talie europeană. Am izbutit să uit cu această ocazie penibila interpretare de la premieră a rolului Ernesto, fiind acum cu adevărat fermecat de vocea tenorului Bogdan Mihai (debut în rol), un tip special de glas, atât de perfect potrivit scriiturii donizettiene. Foarte tânărul interpret (27 de ani), aureolat deja de câteva succese internaționale, a evoluat cu dezinvoltură actoricească, cu farmec, cu convingere şi ireproşabil din punct de vedere vocal. Mai mult, Bogdan Mihai, care a dovedit o remarcabilă lejeritate în cânt specifică unui tenor „di agilità" (chiar dacă, în anii studenției, a debutat ca bariton!), a interpretat şi o arie care de regulă nu se cântă, fiind evitată din cauza dificultăților greu de surmontat „Cercherò lontana terra". Această arie, rar auzită chiar pe marile scene ale lumii, este într-un fel specialitatea lui Juan Diego Florez, printre foarte puținii tenori care poate emite şi supra-acuta re bemol din final. Ei bine, Bogdan Mihai a izbutit, fără efort, aceeaşi performanță, potențată şi de cultivarea bel-canto-ului în cea mai bună tradiție a sa, spre bucuria publicului. De fapt, la aplauzele de la sfârşitul operei, urale entuziaste au însoțit ieşirea la rampă a tenorului, devenit evident favoritul publicului.

Bogdan Mihai

Este desigur foarte greu ca, în condițiile în care vedeta serii este un tenor adulat de spectatori, să se mai impună şi alți solişti din distribuție… Dar se poate spune că soprana Aurelia Florian – şi ea o tânără solistă cu notabile succese, atât „acasă" cât şi peste hotare, şi ea debutantă în această operă – a lăsat o impresie foarte bună. Ireproşabilă în cânt, exploatând cu pricepere şi cu şarm datele generoase ale personajului Norina, şi ea a urcat repede în

Aurelia Florian

topul preferințelor publicului, făcând cu adevărat echipă cu Bogdan Mihai, ambii evoluând ca un cuplu sudat, care îşi permite să joace cu plăcere, cu lejeritate şi cu fior romantic, date care pot fi evidențiate numai după o superioară cunoaştere şi stăpânire a partiturii. La acest din urmă capitol se cere amintit faptul că pregătirea muzicală a celor doi protagonişti (laureați ai unor importante competiții naționale) a fost asigurată de soprana Mariana Nicolesco, mentor spiritual al atâtor tineri talentați, pe care i-a lansat pe orbita unor frumoase cariere.

Rolul titular a revenit basului Mihnea Lamatic, secondat de un Malatesta redat de Vicențiu Țăranu. Din păcate intensitatea necontrolată a acompaniamentului orchestral a estompat mult emisia înfundată a primului, care abia în actul secund s-a apropiat de buna impresie lăsată la debutul său în rol (mă refer la debutul în actuala formulă regizorală). Probabil că impetuozitatea şi nervul dirijorului Tiberiu Soare alunecă uneori către o tendință de dominație sonoră, care uneori s-a manifestat în detrimentul clarității, al marcării amănuntelor, al reflectării strălucirii unei partituri comice de talia lui *Don Pasquale*.

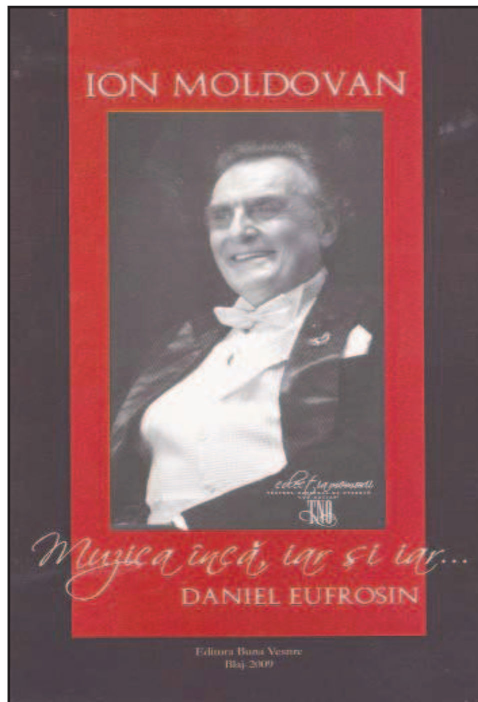
Fără îndoială a fost o seară pe care o vom ține minte multă vreme, nu din cauza gerului năprasnic de afară ci din pricina căldurii transmise de cei doi tineri solişti, cuceritori sub toate aspectele, solişti care de acum înainte vor avea obligația morală de a menține acest standard, atât de înalt, tot de ei fixat…

Mihai COSMA

Daniel Eufrosin, muzică încă, iar şi iar…

Scrisă sub forma unui amplu interviu, biografia lui Daniel Eufrosin aniversează treizeci de ani de prezență a acestuia pe scena Operetei.

Cartea ne prezintă într-o manieră elegantă şi uşor de urmărit drumul parcurs de Daniel Eufrosin până acum ca artist şi nu numai. Avem aşadar ocazia să îl cunoaştem pe Directorul General Adjunct al Teatrului Național de Operetă „Ion Dacian" prin dialogul pe care îl poartă cu jurnalistul şi scriitorul Ion Moldovan, dar şi prin rândurile scrise de cei care îl cunosc mai îndeaproape (Simina Ivan, Grigore Constantinescu, Sillo Istvan, Vasile Ursache, Alina Moldovan, Iulian Rădoi, Silvia Şohterus, Lucian Vlădescu, Gabriel Gheorghiu, Gheorghe Emil Crăsnaru, Răzvan Ioan Dincă, ş. a.).

Suntem invitați pentru început într-o călătorie înapoi în timp, pentru a face cunoştință cu copilul Daniel Eufrosin, înzestrat cu o voce remarcabilă şi, în acelaşi timp, pasionat de matematică. Pentru a parcurge mai apoi anii de transformare a adolescentului într-un tânăr artist, este necesar să-i amintim pe cei care i-au dat credință în talentul său şi curaj să meargă mai departe pe drumul deloc uşor al artei: Constanța Câmpeanu, Tiberiu Simionescu, George Zaharescu. Vom trăi apoi emoțiile debutului, premierelor, şi ale fiecărui spectacol, mare sau mic, nou sau vechi, ca actor sau ca regizor. Ni se oferă ocazia unui maraton printre roluri, opere şi operete, musicaluri şi spectacole, nume, valori ale lumii muzicale autohtone şi internaționale, pentru că, aşa cum spune însuşi Daniel Eufrosin, „o arie grea cântată echivalează cu 100 de metri garduri".

Deşi drumul spre artă şi alături de ea nu a fost unul uşor, Daniel Eufrosin ne rezumă filozofia sa de viață într-o frază: *Totul poate fi depăşit, nimic nu este de nerezolvat.*

Norela Liviana COSTEA

O restituire exemplară

Constanța CRISTESCU

Colecția națională de folclor renaşte în Editura Muzicală prin apariția unei restituiri de excepție datorată lui Adrian Vicol: ***Cântecul propriu-zis din Muscel***, vol. 1/2007, vol.2/2008. Potrivit precizărilor de pe coperta interioară, contribuția celor doi coautori se departajează astfel: *Alcătuirea colecției şi tipologia muzicală* de Paula Carp; *Prefața, redactarea şi editarea* de Adrian Vicol.

Apariția cărții se datorează ideii strălucite şi eforturilor personale ale etnomuzicologului octogenar **Adrian Vicol** de a aduna într-o operă completă rezultatele publicate şi manuscrise ale uneia dintre cele mai apropiate colaboratoare ale lui Constantin Brăiloiu - fondatorul etnomuzicologiei româneşti moderne – deasemeni colaboratoarea sa: **Paula Carp**. Concepută ca o monografie de gen reprezentativ pentru o zonă geografică a țării – *cântecul propriu-zis din Muscel* -, cartea însumează un număr de 790 piese culese în perioada anilor 1928-62, transcrise cu migală şi analizate cu minuțiozitate de echipa monografică condusă de Paula Carp: etnomuzicologii Adriana Sachelarie, Ghizela Sulițeanu, Lucilia Stănculeanu-Georgescu şi Adrian Vicol, filologul Alexandru I. Amzulescu şi etnocoreologul Andrei Bucşan. Chiar şi fără secțiunea teoretică lucrarea este de o valoare inestimabilă, tezaurizând repertoriul cântecului propriu-zis muscelean performat în primele şase decenii ale sec. XX.

Însuşindu-şi, cu o receptivitate tinerească, tehnica actuală de tehnoredactare computerizată, Adrian Vicol a scanat şi a ordonat repertoriul extras din tipărituri şi din dosarele de manuscrise ale Institutului de Etnografie şi Folcor "C. Brăiloiu" din Bucureşti, transcrierile maeştilor generației de aur a etnomuzicologiei româneşti, după criteriile de clasificare preconizate de Paula Carp. Analiza critică a sistemului de clasificare melodică insuficient clarificat şi teoretizat de Paula Carp dezvăluie, încă odată, nivelul de maximă performanță etalat de Adrian Vicol în volumul de referință publicat în anul 2004 pe cheltuială proprie – iată un act de veritabil patriotism – la Editura Arvin Press din Bucureşti: ***Recitativul epic al baladei româneşti***. *Tipologie muzicală*.

Ca parte teoretică însoțitoare a antologiei de cântece muscelene, A. Vicol a reeditat studiile Paulei Carp asupra metodei etnomuzicologice de notare a melodiilor populare şi sistemul de clasificare teoretizat în antologia ***Cântece şi jocuri populare din Muscel***, publicat în colaborare cu Al. I. Amzulescu în 1964, împreună cu descrierea grupelor tipologice descoperită între manuscrisele autoarei, alături de studiile sale dedicate particularităților stilistice ale ritmului în cântecul propriu-zis din Muscel şi rolului interpretării în determinarea sistemelor ritmice.

Deşi clasificarea Paulei Carp nu este o tipologie închegată, valoarea experimentului metodologic este incontestabilă. Schemele considerate confuze de către Adrian Vicol, pe care le-a reprodus, cu rigurozitatea şi acuratețea specialistului, la inaugurarea fiecărui grup repertorial reprezentativ al unei clase sau grupe tipologice neteoretizate de Paula Carp, dezvăluie ideea incipientă a metodei moderne de tipologie melodică.

Pe lângă problemele dezbătute şi în cadrul articolelor republicate, cum sunt notarea relativă a melodiilor, clasificarea melodiilor după criterii structurale ca ambitus, sistem sonor, suprafețe de contact cu funcții în cadrul rândului melodic şi al strofei, valorificate cu succes de discipoli, colaboratori şi contemporani ai etnomuzicologei, schemele Paulei Carp sugerează şi ideea incipientă a unui criteriu fundamental utilizat în metoda actuală de tipologie melodică, anume criteriul *profilului melodic*. Acest criteriu a fost adâncit şi valorificat cu succes, la nivele diferite de clasificare melodică, de Ileana Szenik şi discipolii săi clujeni, în cadrul unei metode de tipologie cu mare grad de generalitate, de asemenea de Adrian Vicol, în tipologia menționată.

Cartea apare ca un model de cercetare exemplară a unor reprezentanți ai generației de aur a etnomuzicologiei româneşti, precursori ai metodei moderne de sistematizare tipologică. Ea sfidează generațiile actuale de etnomuzicologi, cântăreți şi dascăli, reamintindu-le obligațiile profesionale şi patriotice.

„Spărgătorul de Nuci” a strălucit ca o nestemată

Doina MOGA

Diferiți prin cultură, stil, şcoală, perimetru geografic, temperament, percepție a actului artistic, şi exotici ca apariție – deoarece provin din 2 continente şi 4 țări europene – membrii Teatrului de balet din Sibiu, abonați deja la răsfățul publicului de aici sau de pe unde au mai colindat, în ciuda tinereții lor, au surprins din nou, acum, ieşind la rampă cu primul balet clasic integral. Astfel, prin „Spărgătorul de nuci” de Ceikovski, Sibiul marchează trecerea graniței de la copilărire – de altfel productivă, bogată şi interesantă –, la profesionalism real. Alegerea s-a dovedit de două ori inspirată. O dată pentru că reprezentațiile lui (ale baletului) sunt dăruite şi primite ca un cadou, făcut în egală măsură Teatrului în sine, prin benefica colaborare dintre directorul său, Ovidiu Dragoman şi coregraful Valentin Barteş, venit tocmai din Japonia pentru asta, cât mai ales publicului, atât de dornic de noutate, calitate şi frumos. Apoi, pentru că baletul respectiv oferă prin subiect (basmul lui Hoffmann) şi prin muzica lui Ceaikovski, cu inconfundabila sa mantie sonoră: monumentalitate, sensibilitate, plâns, durere, bucurie, foarte multă bucurie şi chiar haz, cu viorile sale unice în literatura muzicală universală, posibilitatea scrierii unor partituri coregrafice de o diversitate aproape nelimitată şi implicit etalarea calităților native şi studiate ale dansatorilor. Era aşteptat în preajma Crăciunului, fiind un balet de sezon, dar din motive de sănătate a fost reprogramat pentru 2010. L-am văzut pe 13 ianuarie. Şi a picat foarte bine ca dată, pentru că, originali şi intuitivi cum sunt, diriguitorii acestui Teatru l-au aşezat tot în preajma Crăciunului, ce-i drept după Calendarul Gregorian şi tot cu fulgi de nea, ce-i drept trimişi din cer. Aşa, parcă bucuria şi surpriza a fost de două ori mai mare. Văzusem acest balet de zeci de ori cu Opere, Teatre şi companii de aici sau din lume, multe celebre, altele cu mai mult sau mai puțin ştaif, în diferite variante coregrafice, mai mult sau mai puțin inspirate. De aceea, cu toate că remarcasem aşezarea acestei tinere companii de balet pe o traiectorie valorică ascendentă, mă aşteptam acum să asist la un spectacol bun, dar imprimat cu acel sâcâitor *deja vu*. Nici vorbă de aşa ceva. Pentru că ceea ce am văzut a fost un balet frumos, foarte bun, curat, proaspăt, ingenios, inspirat, amuzant, bogat şi nou. Un balet într-o continuă mişcare, fără goluri, fără umpluturi, în egală măsură consistent şi aerat, cu partituri coregrafice clasice de mare dificultate tehnică, realizate unele chiar impecabil, un balet plin de culoare, originalitate şi umor. Am văzut, în fine, un ansamblu de un nivel tehnic foarte bun – toate fetele făceau piruete la poante şi toți băieții dublu tour. Am admirat un vocabular emoțional, tehnic şi artistic fascinant, câteodată exprimat într-o viteză de care puțini coregrafi au ştiut că se pretează la muzica ceaikovschiană. Iar costumele au fost de vis: cu forme rafinate, în culori vii dar nu țipătoare, elegante, asortate perfect cu subiectul şi epoca. Privind spectacolul, alături de o sală plină ochi, te surprinzi zâmbind, râzi cu poftă, admiri, visezi, te bucuri, te entuziasmezi, iar palmele pleacă singure în aplauze simultane colective, când şi cât trebuie, pentru că efectul a fost foarte bine calculat. „Spărgătorul de nuci” la Sibiu a fost o mare surpriză şi un mare succes. Mi-a plăcut totul la el. În fine, aproape totul. Dar cum nici un spațiu de ziar sau revistă nu permite prea multe amănunte, voi menționa doar părțile pe care le consider adevărate perle. *Dansul chinezesc*, cu ingeniosul său vocabular coregrafic interpretat impecabil de Megumi Koshi, Sonoko Kajimoto şi Takashi Okita, într-o viteză şi exactitate tehnică spectaculoasă; *Dansul spaniol* tălmăcit impresionant, într-o simetrie perfectă aproape în oglindă, cu mult nerv şi autenticitate de cele două perechi Isabela Buluca, Claudiu

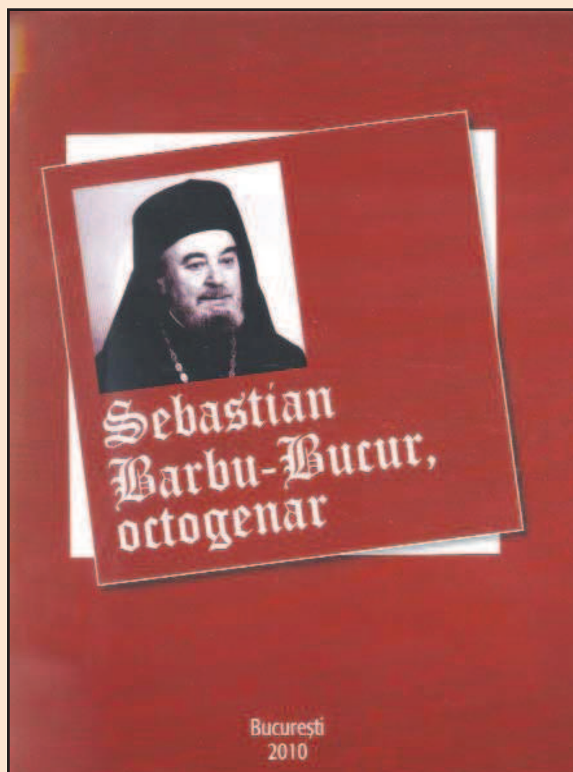
Buldan şi Cristina Babalâc, Horia Taliha; *Dansul trepak*, foarte bine încadrat în atmosfera specifică zonei, de balerinii Shinobu Ichikawa, Aleisha Gardner, Isabela Buluca, Viviana Cornea, Takahiro Tsubo, Claudiu Buldan; *Dansul indian*, unde Jelena de Roeck şi colegii ei au instalat acea atmosferă lascivă, orientală, atât de greu de evocat; *unchiul Drosselmeyer* - Valentin Barteş, care, cu mantia lui vrăjitorească şi ținuta elevat-convingătoare, a condus tot spectacolul de la A la Z, fiind astfel aproape permanent printre balerini, încurajându-i şi ocrotindu-i; *Zâna dulciurilor* şi *Regina zăpezii* interpretate expresiv de Alexandra Nicoară-Rus, diafană ca un lujer elegant, şi, deşi cam crud pentru acest rol, chiar Yuki Seki în *Prințul*. Tot actul doi a fost o minune. În ceea ce priveşte actul întâi, destul de plictisitor şi trenant în alte montări, aici a fost încântător şi plin de viață, întrucât coregraful a îmbogățit şi presărat partitura cu câteva găselnițe de mare efect: *şoriceii* în interpretarea unor copii foarte mici împrumutați de la şcolile de balet *Ibi* şi *Balet Young*, care au făcut deliciul publicului, partitura amuzantă a celor doi şoareci (Claudiu Buldan, Horia Taliha); *regele şoarecilor* care aici este parte feminină – creionat perfect de Annika Parviainnen; targa de la Crucea Roşie pe care a fost scos Şoarecele rănit în hohotele de râs ale sălii şi bineînțeles Pomul de Crăciun, pe care de mult nu l-am mai văzut crescând (deşi în partitura originală aşa este) atât de artistic şi la momentul potrivit. S-a descurcat bine şi Laura Cristea în rolul *Clarei* secondată de Dan Haja în *Spărgătorul de Nuci*. Excelentă coregrafie – Valentin Barteş; frumoase şi inspirate costume – Carmen Siminie, şi un colectiv în mare formă, care deşi numeric nu depăşeşte 20, datorită faptului că toți sunt în egală măsură solişti şi corp ansamblu şi mai ales datorită unei distribuții bine gândite, păreau cel puțin 60 la număr. În oraşul în care tradiția muzicală, teatrală şi plastică a depăşit 180 de ani, unde bunul simț şi civilizația îi aşează într-o universitate de elită, baletul, nou în peisaj, vine tare din urmă, asigurându-şi deja un loc în concertul național şi - de ce nu - mondial.

OMEDE TOU GOMAIMASU / Congratulation / Glückwünsche / Felicitări – Sibiu

Moment de sărbătoare

Vasile TOMESCU

Afirmarea valorilor muzicii sacre reprezintă un fenomen de o complexitate fără precedent în condiţiile dezvoltării la scară mondială a schimburilor culturale şi în mod specific în condiţiile dezbaterii largi a ideilor privind ecumenicitatea. În acest context sunt de relevat strădaniile desfăşurate sub egida Bisericii Ortodoxe Române, a altor factori ai vieţii noastre spirituale consacrate punerii în lumină a tezaurului de limbă şi de melos de inspiraţie sacră moştenit şi îmbogăţit de poporul român, având ca temei convingerea potrivit căreia bis orat qui cantat. Slujitori emitenţi ai cântării de strană au creat şi au promovat texte şi melodii menite să înalţe sufletul către Dumnezeu, să apropie pe oameni de înţelegerea misterelor existenţei, să dea glas rugăciunii pentru obţinerea graţiei divine. Venerabile manuscrise şi tipărituri concepute ca un prinos adus dragostei de frumos şi de adevăr atestă harul şi devotamentul creatorilor, interpreţilor şi pedagogilor care au făcut să înflorească muzica bisericii strămoşeşti sub forma monodiei de un infinit colorit expresiv, potenţată coral începând de pe la mijlocul veacului XIX pentru ca spre mijlocul veacului XX să cunoască impresionante construcţii vocal – orchestrale, pe care specialiştii din mari centre ale lumii muzicale le-au comparat cu capodopere ale artei universale în genurile cantatei, oratoriului şi muzicii instrumental – simfonice de inspiraţie sacră. Acumularea de experienţe creatoare s-a produs în cadrul şcolii muzicale româneşti datorită zelului şi talentului unor generaţii succesive de reprezentanţi ai acestui „neam de cântăreţi“ cum i-a evocat poetul şi cum îi nominalizează dicţionare, enciclopedii, studii şi monografii de prestigiu. Prin opera lor, muzicienii din epoca lui Ştefan cel Mare până în epoca Unirii Principatelor şi a Marii Uniri au pregătit drumul unor personalităţi ale timpurilor moderne precum Ioan D. Petrescu, Grigore Panţiru, Gheorghe Ciobanu, Romeo Ghircoiaşu, Octavian Lazăr Cosma, Viorel Cosma, Victor Giuleanu, Titus Moisescu, Stela Sava, Constantin Catrina, Nicu Moldoveanu, un număr important de discipoli ai acestora care au făcut cunoscute în ţară şi peste hotare forţa creatoare şi originalitatea muzicii româneşti de tradiţie bizantină.

Dezbaterea problemelor culturii noastre în acest domeniu implică astăzi mai mult ca oricând o înaltă specializare privind în mod distinct creaţia, arta interpretativă, exegeza în plan istoric şi teoretic, aspectele pedagogice, propagarea prin mass-media şi în mod excepţional cuprinderea acestor domenii într-o viziune de ansamblu.

O astfel de cuprindere excepţională de ansamblu este proprie muzicianului Sebastian Barbu – Bucur care în retrospectiva a şase decenii de activitate ni se prezintă ca un proeminent compozitor, cântăreţ, dirijor, cercetător, teoretician, pedagog, promotor de valori împletind organic preocupările muzicale cu acelea de ales slujitor al bisericii la lumina căreia s-a format.

Viaţa şi strădaniile sale sunt o carte deschisă în care se reflectă cu valoare de model spiritul de devoţiune creştină, nobleţea morală, dragostea de frumos, vocaţia creatoare. Şi-a câştigat preţuire în mediul larg al semenilor săi ca şi în mediul eclesiastic savant; a cântat cu fervoare hieratică la strană în biserici din România ca şi din vatra istorică a Bizanţului; a predat muzica la Universitatea Naţională de Muzică; a demonstrat că nu există un hiatus între ansamblul experimental de muzică psaltică şi păstrarea cu sfinţenie a tradiţiei, între ştiinţa psalţilor din vremea lui Constantin Brâncoveanu şi ştiinţa bizantinologiei muzicale moderne în spiritul căreia s-a instruit în mănăstirile Căldăruşani şi Neamţ, la Muntele Athos, la Tesalonic şi în alte centre ale Ortodoxiei.

Opera sa componistică ni se prezintă ca un amplu poem sintetizând monodii care, păstrând intactă substanţa poetică şi sonoră, se integrează prin actul interpretativ sensibilităţii contemporane; sesizăm aici o variaţie infinită de ehuri, implicând structuri intonaţionale şi ritmice, ornamente, mişcări din care emană o lumină lină, alternarea recitativului psalmodic cu melodia realizată concomitent de tutti sau succesiv de grupuri de voci sau de solişti; ne pătrundem aici de bogata nuanţare a frazei şi de potenţarea armonică sugerată printr-o subtilă textură de ison care conferă fluxului melodic expresivitate şi dinamism.

La împlinirea vârstei care înseamnă maximum de acumulare a experienţei şi înţelepciunii, urez din suflet muzicianului Sebastian Barbu-Bucur sănătate şi noi împliniri pe altarul artei sunetelor.

Ar fi împlinit 67 de ani!

În cei aproape douăzeci de ani de când a păşit pentru prima dată pragul Filarmonicii ieşene – concertul din 7 decembrie 1990 – personalitatea *maestrului* Alexandru Lăscae şi-a dezvăluit multiple faţete – umane şi muzicale. Cu cât aveai şansa să-l cunoşti mai bine, cu atât creştea respectul ce-l impunea.

O primă perioadă remarcabilă au reprezentat-o înregistrările cu muzica lui Enescu, lucrări de mare dificultate, atât pentru instrumentişti şi corişti, cât şi pentru dirijor. Acesta din urmă cunoştea fiecare detaliu din partitură, nu numai ca semn grafic, ci mai ales ca semnificaţie muzicală, în întregul lucrării.

In memoriam Alexandru Lascae

Ultimele apariţii pe scena ieşeană:
Iulie 2009, Concursul Internaţional de vioară "Ion Voicu".

Am aflat mai apoi că studiase compoziţia cu Mihail Jora şi că păstra încă acasă, în Olanda, o valiză cu încercări componistice din acea perioadă. Aceste experienţe de tinereţe, puse alături de o înzestrare muzicală nativă autentică, de interpret şi compozitor au avut ca rezultat seria celor cinci discuri cu muzică de Enescu, însumând aproape 300 de minute finite de muzică simfonică, vocal-simfonică şi concertantă.

Alexandru Lăscae lucra eficient, susţinut, aşa încât repetiţiile, orele de înregistrare şi concertele cu el nu erau obositoare, dimpotrivă, deveneau antrenante, incitante.

În muzicianul Lăscae se întâlneau în cel mai fericit mod dirijorul, violonistul, concert-maestrul (a ocupat vreme de mulţi ani această funcţie la Orchestra *Residentie* din Haga – una din primele ca valoare din Olanda) şi compozitorul. Cunoştea bine psihologia de orchestră, ştia să prevină şi, la nevoie, să depăşească tensiunile inerente într-o conlucrare de lungă durată. Impunea respect şi preţuia valoarea umană şi artistică, punctualitatea, cinstea, sinceritatea.

Era modest şi generos!

Generozitatea maestrului nu se limita la relaţiile profesionale. Obişnuia în turnee să rămână alături de colegi, împărţind clipele plăcute şi neplăcute cu ei, chiar dacă – prin poziţia sa – ar fi putut să-şi creeze condiţii privilegiate.

Împreună cu soţia sa Elena, erau gazde pline de ospitalitate şi căldură sufletească, fie în locuinţa de la Haga, fie în casa pitorească de la Chiusbaia, din Maramureş. Oricine le călca pragul, anunţat dinainte sau pe neaşteptate, era primit cu braţele deschise.

Una din calităţile uimitoare ale *Maestrului* rămâne limba română pe care o vorbea! După 40 de ani petrecuţi printre străini, vocabularul său, accentul, cursivitatea vorbirii – totul dădea impresia că nu plecase nici o zi din ţară! Nu avea nici un moment de ezitare în găsirea cuvintelor potrivite, în pronunţie sau accent.

Alexandru Lăscae a fost şi rămâne în amintirea filarmoniştilor şi a melomanilor ieşeni ca o figură remarcabilă: artist autentic şi prezenţă vie, de mare naturaleţe şi profund umană!

Vestea trecerii la cele veşnice a *maestrului* Alexandru Lăscae ne-a lăsat pe toţi fără grai – muzicieni şi melomani deopotrivă! Nimic nu părea să prevestească acest fulgerător sfârşit. Totul, la acest început de stagiune, era normal, firesc, bine-prevestitor: aceeaşi vitalitate şi energie inepuizabile, optimism şi altruism incurabil, permanent cu noi planuri repertoriale în minte, ataşat profund de instituţia căreia îi aparţinea de aproape două decenii trup şi suflet.

Proiectase, de-a lungul următoarelor două stagiuni, un ciclu *Piotr Ilici Ceaikovski*, cu cele mai cunoscute şi valoroase pagini simfonice şi concertante, spre delectarea publicului şi folosul simfonicului ieşean. Nici chiar anularea concertelor din luna octombrie nu părea să fie un semn de capitulare. Pe patul de spital fiind, continua să facă planuri, se interesa de viaţa instituţiei – cea de pe scenă şi cea din spatele acesteia. Ţinea la noi toţi, era ferm, profesionist în toată puterea cuvântului, dar de o nemăsurată omenie şi bunătate.

Filarmonica, Iaşul muzical, *Muzica* au suferit o pierdere ireparabilă!

Născut în 1942, la Bucureşti, Alexandru Lăscae a studiat vioara şi compoziţia la Conservatorul din Iaşi, apoi la Bucureşti. În 1969 s-a stabilit în Olanda, unde, în scurt timp, a devenit concert-maestru la Orchestra *Residentie* din Haga. Concomitent a studiat muzica de cameră şi dirijatul la Siena şi Bruxelles cu Franco Ferrara, şi la Amsterdam cu Kiril Kondraşin. În 1972 devine prim-violonist în *Residentie String Quartet*, cu care câştigă premiul I la Concursul Internaţional de la Colmar (Franţa). În 1980, debutează ca dirijor cu orchestra Filarmonicii din Haga, cu un program *Olivier Messiaen*. Din 1990 a revenit în România, începând o lungă şi fructuoasă colaborare cu Filarmonica de Stat din Iaşi. Concomitent, a dirijat la cele mai importante filarmonici româneşti, între care cele din Bucureşti şi Cluj-Napoca. Activitatea sa a cuprins numeroase concerte simfonice, vocal-simfonice şi camerale, la Iaşi şi peste hotare, în Belgia, Egipt, Germania, Grecia, Norvegia, Olanda, Rusia, de asemenea în Japonia, China.

Alexandru Lăscae a realizat în perioada 1993–1995, primul ciclu de 5 CD cu creaţia simfonică şi vocal-simfonică a lui George Enescu, împreună cu Filarmonica din Iaşi – Orchestra simfonică şi Corul *Gavriil Musicescu* – şi Casa de discuri *Ottavo* din Olanda. Activitatea sa artistică cuprinde de asemenea o discografie de peste 17 CD.

În 1998 a devenit dirijor permanent al Filarmonicii de Stat Iaşi. Activa concomitent ca dirijor permanent şi director artistic la orchestrele de cameră Arion (Haga) şi Musica Ducis (s'Hertogenbosch), profesor la Conservatorul Regal din Haga şi dirijor al orchestrei Atheneum a aceluiaşi conservator.

Carmen CHELARU

LAUDATIO

Din "Galeria de aur" a vocilor româneşti, numele bass-baritonului **George-Emil Crăsnaru** se desprinde cutezător şi radios, reuşind să-şi impună cu profesionalism şi talent toate argumentele interpretative în spaţiul muzical românesc şi internaţional.

Licenţiat al Conservatorului „Ciprian Porumbescu" din Bucureşti, domnul George-Emil Crăsnaru a beneficiat de studii aprofundate de canto, sub conducerea marilor muzicieni Petre Ştefănescu-Goangă şi Aurel Alexandrescu, dar şi a unei generaţii de pedagogi care aveau să-i definească personalitatea puternică şi forţa vocală expresivă, demne de o carieră internaţională de referinţă.

Să nu uităm faptul că artistul român provine dintr-o familie de artişti, unde argumentele educative erau întotdeauna ancorate în pregătirea pentru înţelegerea şi parcurgerea artei, sub toate formele ei de exprimare.

Bass-baritonul George-Emil Crăsnaru este un intelectual elitist, un căutător al tainelor muzicale prin mesajul direct al partiturii, un sfredelitor al caracterelor dramatice, un tălmăcitor de sensuri şi rosturi muzicale. O prezenţă splendidă, o personalitate artistică impresionantă, o voce de har şi o penetrantă aură interpretativă.

Dacă în 1970 îl regăsim ca debutant la Filarmonica „George Enescu", optând pentru genul vocal-simfonic, între 1971-1980 devine prim solist al primei scene lirice a ţării, Opera Română.

Cariera internaţională începe în 1980, la Wiesbaden, unde rolurile interpretate îl aşează pe calapoduri extrem de dificile, de la repertoriul mozartian „Flautul fermecat", la paginile copleşitoare ale lui Richard Wagner, fie în „Olandezul zburător", fie în „Tannhäuser". Se simte o mare atracţie pentru rolurile mari eroice, pentru repertoriul german, dar şi pentru capodoperele verdiene. Iată că în 1993, pe scena Scalei din Milano, vocea excepţională a bass-baritonului George-Emil Crăsnaru impresionează publicul în „Don Carlo", sub bagheta atât de exigentului dirijor verdian, Riccardo Mutti.

O mai veche iubire a anilor 1970, genul vocal-simfonic îl readuce pe distinsul artist din nou la Scala cu „Messa glagolitica" a lui Leon Janacek.

În 1994, pe aceeaşi scenă artistul român va fi înfrânt dificilul rol al Doctorului Faust din „Îngerul de Foc" al lui Serghei Prokofiev.

Când trebuie să remarc dimenisiunile geografice ale unor astfel de cariere remarcabile, mă gândesc de fiecare dată din ce punct al pământului să plec: Hamburg, Berlin, Köln, Bonn, Paris, Budapesta, Montecarlo, Madrid, Amsterdam, Lisabona, Huston-Texas, Montreal, Toronto, Praga, şi multe alte ţări îndepărtate: Peru, Venezuela, Japonia, Coreea, China, Argentina, Finlanda, s.a.m.d.

Profesor al Facultăţii de Muzică „Robert Schumann" din Düsseldorf-Germania, din 1994, renumitul artist român nu uită ce-şi datorează şi mai ales ce datorează şcolii româneşti de canto: talentul său excepţional, calitatea splendidă a vocii sale, temperament dramatic, ştiinţa cântului, tradiţia şi cultura unei şcoli a Operei Naţionale.

În spiritul acestor afirmaţii, profesorul universitar formează mulţi artişti tineri, ajută şi sprijină lansarea în carieră a unor voci pe care le consideră reprezentative şi vine de fiecare dată acasă, modest şi înţelegător, pentru tot ceea ce surprinde în clipele noastre specifice de românism.

Aşa îl regăsim la cursurile de Master la Constanţa, de 4 ani de zile, jovial şi încrezător că poate să pună umărul la consolidarea unei şcoli de canto aici, la malul mării.

Bass-baritonul George-Emil Crăsnaru a impresionat publicul de pretutindeni, a fost lăudat şi extrem de bine cotat de mari dirijori, începând cu colosul Herbert von Karajan şi atingând satisfacţia pretenţioasă a sublimului Riccardo Mutti.

Stau mărturie multe, multe înregistrări radio-tv, dar mai ales onorurile primite ca laureat al unor prestigioase Concursuri Internaţionale de Canto („George Enescu-Bucureşti 1970", „Johann Sebastian Bach-Leipzig 1972" şi „sHertoghenbosch-Olanda 1972") şi distincţii acordate cu diferite ocazii, atât în ţară, cât şi în străinătate.

Ambasador al artei româneşti pretutindeni în lume, distinsul George-Emil Crăsnaru vine să îmbogăţească tezaurul liric românesc cu momente de mare frumuseţe vocală, fapt ce a determinat specialiştii timpului să-i acorde locul de primă mărime printre valorile artistice româneşti.

În acest spirit (şi câte alte lucruri minunate se mai pot spune), Catedra Canto, cu acordul Senatului Universităţii „OVIDIUS" din Constanţa se simte onorată de atenţia acordată şi de sprijinul constant oferite unei şcoli tinere şi ambiţioase, cu dorinţa fermă să fie demnă de o astfel de tradiţie.

Distinse maestre, primiţi împreună cu respectuoasele noastre reverenţe de recunoaştere şi apreciere şi întreaga noastră admiraţie, titlul de Doctor Honoris Causa al Universităţii „OVIDIUS" Constanţa.

Florenţa-Nicoleta MARINESCU

Violonista Mihaela Martin şi Concertul de Prokofiev

Marcel FRANDEŞ

Nu demult Filarmonica *George Enescu* din Bucureşti i-a avut ca oaspeţi pe dirijorul japonez Yasuo Shinozaki şi pe violonista Mihaela Martin. Împreună cu Orchestra simfonică, ei au interpretat un repertoriu aparţinând secolului 20 : *Trei tablouri din suita «Prin Munţii Apuseni»* de Marţian Negrea, *Concertul nr. 1 pentru vioară şi orchestră în Re major,* op. 19 de Serghei Prokofiev şi *Concertul pentru orchestră* de Béla Bartók.

Yasuo Shinozaki a studiat dirijatul la *Musikhochschule* din Viena cu Leopold Hager, la Accademia Musicale Chigiana din Sienna cu Myung-Whun Chung şi în SUA, la Tanglewood cu Seiji Ozawa şi Bernard Haitink. Artistul japonez este laureat al Concursului de dirijat *Jean Sibelius*, ediţia 2000. El este dirijor principal şi director artistic al ansamblului *Kymi Sinfonietta*, cu concerte la Kotka şi Kouvola (Finlanda). A fost asistent al dirijorului Esa-Pekka Salonen la *Los Angeles Philharmonic,* între 2001-2004, dirijând pesrte 40 de concerte. De asemenea, dirijează frecvent în Japonia şi în Africa de Sud (*Johannesburg Philharmonic Orchestra* şi *KwaZulu-Natal Philharmonic Orchestra*), Marea Britanie (Londra), Suedia, Germania (*Frankfurt Radio*, *Nürenberg Symphony Orchestra*) şi în Hong Kong. Artistul a abordat şi genul liric, dirijând la Tokyo (*Japan National Opera* şi *Tokyo Nikikai Opera*) *Nunta lui Figaro* de Wolfgang Amadeus Mozart.

În concertul simfonic de la Bucureşti, Yasuo Shinozaki a dirijat la cote artistice înalte opusuri dificile şi a acompaniat foarte atent şi activ solista *Concertului nr. 1 de Prokofiev*, violonista Mihaela Martin. Gestica sa este foarte clară, cunoaşterea

partiturii impecabilă, iar în comunicarea cu ansamblul orchestral s-a resimţit acel *feed-back*, atât de benefic muzicii. În cele *Trei tablouri* din suita «*Prin Munţii Apuseni*» de Marţian Negrea, pur şi simplu dansa pe podiumul dirijoral, jucând pe româneşte şi simţind accentele şi ritmica noastră populară. Dintre cele patru părţi ale suitei au fost cântate doar trei : *Pe Arieş în sus, Cetăţile Ponorului* şi *Un izbuc,* (*Gheţarul de la Scărişoara* fiind omis). Am ascultat o muzică programatică de o mare frumuseţe. Parcă se zăreau pădurile, păşunile şi crestele de piatră şi parcă se auzea sunetul valurilor repezi ale Arieşului. Totul părea aievea. Corzile au reuşit să redea cu o mare autenticitate exuberanţa tabloului, iar oboiul, prin cantilena sa duioasă aducea sclipiri ca de fir auriu (doar se ştie că Munţii Apuseni aur poartă). Armoniile şi ritmul sugerau dansurile din *noaptea ielelor,* de pe lângă stâncile Ponorului. Ultima parte, *Vivo*, a impresionat prin vioiciunea caracteristică dansului *tarantella*. Acele ritmuri obsedante peste care firul melodic al viorilor părea atât de avântat, au fost cântate cu multă virtuozitate de ansamblul orchestral.

Violonista **Mihaela Martin** este, la fiecare apariţie, o prezenţă încântătoare. Publicul o iubeşte şi o aşteaptă cu bucurie să asculte "vocea" viorii sale. În *Concertul nr. 1 în Re major* de Serghei Prokofiev, ea a cântat părţile lente (cele extreme) în stil mendelssohnian, exploatând cantabilitatea muzicii, cu toate irizările ei. Acea temă principală din prima parte, *Andantino*, sugera plutirea (*sognando*), iar fluenţa cantilenei dovedea o tehnică rafinată de emisie. Violonista folosea aici un *vibrato* continuu, ceea ce făcea ca sunetul să nu se stingă la inevitabilele schimbări ale sensului trăsăturii de arcuş. Timbrul său argintiu, acurateţea intonaţiei şi frazarea impecabilă dominau firul melodic care se înălţa în registrul acut al viorii. În *Scherzo*-ul median, Mihaela Martin şi-a demonstrat încă o dată velocitatea în dificilele pasagii. Umorul acestei părţi a fost redat prin variate mijloace sonore : *flageolete*, *pizzicato*, valuri de scări ascendente şi descendente -, toate într-un *tempo* foarte rapid (*Vivacissimo*). Din păcate, anumite decalaje între solist şi orchestră s-au făcut totuşi simţite. La cererea publicului, violonista a interpretat cu multă eleganţă *Gavotte en Rondeau* din *Partita a III-a în Mi major pentru vioară solo* (B.W.V. 1006) de Johann Sebastian Bach.

Concertul pentru orchestră de Béla Bartók (ultima piesă orchestrală scrisă de compozitor în anul 1943) a fost cântat cu mult profesionalism în încheierea serii muzicale de la Ateneul Român. Lucrarea, deşi o partitură amplă, în cinci părţi (scrise în spirit neoclasic) s-a perindat în faţa auditoriului, oprind parcă timpul, datorită frumuseţii muzicii. Acea temă a *Introducerii* (cu predominarea intervalului de cvartă) se reauzea în *Elegia,* dar cu o expresie pasională. Apoi, fantasticul şi poeticul răzbăteau în *Scherzo*-ul (Intermezzo întrerupt). Foarte bine a fost realizat şi dansul transilvănean din *Finale,* cu ritmica sa dinamică (şi cu o tratare polifonică). Dirijorul Yasuo Shinozaki a cizelat toate detaliile, astfel încât orchestraţia bartókiană savantă să fie perceptibilă în toată splendoarea ei. Dirijorul japonez a impus orchestrei simfonice o logică gradare a tensiunilor : de la austeritatea primei părţi şi cântecul lugubru al celei de-a treia mişcări, către afirmarea vitalităţii finalului.

Un concert ce şi-a îndeplinit menirea: estetica muzicală, clădind suflete!

Omagiu lui Ceaikovski

Doru POPOVICI

Motto*:*
"Orchestra are întotdeauna dreptate!"
Herbert von Karajan

La **Filarmonica "George Enescu" din Bucureşti** a avut loc un concert simfonic într-adevăr impresionant!

După atâtea scandaluri, nedorite, în această manifestare închinată muzicii lui Ceaikovski s-a conturat mult dorita linişte şi concordie în cadrul prețiosului colectiv, ducându-mă cu gândul la semnificația nobilă a cuvintelor consemnate de sculptorul-poet Pavel Mercescu: „Muzica este ecoul Dumnezeirii din noi, ce ademeneşte veşnicia să poposească pe pragul casei noastre"…

Orchestra, cu un nou concert-maestru – minunatul violonist Dan Enăşescu, şi cu colegii săi mult dotați – Cătălin Oprițoiu, Florin Ionoaia, Dan Abramovici, Laurențiu Darie, Godri Orban, Sorin Lupaşcu, Mihai Toth, Florin Pane, Laurențiu Sima, Laurențiu Băcanu, Dan Cavassi – m-a emoționat puternic. Şi mi-am amintit de anul 1964 când, timp de o lună petrecută în fosta URSS, am ascultat multe manifestări muzicale de neuitat închinate răscolitorului compozitor romantic rus. Accentuez faptul că nu s-a exagerat cu interpretările edulcorate şi de un pathos neartistic... Dimpotrivă, s-au creat secțiuni bine conturate, reliefându-se teza potrivit căreia muzica autorului capodoperei *Dama de pică* – prima operă expresionistă din secolul al XIX-lea ! – este „clasică-n formă şi de un romantism interiorizat, în conținut (...)"

Cristian Brâncuşi

Solistul serii, încă tânărul **Florin Croitoru**, mi-a atras atenția prin lirismul său fremătător, purtându-mă astfel cu gândurile la sublimele interpretări oferite de nemuritorul David Oistrah, care tălmăcea muzica titanului rus cu interiorizarea sa caracteristică, atât de străină de exagerările unor violonişti iubitori de efecte în sine... Florin Croitoru rămâne un autentic solist pentru care « Ceaikovski este numele cu care se iscăleşte Rusia, într-o manifestare a lumii frumosului, concepută pe înțelesul tuturor » ...

Despre **Cristian Brâncuşi** mult regretatul Ştefan Niculescu, intrat în istoria artei noastre sonore, spunea încă din timpul vieții lui rodnice: „Dotatul Cristian Brâncuşi este dirijorul, profesorul, muzicologul şi compozitorul care impresionează prin sobrietatea artei sale, care-i infinită(…)". În final am ascultat monumentala **Simfonie nr. 5** a autorului poemului « Manfred ». Şi în acest context orchestra filarmonicii bucureştene a sunat ca o mare orchestră europeană, ca pe vremea dirijorilor – de eternitate – George Georgescu, Constantin Silvestri şi Theodor Rogalski...Când în cadrul acestui colectiv a renăscut bunăînvoirea între muzicieni, tălmăcirea a devenit « *una meraviglia dell'arte* »...

Am adormit, noaptea târziu, şi, tot meditând la orphicul concert, mi-au venit in minte, ca o himerită inscripție, cuvintele lui Rainer Maria Rilke: „Rusia se mărgineşte, departe, sus, la înălțimi inabordabile, cu Dumnezeu..."

P.S. După concert, majoritatea membrilor orchestrei l-au îmbrățişat pe fostul meu elev – Cristian Brâncuşi – întărindu-se astfel sensul răscolitor al aforismului după care « Înțeleptul este o lampă, creatorul – o candelă »...

E cel mai bun și e al nostru

Doina MOGA

Adaug acestei rubrici, obişnuită să adăpostească sub umbrela ei, doar excepţii, care prin evoluţia lor profesională devin, dacă nu sunt deja, valori naţionale sau mondiale, numele unui tânăr muzician. Se numeşte **Ştefan Cazacu** şi de la 6 ani este îndrăgostit de violoncel. Moştenind înclinaţia artistică de la tatăl său, cunoscutul violoncelist Marin Cazacu, care de altfel i-a şi dat primele îndrumări şi noţiuni despre secretele şi particularităţile acestui instrument, deschizându-i gustul pentru cunoaşterea lui în amănunt, Ştefan s-a pus serios pe treabă încă de mic, studiind cu o determinare şi ambiţie greu de egalat, reuşind să suplinească astfel latura nativ sensibilă, estompată încă de un trac firesc. Şi fiindcă a prins foarte repede gustul competiţiilor, s-a remarcat de timpuriu prin tenacitatea cu care a dorit să stăpânească instrumentul, mai ales din punct de vedere tehnic. La 10 ani se desprinde de didactica tatălui său, ceea ce a fost bine, pentru că e „common knowledge", că pe străini îi asculţi mai mult decât pe cei din familie şi astfel devine elevul Şcolii de muzică nr. 5 din Bucureşti – o adevărată pepiniera de valori – unde pentru un timp o are ca profesoară pe Anca Iarosevici. Acum, este în clasa a X-a a Liceului de Muzică „George Enescu" din Capitală, de unde la un

moment dat îşi va lua zborul spre cine ştie ce academie de muzică din lume. Dar ce a făcut el până acum? A fost ocupat concurând mai ales din 2005 şi devenind laureat cu premiul I la competiţii naţionale şi internaţionale alături de alţi instrumentişti de la secţiile de vioară, pian, suflători şi corzi grave, cu acelaşi palmares, reuşind performanţa de a fi şi rămâne mereu în top. Amintesc doar câteva, cum ar fi: Marele Premiu la Concursul Naţional din Bucureşti (2005); Premiul I şi Lira de Aur la Olimpiada Naţională din Suceava; Premiile I şi Marele Premiu la concursurile internaţionale „George Georgescu" de la Tulcea (2007) şi respectiv Austria – Liezen din 2008; Premiul II la concursul internaţional „Antonio Janigro" din Croaţia (2008) şi Premiul I şi cel special „Serafim Antropov" din 2008 şi exemplele pot continua. La cei 16 ani ai lui mai are în palmares şi câteva concerte pe care le-a susţinut acompaniat de diferite orchestre din ţară cum ar fi: *Concertul* de Saint Saëns cântat în compania Filarmonicii „Muntenia" din Târgovişte (2008) şi cu Orchestra de Camera Radio Bucureşti (mai 2008); *Variaţiuni pe o temă rococo* de Ceaikovski şi *Concertul în Do Major* de Haydn pe care le-a cântat cu Filarmonica din Botoşani în 2007 şi respectiv 2008; o grămadă de recitaluri şi câteva emisiuni la radio şi TV. Ştefan Cazacu este foarte muncitor, cerebral, foarte tehnic, are un arcuş ferm şi un dozaj al nuanţelor bine calculat, deci calităţi ce-l aşează de pe acum pe o traiectorie a unui succes stabil pe termen lung, mai ales că publicul şi criticii de specialitate de pretutindeni îi elogiază de pe acum maturitatea artistică şi tehnica stăpânirii acestui instrument. Are doar 16 ani, este al nostru şi după cum se vede e abonat la succes.

O criză a muzicii?

Nu cred că cineva ar mai putea nega astăzi faptul că, în pofida unor eforturi, din ce în ce mai vizibile în ultima vreme, de a-şi redobândi calitatea prin care, de-a lungul istoriei, s-a impus ca revelaţie divină a spiritului uman(« mai înaltă decât filosofia » - cum gândea Beethoven), muzica secolului XX a înregistrat o evoluţie oarecum contrarie acestei înălţătoare meniri, funcţia ei revelatorie fiind convertită într-una mai curând reflectorie. Din « oglindă a însuşirilor psihice ale omului, ale popoarelor »(l-am citat pe George Enescu), adică din această expresie sublimă a fiinţei întru fiinţă prin care luăm act de conţinutul inefabil, de «subiectivul în sine însuşi» sau de «subiectivitatea abstractă ca atare» - cum ar fi spus Hegel, muzica îşi conceptualizează demersurile coborând în concretul ideilor şi al realităţilor de care se simte animată. Odată cu sporirea funcţiei cognitive, ea şi-a asumat o mai mare responsabilitate inclusiv în reflectarea problematicii complexe a omului contemporan.

Pare desigur paradoxal că, pe măsură ce a devenit, mai accentuat ca oricând, o modalitatea de cunoaştere umană prin – am putea spune – o «plonjare» în cotidian, în condiţia existenţială a omului acestui timp blestemat, muzica de fapt s-a îndepărtat de om.

Sociologii, psihologii, esteticienii, filosofii vor lămuri, probabil, cauzele adânci ale acestui fenomen. În ceea ce mă priveşte, cred că omul secolului XXI este mai marcat de drama existenţei sale, este atât de traumatizat de violenţa vieţii cotidiene, de imoralitatea vieţii publice, pe scurt, de absurdul unei societăţi clădite pe înşelătorie, ipocrizie, fals şi corupţie de stat, încât în artă, în speţă – în muzică, El caută mai curând un refugiu decât o reîntâlnire cu imaginea ce pare lipsită de perspectivă a acestei existenţe.

Poate fi înţeleasă o atare situaţie ca o criză a muzicii ? În parte, da. Este o criză a muzicii în măsura în care ea îşi reflectă epoca. Deci, în măsura în care Muzica, abandonând sfera idealului cotidian, exprimă tensiunea străzii, în uruitul motoarelor, în zăngănitul armelor, în zgomotul poluant şi stressant al fabricilor… Omul secolului XXI este într-o criză puternică şi adâncă. El a pierdut conştiinţa esenţei sale pentru că, oricât ar părea de paradoxal, civilizaţia tehnică nu i-a luminat în aceeaşi măsură calea spre el însuşi, adică spre esenţa lul umană. Astfel omul a devenit din ce în ce mai ne-om. În cadrul său existenţial riscă să abandoneze ordinea în favoarea haosului. A reflecta, în muzică, o atare realitate este o inerenţă contradictorie. «*Mi-e şi frică să mai ascult cvartetele de Bartok*» - spune un personaj din celebrul roman «Domnul Ambasado» al scriitorului latino-american Erico Verissimo – «*într-atât îmi amintesc ele de labirintul fără ieşire al lumii în care trăim*». Da, omului contemporan îi este frică de imaginea de coşmar a lumii lui. El vrea să retrăiască, nostalgic, splendorile valorilor preclasice, clasice şi romantice. Cel ce frecventează sălile de concert şi spectacolele muzicale îşi dă seama că alături de consecinţele deculturalizării săvârşite de aberanta politică a comunizării spiritului şi conştiinţelor umane - consecinţe care apasă foarte greu în mentalitatea abrutizată a omului acestui timp românesc (pentru că de timpul românesc este vorba aici, în primul rând) - alături, deci, de aceste consecinţe, refuzul faţă de valorile muzicii contemporane se explică şi prin nevoia omului de a avea un ideal, un ideal de frumuseţi la care aspiră şi nu de realităţi pe care le trăieşte cu amărăciunea fiecărei zile.

Esenţele emoţionale, morale, juridice, esenţele de toate tipurile şi structurile în care se articulează pentru a se completa şi pentru a se coordona formează un *Organon* de care dispune subiectul şi care îi aparţine la propriu ; omul nu este doar o fiinţă singulară pe lume şi nici doar o fiinţă în raport şi împreună cu altcineva, ci şi o fiinţă în faţa misterului; el poartă, în sine, ca virtualitate resursele care îl pot ajuta să înţeleagă propria-i esenţă. Pe scurt, *Homo phenomenologicus* este ca o a doua somatizare a subiectului; prin el problema persoanei este susceptibilă de a-şi asuma întreaga sa profunzime. Neînţelegerea acestui fenomen (şi vai, cum ar fi putut el să fie înţeles ?!) este - cum s-a demonstrat – de natură să deruteze, să tulbure, să alieneze biata fiinţă umană. Vom vedea, cu alt prilej, consecinţele acestui fapt.

În orice caz, amploarea şi diversitatea manifestărilor care au avut loc în cadrul celei de a XIX-a ediţii a Festivalului «George Enescu» confirmă că întrebarea din titlul acestor însemnări poate avea un răspuns negativ.

Vasile DONOSE

"Turbulences sonores"

A asculta sau a înțelege?

Ioana Frățilă NICHIFOR

Într-o vreme în care compunerea muzicii tinde să se substituie compunerii sunetului şi tehnologii recente determină noi modalități de abordare, noi sintaxe sprijinite pe conglomerate sonore, zgomote, tăcere şi pe revelația a ceea ce putem numi libertatea extremelor, se simte din ce în ce mai mult nevoia unor schimbări similare în domeniul percepției.

Prima ediție a Festivalului "**Turbulences sonores**" este dedicată experienței ascultării, proces esențial în înțelegerea complexității sonore a muzicii contemporane. Auzul are nevoie de repere pentru a conştientiza pe deplin adevărul concepției scelsiene, conform căreia "muzica are nevoie de sunet, dar sunetul poate exista fără muzică". În acest context, serile festivalului promit a fi experiențe importante pentru viața artistică de astăzi. Programul va cuprinde lucrări ale clasicilor muzicii contemporane (K. Stockhausen, L. Nono, J. Cage, G. Scelsi, Gérard Grisey, Tristan Murail, M. Feldman, S. Reich), precum şi creații ale compozitorilor zilelor noastre (Agostino di Scipio, Philippe Leroux, Mariana Ungureanu, Pascale Criton). Evenimentele muzicale, însoțite de conferințe, mese rotunde şi ateliere, vor fi polarizate de l'**Ensemble Syntax**, al cărui crez artistic declarat este acela de a promova repertoriul ultra-contemporan. În avanpremiera festivalului, membrii ansamblului au propus un concert-portret **Philippe Leroux**, moderat de către directorul departamentului Muzică al Universității "Paul Valéry" din Montpellier, muzicologul Makis Solomos. Philippe Leroux este laureat al premiului "Cea mai bună creație muzicală contemporană a anului", în 1996, pentru lucrarea "*d'ALLER*", precum şi câştigător al distincției SACEM, în 2003. Patru piese au *creionat* portretul artistic al compozitorului:*"Phonie douce"* (1991), pentru oboi, saxofon alto şi violoncel; *"Je brûle, dit-elle un jour à un camarade"* (1990-1991), pentru soprană solo; *"AAA"* (1996), pentru orchestră de cameră; *VOI(REX)* (2003), pentru soprană, orchestră de cameră şi dispozitiv electronic.

Încă din prima clipă, configurația optimă a sălii destinată audiției s-a lăsat a fi descoperită: pentru muzica emisă prin intermediul suporturilor audio, spațiul unei capele, născut din tăceri şi licăriri de lumină, dezvăluie o dimensiune în care sunetul va fi *pretutindeni*. Este un univers ce invită la reflecție şi pregăteşte publicul pentru o imersiune sonoră şi ideatică. Descătuşând identitatea ascunsă a sunetului, muzica învăluie auditoriul, invadând spațiul.

Am perceput cea dintâi lucrare ca pe o adevărată dramaturgie sonoră ale cărei personaje evoluează dialogând prin ecouri de terță mică, susținute de pedale şi reveniri la sunetele inițiale, de intervale cromatice şi triluri întrerupte de secunde mici şi septime mari. Totul pe fondul unei repetabilități ritmice cvasi-permanente, în timp ce valuri sonore ascendente şi descendente aduc, pe rând, în prim- plan, unul sau altul dintre instrumente, în spiritul *eternei reîntoarceri*. În iureşul acestei mişcări circulare, saxofonul a câştigat dreptul de a avea ultimul cuvânt, printr-o cadență remarcabil susținută de Philippe Braquart.

Cu "*Je brûle, dit-elle un jour à un camarade*", atmosfera se schimbă. Devenim martorii unei procesiuni solitare ce înalță în eter o lamentație profundă. Ecouri nazale, tendință spre microtonie, sunete percutate, disonanțe metaforice, flexibilitate, finețe, lejeritate, fluiditate, țipăt, recitativ, frânturi melodice, obsesia revenirii… iată câteva coordonate stilistice, estetice şi componistice ale lucrării. Talentul sopranei Armelle Orieux şi tehnica impresionantă vibrează dincolo de sunete, cuvinte şi tăcere.

"AAA", pentru flaut, clarinet, percuție, pian, vioară, violă şi violoncel debutează cu un citat din "*La Poule*" de Rameau. Motivul este supus metodelor tehnice de prelucrare, dezvoltând discursul printre pulsațiile unui ritm *ostinato*. Crescendo-uri repetitive conduc sonoritățile flautului şi clarinetului spre un scurt solo de vioară, după care toate celelalte instrumente se alătură fluxului sonor. Trecând prin momente de linişte şi precipitări ale mişcării, creând o senzație de stretto şi *picături* sonore, această muzică a strălucit în toată plenitudinea sub bagheta dirijoarei Hélène Bouchez.

Descoperim în *VOI(REX)* toate pulsațiile vitale ale unei capodopere. Când ascultăm muzică prin intermediul unui dispozitiv electronic, este dificil să găsim repere în spațiu. Putem cădea în capcana irealului atunci când nu distingem certitudini. Iar când pe scenă apar instrumentiştii şi vocea umană, este cu atât mai greu. Pentru artişti de asemenea. Mai ales atunci când compozitorul alege să armonizeze toate vocile (instrumentală, umană, electronică) mergând până dincolo de hotarele realului, în dimensiunea virtuală. Vocea îşi urmează traiectoria sonoră pentru a o regăsi în universul electronic, asemeni celorlalte instrumente. Philippe Leroux construieşte un univers compact. O asemenea concepție presupune măiestrie desăvârşită din partea interpreților, pentru ca muzica să-şi păstreze comprehensibilitatea. L'**Ensemble Syntax** a demonstrat că este posibilă o inspirată *punere în scenă*, atunci când talentul creatorului întâlneşte empatia interpreților..

Publicului i se oferă astfel experiența *ascultării,* singura care ne poate aduce cu adevărat *înțelegerea* repertoriului *extrem contemporan.*

O viață închinată muzicii corale

Mariana POPESCU

Dirijorul **Teodor Zgureanu** face parte din galeria muzicienilor de seamă din Republica Moldova, care activează pe tărâmul artei în tripla sa calitate: dirijor, compozitor, pedagog.

S-a născut la data de 24 mai 1939, în localitatea Condrăteşti, județul Bălți, într-o familie binecuvântată cu 6 copii. A învățat încă de mic să lupte cu greutățile vieții şi să respecte munca.

Pasiunea pentru muzică a moştenit-o din familie, de la tatăl său care, fiind înzestrat cu o voce frumoasă, cânta la biserica din satul natal. Deşi visul său de copil era să devină militar, destinul avea să-l îndrepte înspre cariera muzicală. Primii paşi avea să-i facă în anul 1953, când se va înscrie la Şcoala Pedagogică din Călăraşi, unde va studia timp de patru ani, fiind bursier. Sub îndrumarea profesorului Dimitrie Berdâşev, va dobândi cunoştințe în domeniul teoriei muzicale, dirijatului coral şi de canto. Este perioada în care tânărul descoperă pasiunea pentru dirijatul coral. Va funcționa în satul Cimişlia, ca învățător şi profesor de muzică, punând bazele corului şcolii şi unui Cor de tineret. La îndemnul mentorului său s-a înscris la Institutul Pedagogic de la Bălți, unde a urmat doar un an, după care s-a transferat la Conservatorul „G. Musicescu" din Chişinău.

S-a afirmat în scurt timp ca dirijor, organizând corul Universității de Stat. După absolvirea Conservatorului în anul 1964, a funcționat ca metodist superior la Casa de creație populară, dirijor al Capelei corale academice "Doina" a Filarmonicii, dirijor al Capelei corale "Moldova" a Radioteleviziunii din Chişinău.

Începând cu anul 1987, se dedică învățământului universitar, în prezent fiind profesor, şef al catedrei de Dirijat coral al „Academiei de Muzică, Teatru şi Arte Plastice" din Chişinău.

În cadrul „Institului de Artă" (actualmente Academia de Muzică, Teatru şi Arte Plastice") înființează Corul de femei „Renaissance", formație de elită care s-a afirmat în numeroase festivaluri şi concursuri internaționale, obținând premii importante.

Cea mai tânără formație fondată de maestru este un cor de băieți ce poartă numele de "Academia Campanelli", împlinindu-şi astfel un alt vis de-al său, alături de corul bărbătesc « Gavriil Musicescu ».

În calitate de compozitor, a abordat genuri diferite: lucrări vocal-simfonice (cantate, oratorii), muzică corală, muzică vocală şi operă.

Opera *Decebal* , în trei acte, a fost compusă în anul 1998, pe libret de V. Teleucă, prima audiție având loc în 10 septembrie 2002, la Teatrul de Operă şi Balet din Chişinău.

Compune pentru orchestră poemele simfonice - *Mărire Burebista* şi *Lumină din Lumină* (2001), *Rapsodie pentru orchestră de suflători* (2002); muzică vocal – simfonică (oratorii şi cantate): *Să-nfloreşti, pământ natal*, *Pământul meu*, *Cânt solemn*, *Pe calea gloriei*, *Moldova*, *Răsai asupra mea, lumină lină.*

Compune lucrări ample pe teme religioase: *Oratoriul psalmilor*, în 9 părți; Oratoriul *Ştefan Cel Mare şi Sfânt*; Oratoriul *Noaptea Sfântului Andrei*; *Monolog pentru Maica Maria.*

Pentru cor mixt compune un număr impresionant de lucrări pe versuri de Vasile Alecsandri, Mihail Eminescu, Veronica Micle, Lucian Blaga, Emil Loteanu, Nicolae Dabija, Dumitru Matcovschi, Toma Istrati etc. Compune *Imnele Sfintei Liturghii ale lui Ioan Gură de Aur* pentru cor de femei, pornind de la ideea că « cel ce cântă rugăciunea se roagă dublu, iar cel ce compune cântare Mântuitorului este ocrotit de Dumnezeu ». Compune coruri pentru copii, muzică vocală de cameră şi muzică instrumentală.

În semn de recunoaştere a activității sale, Teodor Zgureanu a fost distins cu premiile Uniunii Compozitorilor din Republica Moldova şi Uniunii Muzicienilor din Republica Moldova, decorat cu ordinul "Gloria Muncii", Artist Emerit din Republica Moldova (1974), Artist al Poporului din Republica Moldova (1983). Din anul 1993, este membru de onoare al "Académie Amadéus Europe » din Paris. În anul 2000, a primit Medalia comemorativă – « 150 de ani de la naşterea poetului Mihai Eminescu », acordată de Preşedintele Emil Constantinescu.

Teodor Zgureanu este un nume emblematic pentru muzica din Republica Moldova, fiind un adevărat ambasador al muzicii, prezent la importante competiții europene.

LAURI

Nu demult, prof.univ. Maria Slătinaru-Nistor a primit titlul de Doctor Honoris Causa al Universității "Ovidius" din Constanța. Redăm mai jos cuvintele rostite cu acest prilej de șefa catedrei de canto constănțene, ca LAUDATIO.

În 25 mai 1938 se năştea una dintre cele mai strălucitoare şi fermecătoare voci ale secolului XX: **Maria Slătinaru-Nistor**.

Ilustra soprană româncă şi-a identificat menirea cu cea de reprezentant de vârf al unei şcoli care ar putea fi definită pe parcursul a 3-4 generații de interpreți lirici. Mulți dintre ei au ales calea de a-şi reprezenta originile culturale şi spirituale prin depărtare de casa; alți mulți artişti şi maeştri în arta cântului au slujit în folosul unor alte şcoli, alte scene, alte țări.

Maria Slătinaru-Nistor a ales să fie româncă, aşa cum a făcut-o şi profesoara ei, artista poporului Arta Florescu, pe care a respectat-o şi a cultivat-o cu perseverență, demnitate şi interes profesional, până în ultimile clipe de viață ale mentorului.

Venind din aceeaşi şcoală de cânt, am înțeles de ce soprana Maria Slătinaru-Nistor a fost şi rămâne unică în sfera marilor interpreți: o voce de sopran spinto-dramatic de o uriaşă forță şi frumusețe, blândă şi

catifelată în pagini mozartiene, năvalnică şi tunătoare în capodoperele lui Puccini, „Tosca" şi „Turandot".

Cu un bogat palmares intelectual de formație muzicală, renumita soprană este licențiată la Conservatorul „Ciprian Porumbescu" din Bucureşti, reuşind performanța de a intra imediat în marele repertoriu romantic şi clasic. Rolurile interpretate, operele abordate în întreaga carieră o definesc ca pe o deschizătoare de drumuri, ca pe un reper, un profil de urmat; „non multa sed multum".

Fără să se aventureze haotic într-un regim repertorial pestriț, soprana Maria-Slătinaru Nistor reuşeşte, ca nimeni alta, să se identifice cu mari eroine verdiene şi pucciniene, devenind treptat cea dintâi Tosca, Leonora din *Trubadurul*, Aida, Turandot, Santuzza.

Între 1969 şi 1990, ilustra soprană interpretează roluri principale în operele: *Don Carlo*, *Trubadurul*, *Boema, Faust, Fidelio, Andrea Chénier, Aida, Tosca, Cavalleria rusticana, Flautul fermecat, Walkiria*, *Hamlet, Ecaterina Teodoroiu*, *Arabella, Nabucco, Simon Boccanegra, Manon Lescaut*, *Gioconda, Lohengrin Olandezul zburător, Tannhäuser*.

Teatrele şi scenele care au avut privilegiul să răsune sub strălucitoarea voce a marii artiste, încep pe tărâmuri româneşti şi continuă peste tot în lume: Frankfurt, Paris, Hamburg, Zürich, Bassel, Bruxelles, Palermo, Köln, Karlsruhe, Avignon, San Francisco, New York, Dallas, Montreal, Copenhaga, Dortmund, Barcelona, Tokyo, Yokohama, Osaka, Veneția, Verona, Florența, şi multe altele.

Paralel cu uriaşa sa recunoaştere în întreaga lume, ca o voce şi o artistă de o copleşitoare valoare, DIVA dăruieşte peste tot în lume din harul său, studenților organizați în Master Classes: Montreal, Bassel, Sofia, dar mai ales ca profesor universitar la Conservatorul bucureştean.

Soprana Maria Slătinaru-Nistor deține uriaşe premii la Concursuri şi Festivaluri Internaționale de cânt, devenind mai târziu membră a juriilor de specialitate la Barcelona, Johannesburg, Belgrad, Pamplona, Sofia, Verviers.

I-a avut parteneri pe cei mai mari artişti români, de la Nicolae Herlea la Ludovic Spiess; pe cei mai mari artişti ai lumii, de la Carlo Bergonzi şi Franco Bonisolli, la Pierro Cappuccilli şi Giuseppe Giacomini.

Maria Slătinaru-Nistor este o emblemă, o parte a steagului național român, care a ales să-şi adune comorile din voce şi din suflet şi să le dăruiască tuturor celor pe care i-a iubit mai presus de glorie, de fast, de lux şi recunoaştere: românii.

Că noi românii nu ştim şi nu vom şti niciodată să ne respectăm şi să ne cultivăm valorile, este o certitudine. Dumnezeu ne dăruieşte cu fiecare generație de artişti, alte voci valoroase, alte talente care promit să continue drumul marilor certitudini.

Maria Slătinaru-Nistor lasă în urmă o grădină vie cu flori rare, o şcoală de cânt, o tradiție şi un respect neclintit pentru adevărul artistic, pentru partitură.

Radioul, televiziunea, înregistrările sale personale păstrează clipe de unicitate pentru generațiile care vin. Dar Maria Slătinaru-Nistor a făcut să plângă şi să se bucure multe milioane de melomani, care nu au cum să-şi exprime admirația altfel, decât printr-o

mulțumire către Dumnezeu, care a lăsat pe pământ astfel de voci.

O spun spectatorii, o spun criticii, o spun dirijorii secolului: Francesco Pradelli, Nello Santi, Bruno Bartoletti, Gianfranco Massini, James Conlon, Curt Adler, Giuseppe Patane şi mulți, mulți alții.

Doctor Honoris Causa este tot ceea ce poate dărui mai de preț o universitate, unei mari personalității a vieții artistice şi ştiințifice.

Dumneavoastră, ilustră artistă româncă însă, meritați onoruri mult mai mari, mult mai importante decât ceea ce vi s-a oferit deja, pentru că vă situați peste preşedinți de stat, peste miniştri, peste politicieni. Dumneavoastră aparțineți lumii, tezaurului mondial de cultură, cu harul românesc cu care Dumnezeu ne-a făcut pe noi, cei de aici, să părem mai buni, mai frumoşi.

În fața artei dumneavoastră însă, eu soprana Florența-Nicoleta Marinescu şi Catedra de Canto în echipa ei, ne smerim, ne închinăm şi vă cerem iertare că poate nu vom reuşi întotdeauna să vă călcăm pe urme.

Primiți întreaga noastră admirație, ca universitari, ca artişti.

Florența-Nicoleta MARINESCU

Musica Viva

Vasile TIMIŞ

În seara zilei de 15 ianuarie a avut loc în sala de concerte „Mihail Jora" a Radiodifuziunii un foarte interesant recital de triouri susţinut de formaţia „Musica Viva". Cei trei protagonişti, Andreea Butnaru – pian, Mircea Vasilescu – vioară, Florin Mitrea – violoncel, sunt membri ai Orchestrei Naţionale Radio.

Andreea Butnaru, absolventă a UNMB şi a Universităţii de Arte din Berlin, cu o activitate concetistică foarte bogată, este deţinătoare a numeroase premii obţinute la festivaluri şi concursuri, fiind actualmente asistent la catedra de muzică de cameră a UNMB. Este o pianistă înzestrată cu multe calităţi, cu o tehnică solidă şi clară, cu o sensibilitate ieşită din comun şi o bună înţelegere a contribuţiei în cadrul ansamblului.

Mircea Vasilescu este un violonist cu multă experienţă, fiind de mulţi ani membru al Orchestrei Naţionale Radio, unde ocupă în prezent postul de solist instrumentist. Câştigător a numeroase concursuri naţionale şi invitat ca solist pe scenele Filarmonicilor din ţară şi străinătate, Mircea Vasilescu este un violonist foarte bun, cu tehnica bine pusă la punct şi cu o sensibilitate de invidiat.

Violoncelistul **Florin Mitrea**, şef de partidă în aceeaşi orchestră, şi-a încheiat studiile de masterat la Universität der Künste – Berlin; este câştigătorul concursului „Artländer Musikpreis" şi o prezenţă constantă în transmisiunile Radio cu numeroasele sale recitaluri ca solist sau împreună cu diferite formaţii de cameră, înregistrate şi transmise atât în ţară cât şi peste hotare. Florin Mitrea are un ton cald şi catifelat şi o tehnică foarte bună.

Programul a debutat cu *Trio în do major nr. 12* de Josef Haydn, o muzică vioaie, cu multe teme cantabile pe care cei trei instrumentişti le-au preluat pe rând, ieşind în evidenţă când trebuia şi retrăgându-se apoi în acompaniament.

A urmat *Trioul nr. 4 op. 11* de Beethoven. O lucrare bogată în semnificaţii, oferind interpreţilor o participare activă în dialoguri variate. Intervenţiile prompte, precise ale pianului precum şi cele ale viorii sau violoncelului au reliefat frumuseţea şi inventivitatea muzicii lui Beethoven.

În partea a doua a recitalului, „Musica Viva" a interpretat *Trioul nr. 1 în re minor op. 49* de Felix Mendlessohn – o lucrare complexă şi foarte solicitantă. Dar şi de data aceasta cei trei valoroşi interpreţi au rezolvat cu brio toate problemele dificile pe care le pune acest minunat trio. Multitudinea de idei muzicale au trecut de la pian la vioară şi apoi la violoncel cu siguranţă şi dezinvoltură. Pianul - cu o desfăşurare strălucitoare, vioara - cu precizie suplă şi violoncelul - cu sunet cald şi nobil au încheiat lucrarea în aplauzele publicului numeros, la insistenţa căruia „Musica Viva" a repetat partea a III-a din *Trioul* de Mendelssohn.

Recitalul care s-a ridicat la un nivel de certă valoare artistică, bucurându-se de un bine meritat succes.

Recital de sonate

Corina BURA

Apariţia unor noi cupluri care îşi propun realizarea unui/unor proiect/e care să cuprindă un repertoriu cameral pe cât de îndrăzneţ pe atât de pretenţios reprezintă o atracţie pentru melomanii de pretutindeni. Este cazul tânărului parteneriat dintre doi artişti, violonista **Diana Moş** şi pianistul **Sandu Sandrin.**

Binecunoscut în ţară şi peste hotare pentru activitatea solistică orientată pe direcţia operelor majore ale repertorului pianistic, Sandu Sandrin este implicat totodată într-o intensă activitate pedagogică pe care o desfăşoară de mai bine de trei decenii la Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti. Performanţele sale pe podiumul unor renumite săli de concert europene s-au bucurat întotdeauna de elogiile presei de specialitate.

Cariera Dianei Moş, apreciată pedagogă şi membră a Filarmonicii „George Enescu", s-a evidenţiat de la o vârstă tânără, pe traiectoria unui progres continuu. A intrat în conştiinţa publicului prin numeroasele sale apariţii, devenind violonista prestigiosului ansamblu de muzică nouă „Profil", înfiinţat şi condus de compozitorul Dan Dediu, formaţie cu care a realizat mai multe CD-uri, turnee şi înregistrări. Ca orice artist care se respectă, ciclic face pelerinaje la ştiinţa clasicilor unde îşi împrospătează stilul şi găseşte idei noi pentru interpretarea textelor.

Deşi sunt conştienţi că aparţin unor generaţii şi educaţii foarte diferite, cei doi au hotărât să se lanseze într-o colaborare care a vizat trei dintre celebrele *Sonate pentru pian şi vioară,* anume *op. 30 nr. 2 în do, nr.3 în Sol* (1802) şi *op.47 în La „Kreutzer"* (1803). Este bine ştiut că aspectul magistral al creaţiei beethoveniene este desăvârşit pe plaja camerală, iar cele 10 sonate pentru vioară şi pian reflectă cu prisosinţă geniul său, fiecare dintre ele reprezentând un univers aparte chiar dacă unele sunt compuse într-un interval de scurt timp. Interpreţii au căutat prin selecţie să evidenţieze şi să redea tocmai această varietate: aerul mozartian al Sonatei a VIII-a (Sol), dramatismul celei de a VII-a (do) şi strălucitorul moment de virtuozitate al Sonatei „Kreutzer" (La). Sandu Sandrin şi Diana Moş au prezentat un program care s-a caracterizat printr-o mare siguranţă tehnică atât individuală cât şi de ansamblu, capodoperele clasice excelând prin logica muzicală şi mai puţin prin cea instrumentală. Dacă Sandu Sandrin este adeptul unei viziuni de forţă, bazată pe o dialectică a contrastelor nete aplicate blocurilor tematice, Diana Moş a preferat o manieră mai colorată, cu numeroase crescendo-uri pe interiorul frazei, filaje, accente puternice şi rapide modificări timbrale, aşa cum recomandă unele şcoli violonistice contemporane. În mişcările lente ale primelor două sonate a fost realizată o frumoasă şi subtilă consonanţă interpretativă în condiţiile în care cei doi au naturi artistice foarte diferite.

Recitalul a fost gândit şi realizat ca un fel de triptic, asemenea misterioaselor criptări bachiene din *Sei Solo*: bucurie, tragedie şi apoteoză, intenţie care s-a reflectat pe parcursul întregii desfăşurări. Într-adevăr sonata *Kreutzer* a dat măsura întregului recital, lucrarea în sine fiind scrisă mai echilibrat în ce priveşte raportul dintre cei doi parteneri. Tonuri nobile, expresivitate, multă dăruire şi strădanie pentru a oferi o seară memorabilă unui public select, avizat, în acelaşi timp cald, decis să ia contact direct cu adevărata spiritualitate uneori dureros marginalizată de cozile la bilete pentru AC/DC sau Led Zeppelin.

Omagiu adus muzicii corale româneşti

Motto: “Nu numai codrul, ci şi corul e frate cu Românul“
(Cântec popular din Banatul meu natal)

« *Sine ira et studio* » am constatat, ca un fidel analist al concertelor cu coruri *a cappella* care au conținut piese ale compozitorilor români, – subliniez – am constatat faptul, după care, asemenea manifestări, ce au cunoscut reale succese între anii 1950-1989 (când în conducerea secției de muzică din breasla noastră legată de arta sonoră vocală s-au impus I.D.Chirescu şi D.D.Botez, creatori care au intrat, încă din timpul vieții, lor în istoria lumii Euterpei, pe fond spiritual daco-roman) – asemenea acte de cultură au înregistrat, după

sângeroasele evenimente din istoricul decembrie, o indiscutabilă involuție ! E regretabil...

Cu atât mai mult aplaud concertele cu coruri *a cappella* din cadrul Stagiunii Corale bucureştene « Paul Constantinescu » şi, în egală măsură, generarea de noi discuri cu opusuri ale compozitorilor respectivi, toate aceste manifestări contribuind substanțial la revigorarea popularului gen muzical.

***

Corul « Pathos », sub conducerea profesorului şi compozitorului Petre Ştefănescu, ne-a înfățişat, expresiv, lucrări de P. Constantinescu, P. Ştefănescu, D. Alexandrescu, N. Georgescu, D. Stânceanu, M. Cuteanu şi I. Odăgescu. Cele mai bune tălmăciri au fost cele ale pieselor generate de P. Constantinescu, P. Ştefănescu şi I. Odăgescu.

În cadrul concertului oferit de Corala « Euterpe », îndrumată, cu o mişcătoare măiestrie, de profesoara Georgeta Aldea, ne-au fost prezentate piese de M. Bădulescu, P. Constantinescu, C. Drăguşin, T. Jarda, L. Borlan, V. Gruescu, C. Arvinte, G. Cucu, Al. Pleşca, Gh. Danga, V. Timiş, M. Neagu, V. Grefiens, I. Odăgescu şi P. Vlaiculescu.

S-au reliefat, în acest climat orphic, sonoritatea corului, de o aleasă calitate, melosului respectiv, armonia modală, construcția de « geometru sonor » şi corelația dintre text şi discursul sonor.

Din substanțialul program de sală reiese că minunata Corala « Euterpe » a fost înființată în anul 1990 de către profesoara **Georgeta Aldea**. Alcătuită inițial din eleve ale Liceului Pedagogic din Bucureşti, i s-au adăugat pe parcurs absolvente ale acestuia şi tinere de diverse profesii. Repertoriul corului este variat, cuprinzând muzică universală şi românească ce aparține unor diverse arii stilistice. Muzica românească ocupă un loc preponderent în repertoriul coralei, căreia i-au fost dedicate lucrări originale de către compozitorii M. Bădulescu, M. Neagu, V. Timiş, C. Arvinte, D. Vodă, E. Sandu. « Euterpe » a participat la numeroase festivaluri şi concursuri naționale şi internaționale, obținând: premiul I. la toate edițiile Concursului Coral Şcolar organizat de ISMB (1996-2006); premiul al II-lea la Concursul Național Coral de la Deva (1997); premiul I. la Concursul Național al corurilor liceale (Ploieşti – 1993, Bucureşti – 2001, Piatra-Neamț – 2003); premiul « Anton Dogaru » atribuit de ANCR (Bucureşti, 2000); medalia de bronz la Concursul Internațional de Muzică Religioasă – Preveza, Grecia – Praga (2004); medalia de argint la Festivalul şi Concursul de Muzică de Advent şi de Crăciun – Praga (2007), diploma UCMR pentru « merite deosebite în promovarea creației corale româneşti » (2006); diploma ANCR pentru « înalta valoare a activității artistice puse în slujba muzicii corale româneşti » (1993 -1996); Diploma de Excelență acordată de Ministerul Educației şi Cercetării (2001); Diploma de Onoare acordată de ANCR (2005, 2006, 2008); Diploma de Onoare acordată în cadrul Festivalului Coral din Larissa, Grecia (2009). În concluzie: concertele de la Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din Stagiunea 2009 - 2010 au semnificat o zi « de lumină torențială », o zi « de slavă bizantină », încât pot spune că maestra Georgeta Aldea s-a identificat cu artistul autentic, « cel ce arde ca o flacară şi călăuzeşte şi pe ceilalți în întuneric ». O mențiune specială pentru dotata pianistă Camelia Pavlenco.

Doru POPOVICI

P.S. Ne-am bucura dacă, în viitor, s-ar programa şi compozițiile unor maeştri ca Sigismund Toduță, Sabin Drăgoi, Gh. Dumitrescu, Liviu Glodeanu, Mihai Moldovan, I. D. Chirescu, Tiberiu Olah, Ştefan Niculescu, Anatol Vieru, Miriam Marbe, Corneliu Cezar, Cornel Țăranu, Valentin Timaru, Christian Al. Petrescu, Ulpiu Vlad, George Balint, autori pe nedrept trecuți într'un con de umbră în ultimii 20 de ani !!! Ce părere are Irina Odăgescu-Țuțuianu, întâi-stătătoarea din cadrul secției de muzică vocală *a cappella* din cadrul breslei noastre ?

În ceea ce mă priveşte, ardent doresc o stagiune de artă corală, în sensul european al națiunii !!! Să ne conducem după semnificația aforismului latin « *Non multa, sed multum* »...

Omagiu lui Dinu Niculescu

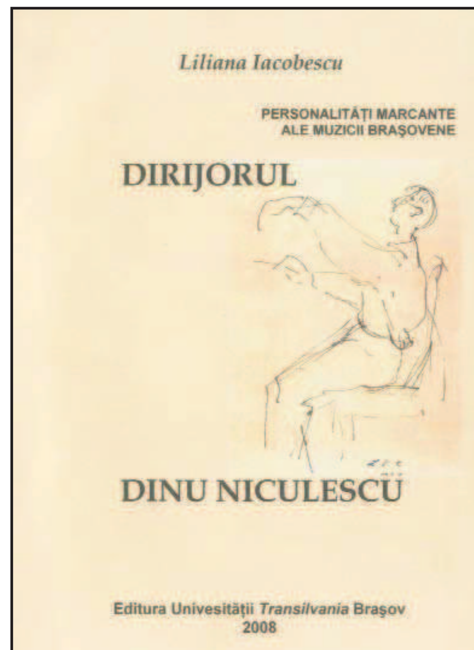
(1909-1963)

Luminița CIOBANU

Viața muzicală braşoveană îşi datorează într-o mare măsură valoarea de astăzi Maestrului Dinu Niculescu. Dirijor, compozitor şi pedagog, artistul s-a consacrat dezvoltării muzicii din oraşul care l-a adoptat, lăsând în urmă valori neprețuite. Pe drept numit „Musicus”, Dinu Niculescu a fost sufletul vieții muzicale braşovene, contribuind la înființarea celor mai importante două instituții muzicale braşovene: Filarmonica şi Teatrul Muzical. Activitatea sa dirijorală a fost prodigioasă: în cei 27 de ani cât a trăit în Braşov, a dirijat 639 de concerte numai la Filarmonică! Pe lângă multiplele sale responsabilități, o mare parte a vieții şi-a dedicat-o formării tinerilor dirijori. O pleiadă de muzicieni recunoscuți astăzi în țară şi peste hotare este rezultatul activității sale pedagogice: Andrei Lukácsy, Erich Bergel, Tiberiu Brediceanu, Mircea Cristescu, Ilarion Ionescu Galați, Horia Andreescu, Cristian Mandeal, Paul Popescu, Petre Sbârcea.

Pentru aniversarea a 100 de ani de la naşterea Maestrului, la Casa Mureşenilor din Braşov a fost organizat un eveniment deosebit care a reunit amintirile celor care l-au cunoscut şi au fost marcați într-un fel sau altul de viața şi activitatea sa. Casa Mureşenilor a fost întotdeauna o gazdă remarcabilă pentru mulți muzicieni români, în special braşoveni (Iacob Mureşianu, Ciprian Porumbescu, Gheorghe Dima, Tiberiu Brediceanu, Tudor Ciortea, Paul Richter, Norbert Petri). Şi de data aceasta, s-a dovedit a fi un loc extrem de primitor pentru un asemenea eveniment.

Evenimentul extraordinar organizat de prof. univ. dr. Liliana Iacobescu a inclus trei momente semnificative, bine alese cu scopul de a contura un portret cât mai complet al Maestrului. Primul a fost evocarea personalității multi-laterale a acestui important muzician şi rolul pe care l-a avut în istoria muzicii braşovene, în istoria muzicii româneşti şi nu numai. Au luat cuvântul dirijorul Ilarion Ionescu-Galați, muzicologul, Constantin Catrina, scriitorul Ion Popescu Topolog, muzicologul Virgil Mihăilescu, muzicianul Petre Marcel Vârlan. Prezența fiului maestrului Dinu Niculescu, muzicianul Aurel Niculescu, precum şi a Luciei Bunaciu, nepoata lui Iacob Mureşianu a reprezentat o legătură vie între generații în acest spațiu încărcat de cultură.

Partea a II-a a fost un moment muzical inedit, în care a fost prezentată o creație a compozitorului Dinu Niculescu, necunoscută publicului până acum. *Monodia pentru violoncel solo* (compusă cu puțin timp înainte de naşterea fiului Aurel Niculescu) a fost prezentată în primă audiție absolută de către maestrul Marin Cazacu. Încheierea manifestării a constituit-o lansarea volumului *Personalități marcante ale muzicii braşovene – dirijorul Dinu Niculescu”* (Editura Universității *Transilvania*, Braşov, 2008).

Succese româneşti în Japonia

La sfârşitul anului trecut, pianista **Alina Balaban** a susținut cu mare succes un turneu de recitaluri de pian în Japonia (oraşele Toyama, Okinawa şi Sendai). Concertele au fost organizate de către dirijorul japonez Mitsuyoshi Oikawa, iar repertoriul pianistic a evidențiat un înalt nivel tehnic şi o profundă gândire muzicală – dovadă fiind succesul obținut cu ocazia fiecărui concert.

„Actualitatea Muzicală” a realizat un scurt interviu cu pianista Alina Balaban, prin care vă prezentăm câteva dintre gândurile ei referitoare la acest turneu:

A.M.: Cum te-a primit publicul japonez?

A.B.: Am rămas profund impresionată de căldura cu care am fost primită. Poporul nipon, pe lângă disciplina binecunoscută, este un popor care iubeşte muzica, sălile de concert în care am cântat fiind pline de fiecare dată. În timpul recitalurilor am simțit că muzica pe care am interpretat-o a ajuns în sufletul fiecărui ascultător, datorită aplauzelor cu care am fost răsplătită pe parcurs şi mai ales la final. În Japonia, am întîlnit oameni deosebiți, extrem de ospitalieri în toate oraşele în care am susținut aceste concerte.

A.M. Care a fost repertoriul cu care i-au impresionat atât de mult?

A.B.: Am interpretat Beethoven – Sonata nr. 14, op. 27 nr. 2 „ Sonata lunii”, Sonata nr. 23, op. 57 „Appassionata”, Chopin – Vals nr. 10, op. 69 nr. 2, Vals Nr. 1, op. 18 „Grande Valse Brillante”, Balada nr. 1 op. 23, Nocturnă nr. 20 op. postum, Fantezie – Impromptu op. 66, Scherzo nr. 2 op. 31.

Alina Balaban este doctorand la Universitatea Națională de Muzică din Bucureşti, sub îndrumarea prof. univ. dr. Şerban Dimitrie Soreanu. În paralel studiază pianul cu Maestra Ana Pittiş. A fost elevă a distinsei şi regretatei pianiste Maria Fotino şi a profesorilor Oana Velcovici, Marta Paladi, Viniciu Moroianu şi Sandu Sandrin. În prezent este profesor titular la catedra de pian a Liceului de Muzică „Dinu Lipatti” din Bucureşti.

A consemnat L. CIOBANU

Despre compozitorii timpului nostru

Compozitor, profesor, poet, traducător şi muzicolog născut în Bucureşti, **NICOLAE COMAN** a publicat studii şi articole în: Revista Muzica, Revista de Folclor, România Literară, etc., a scris versuri pentru lucrări vocale, corale şi vocal – simfonice, a tradus librete de operă, poeme şi poezii din lirica universală, a susţinut conferinţe, prelegeri, concerte - lecţii, comunicări ştiinţifice, emisiuni radiofonice şi de televiziune, a publicat şi lansat cu ocazia aniversării a 70 de ani, în cadrul festivităţii organizate de Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România, volumul Poezii, Editura Meronia, Bucureşti, 2004, - toate acestea, ca o adăugire la pasiunea vieţii sale: compoziţia.

Păşind pe acelaşi drum, al apropierii de suflet faţă de miniatura vocal – instrumentală, la fel ca profesorul său Mihail Jora - persoana care l-a susţinut, sprijinit sau încurajat cel mai mult în carieră - cu care a studiat începând de la teorie, solfegiu, armonie, la compoziţie, Nicolae Coman îşi făureşte propriul destin, al devenirii personale în peisajul componistic al generaţiei sale. Piesele sale îl reprezintă în măsura în care un suflet de poet poate fi cuprins într-o frază muzicală. Prezenţă fizică remarcabilă, şarm aparte şi gentileţe rar întâlnită – un suflet sensibil, înclinat spre poezie - muzician, profesor, compozitor, poet, Nicolae Coman este un artist complex ce degajă o lumină specială, datorată poate succesului în confruntarea cu sine. Cu un număr impresionant de miniaturi vocal instrumentale, născute tocmai prin trecerea un muzică a unor poeme îndrăgite, Maestrul nu ar putea spune că are un poet preferat, tocmai pentru că sunt multe versurile de care a fost îndrăgostit - desigur şi cel eminescian, care prin însăşi muzicalitatea sa concurează de la sine viersul - dar parcă cel mai aproape de suflet simte acum sonetul “Coboară iarna...”, de Vasile Voiculescu. Poet prin naştere, pentru Coman versul este piatra de căpătâi pe care se ţese erudit viersul, elaborat din împletirea sonorităţilor participante la facerea muzicală. Deşi statornic în concepţii, Nicolae Coman nu s-a preocupat de autopromovarea creaţiei, fiind convins că voia sorţii este cea care ne conduce, indiferent de zbaterile noastre. Având un dosar “nobiliar” în vremea comunistă, nu a excelat în programări repertoriale. Mai de curând, când haosul deculturaţiei în masă ne sufocă spiritele, Maestrul, înţelept, a considerat că nu e bine să-ţi fixezi priorităţi de neatins. Pas cu pas, fără nici un moment de saturaţie în creaţie, muzica sa se strânge în tomuri, aşteptând secolul luminilor. Nicolae Coman face parte din generaţia pentru care Uniunea Compozitorilor din România este un loc de activitate în ultima jumătate de secol. Cum aş putea în câteva cuvinte cuprinde o viaţă de om? Cu voia Dumneavoastră, Maestre, vă poftesc în jocul de-a sinteza: MZ: *Cea mai iubită compoziţie?* NC: *Metamorfozele cerului* pe versuri de Ungaretti. / MZ: *Cea mai rapid scrisă piesă?* NC: *Umbra*, pe versuri de J. Attila. / MZ: Cea mai lung gândită piesă? NC: *Metamorfozele cerului* pe versuri de Ungaretti.

Cunoaşterea esenţială a discursului vocal scapă, de cele mai multe ori anchetei ştiinţifice, principiile artisticului fiind considerate în general în contradicţie cu ştiinţa pură. Consider că această abordare având drept suport un materialism ştiinţific depăşit de evidenţele epocii spirituale pe care o parcurgem este un balast. Reîntoarcerea omului spre sinele său, unde redescoperă uniunea cu universul, a cărui particulă importantă este, deschide drum larg cercetării fenomenelor artei nu numai din punctul de vedere materialist, ci făcând apel la conexiunile interdisciplinare prin care el se realizează. Căutând în structurile psiho - somatice şi artistice participante – emoţii, senzaţii, stări, percepţii, reprezentări, auz muzical, înzestrări artistice complementare, memorie muzicală, bagaj cultural, etc. – ajungem să cunoaştem în profunzime capacitatea de a oglindi esenţa, necesarul şi generalul textului care participă la formarea actului artistic. Dacă pentru o notă se pot scrie pagini întregi de semnificaţii şi există nenumărate posibilităţi de îmbrăcare în expresie, înseamnă că am ajuns la cunoaşterea care permite şi selectarea unui anumit gen de sunet sau emisie pentru un anumit rol sau lied, care întruchipează în mintea noastră imaginea sonoră a personajului sau experienţei respective. Mă apropii de latura creaţiei care-mi este pâinea cea de toate zilele, liedul. Construcţie elaborată atât pentru voce cât şi pentru pian, liedurile Maestrului Nicolae Coman sunt abordabile doar unei elite a cântului, fiind din multe puncte de vedere mai solicitante decât o arie de operă. Schimbarea permanentă a tactului, de o manieră în care aproape fiecare măsură are un alt număr de timpi, ne arată tendinţa compozitorului de a urma cu sfinţenie accentele textului. Fiecare silabă vine integrată în cuvântul transpus în muzică, exact la locul ei intonaţional din fraza vorbită. Ca urmare, întru înţelegerea valorii cognitive în arta cântului, ca să poţi interpreta un lied de factura aceasta, bagajul cunoştinţelor tale trebuie să fie la nivelul cerinţelor tehnice implicite. Pe un ambitus destul de extins, Maestrul Coman ne poartă prin vocalize, mordente, triluri, staccaturi sau fraze de un legatto puccinian, atât la voce, cât şi la pian, unde acordurile de opt, nouă sunete sunt frecvente, deseori chiar de douăsprezece sau cincisprezece sunete. Înţelegem astfel, de ce compozitorul preferat al Maestrului este Scriabin, lucru ce nu s-a schimbat în decursul anilor. Mă întorc, astfel, pe căi interdisciplinare apropiindu-mă din punct de vedere estetic-filosofic - în baza poeziei de la care a pornit - de sorginte greacă – de una dintre piesele din bogata paletă liederistică a creatorului.

Caligrafia (Gheorghios Seferis, deţinător al premiului Nobel, 1963) este un poem de excepţie, a cărui frumuseţe ne încântă şi cutremură spiritual în aceeaşi măsură. Personal, îl percep ca pe-un fulger ce-mi pătrunde direct în suflet răstignindu-mă în starea alfa. Etimologic vorbind, cuvântul provine din greaca veche fiind format din kali – frumos, graphie – scriere. Nu cunosc o descriere mai intens spiritualizată a termenului decât în aceste versuri. De prea multă pasiune ce ameninţă să-i pulverizeze materialul, sufletul poetului ajunge la o sublimare a erosului, suferind în spaţiul saturat de patimi nespuse, metamorfoza încremenirii strigătului. *Pânze pe Nil, / păsări fără grai, / cu-o aripă care-şi caută-n linişte perechea, / pipăind pe absenţa cerului / trupul unui efeb înmărmurit; / scriind cu cerneală invizibilă prin albastru / un strigăt disperat.* Respiraţia mi se opreşte într-o apnee în care timpul se dilată, de parcă spiritu-mi doreşte să fi absorbit toată frumuseţea poemului, să o păstreze adânc, acolo unde emoţia hrăneşte şi miturile alchimizează demonii în îngeri. Nicolae Coman intră în competiţie cu muzicalitatea acestui poem, construind o adevărată punere în scenă a acestei bijuterii. Într-un larghetto calm, prin arpegii aerate suntem introduşi în atmosfera filosofală a liedului. Vocea intră detaşată, venind de departe, imparţial, de parcă am viziona un tablou sau curgerea corăbiei pe Nil. Dificile ca intonaţie, salturile de septimă sau cvintă nu au neapărat un corespondent în armonie, fiind ele însele parte componentă a atmosferei dorită de compozitor. Prelucrarea muzical creatoare a versului *Trupul unui efeb* este o carte de vizită pentru nivelul de plasticitate al muzicii Maestrului Coman. Trupul este subliniat melodic iniţial printr-o melismă senzual descendentă urmată de un salt de revenire pe acelaşi sunet care ne evidenţiază muzical forma perfectă a corpului peste care trece aripa. “Unui efeb înmărmurit” este realizat în oglindă cu “trupul”, melisma fiind înlocuită de un şirag de 7 note cromatizate în coborâre urmate de un salt ascendent chiar şi mai mare în finalul “înmărmurit”, de decimă. Scriitura pianistică se învolburează pe acorduri repezi în triole largi măturând trei sau patru octave într-o descătuşare avântată, dar delicată, nestricând nimic din atmosfera de mister, generală, a piesei. Finalul scade în pianissimo revenind la atmosfera iniţială de poveste derulată de undeva din afara ta, în care rămâi suspendat pe un fir de voce de un si bemol lung până la epuizarea suflului, de undeva, de foarte departe. Aceste note imateriale, în care cantitatea suflului eliberat este atât de infimă încât avem certitudinea că simţim în sunet vibraţia corzii, că putem palpa vizualizând, trecerea aerului printre cele două fire de mătase, sunt marea mea pasiune în interpretarea miniaturilor vocal – instrumentale. Sau poate marea mea înzestrare..., oricum ar fi, aceste sunete care plutesc, putând fi reduse până la limita perceptibilului, îmi creează o senzaţie de maximă fericire. Îmi dau senzaţia stăpânirii pe deplin a corpului meu, o plenitudine desăvârşită în care totul este, de fapt, o joacă – joaca de-a frumosul. Datorită coloanei reduse la maximum posibil, a inspiraţiei profunde pregătitoare, a fixării susţinute pe diafragmă şi a unei relaxări maxime, atât a gâtului cât şi a întregului corp, (relaxare pe fundaţia solidă, permanent elastică a diafragmei), senzaţia de euforie se instalează prin accesul la undele cerebrale alfa. O stare de maxim control asupra corpului fizic, de “pot tot ce vreau” se manifestă în subconştient - eşti săgeata care a pornit din arc şi ştii exact unde vrei să ajungi. Pluteşti în zborul spre ţintă. Te găseşti într-o încremenire a perfecţiunii, în care nu există decât eliberarea firului de aer. Această bucurie a relaxării, în care corpul se supune intenţiilor tale este foarte greu de exprimat în cuvinte, la fel ca toate stările de transcendenţă, la fel ca sentimentul puterii şi euforia dată de conştientizarea lui. Este interesant să exprimăm ştiinţific calea de acces la astfel de trăiri, dar nu foloseşte la nimic câtă vreme nu le-ai experimentat cu miezul personalităţii tale. Dificultatea ritmică şi intonaţională a miniaturilor scrise de Nicolae Coman nu au lăsat mulţi interpreţi să le calce pragul. Ele sunt proba de foc a elitelor, ca-n vechile ispite iniţiatice. Poza de glas, notele de pasaj, mezzavocea, controlul aparatului vocal sunt doar mijloacele tehnice pentru trecerea la categoria superioară - interpretarea lor. Sarcina gnoseologică în arta cântului nu este aşadar numai de a acorda o atenţie tehnică procesului de creaţie, ci de a construi pe această bază solidă o interpretare la un nivel care să-i sporească rolul şi valoarea. De altfel, ca orice artist solar, Nicolae Coman deschide poarta sufletului cu sinceritate, în faţa celor dornici să primească din prinosul bogatelor sale sentimente, fiind convins că publicul apreciază comunicarea cu adevăratele personalităţi ale zilelor noastre. Mesajul operei sale spre lume este Puritatea. Perfecţionist prin fire şi educaţie, creaţia sa decurge neîngrădită de convenţii, în firească evoluţie: inspiraţie – scris.

Maestre, în pragul aniversării Domniei Voastre, vă mulţumesc pentru aceste bucurii ale spiritului şi vă urez să vă împărtăşiţi cu toată dragostea pe care aţi pus-o în creaţia ultimelor 5 decenii, întoarsă de legea atracţiei universale.

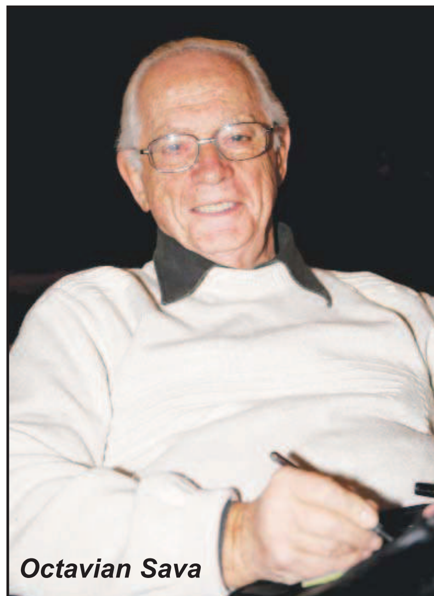
Telegraf: MZ: *În calitate de profesor, părinte al atâtor generaţii de muzicieni puteţi da câteva nume dintre compozitorii foarte tineri, pe care îi consideraţi de perspectivă?* NC: Rotaru, Măniceanu, Baciu, Basica. MZ: *Cum vedeţi legătura interpret/ compozitor?* NC: Importantissimă. / MZ: *Cum aţi dori să fiţi caracterizat de cei din jurul Dvs?* NC: Aşa cum sunt. / MZ: Cum aţi dori să se vorbească despre opera dvs? NC: *Cu interes şi competenţă.* / MZ: *Ce aţi dori să perceapă cel ce vă ascultă piesele?* NC: Ce poate, cât poate. / MZ: *Ce vă doriţi de la anii care vin?* NC: Sănătate. (**Mirela ZAFIRI**)

„O COMEDIE FURTUNOASĂ"

Oana GEORGESCU

...astfel se intitulează viitoarea premieră a Stagiunii 2010 a Teatrului de Revistă "Constantin Tănase". O comedie muzicală după „O noapte furtunoasă" de I.L.Caragiale, în regia lui Cezar Ghioca, pe text de Octavian Sava şi muzica lui Marius Ţeicu. Acelaşi tandem de succes care a semnat musicalul de mare succes „Omul care a văzut moartea" după Victor Eftimiu, în regia lui Constantin Dicu. În rolurile principale joacă actorii Valentin Teodosiu (directorul teatrului,Amedeu Ciupicescu–corespunzând lui Jupân Dumitrache) şi Adriana Trandafir (soţia, Esmeralda Ciupicescu–corespunzând rolului Veta). Din distribuţie mai fac parte Alexandru Lulescu, George Enache, Mirela Boureanu, Nae Alexandru, Paul Talaşman, Cristian Simion, Marcel Horobeţ, Oana Ghioca, Daniela Cristea, Ortansa Stănescu, George Hodor, Baletul şi Orchestra Teatrului de Revistă „Constantin Tănase". *"Ideea unei comedii muzicale bazate* pe „O noapte furtunoasă" *s-a născut în momentul în care montam versiunea clasică a acestei piese. Este foarte dificilă transformarea replicilor mustoase şi pline de haz ale marelui Caragiale în cuplete sau cântece care să egaleze proza lui spumoasă"* – a spus Cezar Ghioca, referindu-se la noul său proiect muzical. *„S-ar putea ca primirea de către critică a noului text să fie considerată derizorie, în raport cu opera originală, oricât de valoros ar fi musicalul. Vom folosi un procedeu de actualizare şi reevaluare, mult uzitat de americani, în ce priveşte transformarea unor mari lucrări din dramaturgia clasică. De exemplu* Othello *a devenit un poliţist negru din New-York,* Regele Lear *e prezentat ca un fermier american care şi-a împărţit moşia celor trei fete ale sale*, Romeo şi Julieta *sunt un american şi o hispanică... Iar cel mai edificator exemplu ar fi* „Scorpia îmblânzită" *devenit musicalul* „Kiss me Kate" *care repetă versiunea cântată şi dansată a lucrării, dar în viaţa particulară se petrec fapte asemănătoare cu cele din piesă. Cam în acest fel am gândit transformarea* „Nopţii furtunoase" *în* „O premieră furtunoasă". *Am respectat în linii mari intriga din comedia lui Caragiale într-un* „aici şi acum" *dintr-un teatru de varietăţi care pregateşte un spectacol muzical al faimoasei comedii. Personajele vor semăna cu eroii binecunoscuţi, dar cu alte replici, în situaţii echivalente unor situaţii din zilele noastre".*

Deşi tânăr, se poate deja vorbi despre „cariera" regizorului Cezar Ghioca, şef de promoţie al UNATC (clasa prof.Tudor Mărăscu) şi Doctor în Artele Spectacolului (Teatru), teza cu temele *"Musicalul, spectacol total–modalităţi specifice de expresie. Compatibilitatea acestui tip de spectacol cu teatrul contemporan"* şi *„Structura dramatică a musicalului–particularităţi determinate de folosirea muzicii şi a dansului ca mediu de expresie a acţiunii dramatice"*, fiind elaborată sub îndrumarea regizorului Alexa Visarion. Cele mai noi spectacole ale sale s-au jucat anul trecut la Teatrul de Revistă „Constantin Tănase" – *„OK Melody"* şi la Teatrul Naţional "Marin Sorescu" din Craiova – *„Omul de la Mancha",* un musical de Dale Waasserman, Joe Darion i Mitch Leigh cu Tudor Gheorghe în rolul principal. Ca student a obţinut Premiul pentru Regie cu spectacolul "*Metamorfozele lui Pulcinella*" cu un scenariu propriu după Commedia dell'Arte pornind de la o idee de Adriani Placido, iar în 2004, o bursa de studiu Fulbright Junior în SUA în domeniul teatrului musical. A fost asistentul regizorului Calvin McClinton la realizarea musicalului "*Little Shop of Horrors*" de Howard Ashman, a spectacolelor "*Before Breakfast*" de Eugene O'Neill şi „*Godspell*" de John Michael Telebak şi Stephen Schwartz. Mai mult, Cezar a cochetat şi cu muzica în spectacolul concert *Tales from Romania*, organizat de Kent State University School of Theatre and Dance, Fundaţia de Teatru Muzical McClinton şi Kent State University Museum. A fost interpret în *„Wrightsville Renewal Festival"*, Covington-Virginia SUA (2006 şi 2008) şi în spectacolele teatral-muzicale *„A Taste of Romania*" *„I Do ! I Do !*" de Tom Jones şi Harvey Schmidt şi *„Images of Romania"* şi a susţinut propriul său concert *„My Own Broadway",* fiind şi un talentat cântăreţ. A montat spectacole la Teatrul Naţional "Vasile Alecsandri" Iaşi, la Teatrul Naţional "Mihai Eminescu" Timişoara ("*Divanul persian*", un musical de Octavian Sava şi Marius Ţeicu, 2002), la Teatrul "George Ciprian" din Buzău (*O noapte furtunoasă"* de I.L.Caragiale, 2003) sau la Teatrul Tineretului din Piatra Neamţ ("*Fason de înger*", spectacol coupé bazat pe textele *Incomparabilul Nakonecinikov* şi *Douăzeci de minute cu îngerul* de Alexandr Vampilov). Cele mai dragi spectacole pe care le-a pus în scenă aparţin genului său preferat, musicalul. În 2005 a început colaborarea cu Teatrul de Revistă "Constantin Tănase" prin punerea în scenă a comediei muzicale *"Parfum de Mitică"* de Aurel Storin şi Nicolae Caragia. Doi ani mai târziu, directorul teatrului, actorul Alexandru Arşinel, îi oferea din nou posibilitatea de a regiza "OK, Melody" un concert spectacol cu muzică live şi Ansamblul de Balet al Teatrului. *„O superproducţie muzicală de succes pe Broadway poate fi văzută în condiţii similare la Londra, Paris, Tokyo, Berlin, Singapore sau Madrid, diferind doar limba prezentării"* – *a ţinut să adauge Cezar Ghioca. „Când decizi să montezi* Fantoma de la operă, Miss Saigon, Lion King *sau* Cats *drepturile de autor includ textul, partiturile, scenografia, costumele şi „caietul de regie", pentru că spectaculozitatea montării face parte integrantă din desfăşurarea poveştii. Pentru asemenea montări regizorul colaborează de la bun început cu scenograful şi coregraful. În cazul spectacolului „O* premieră furtunoasă" – *transferul muzical contemporan al clasicei* „Nopţi furtunoase", *structura muzicală a cântecelor, împărţirea pe scene, gradarea acţiunii, caracterizarea în plan verbal a personajelor poartă amprenta gândirii regizorale în colaborarea cu partenerii mei de creaţie".* Atu-urile scenariului prevestesc deja succesul de care se va bucura această montare de tip „Broadway" premieră pentru care se repetă în paralel cu o alta, mult aşteptată - „Aplauze, Aplauze" cu Stela Popescu şi Alexandru Arşinel în regia maestrului Biţu Fălticineanu. Aceasta este „păstrată" pentru Sala Savoy de pe Calea Victoriei, o sală superbă în care Teatrul de Revistă va reveni în curând după mai bine de cinci ani. (Foto: Gabi Boholţ)

Octavian Sava

C. Ghioca la repetiţii

Eurovision, mon amour

Andrei Tudor

Ana-Maria SZABO

Cineva spunea că nu se poate Eurovision fără scandal. Pe undeva, poate fi şi o metodă de marketing, fiindcă astfel „marfa” se vinde mai bine, lumea se uită la televizor, indiferent ce reacţie ulterioară va avea. Ce nu putem înţelege cu nici un chip este neclaritatea regulamentului sau lipsa lui de fermitate. Altfel, dacă s-ar fi anunţat limpede că NU este voie să se folosească artişti străini, compozitorii nu ar mai fi apelat, logic, la alde David Bryan (englez, voluntar la un orfelinat din Oradea!), Biondo sau Maria Renee Sanchez Ramos (care ar fi cică fiica sau nepoata lui Carlos Santana). Apoi, mai e ceva: când un compozitor şi un textier elaborează o lucrare, ei o fac (sau cel puţin aşa ar trebui) pentru un artist anume, potrivit personalităţii acestuia, stilului, resurselor vocale, etc., deci automat schimbarea interpretului modifică datele problemei. Aşa cum nu ni se pare în regulă nici lista („lecturi obligatorii”, cum erau pe vremuri la şcoală, peste vară) de 50 de nume pe care TVR a dat-o publicităţii, conţinând artişti recomandaţi sau agreaţi, cum doriţi. De ce aceştia şi nu alţii, sunt ei cei mai buni din ţară? Cine şi cum a decis asta? De ce să nu cânte Mircea Romcescu (am înţeles că juriul a recomandat înlocuirea lui)? Dacă autorul, să zicem, nu este de acord cu modificarea (în acest caz chiar el este interpret) şi retrage piesa, plăteşte abe-ranta amendă de... 100.000 de euro? Ideea cu sancţiunea, altminteri, nu e rea deloc (deşi cuantumul e extravagant), pentru că în anii trecuţi prea se jucau unii cu înscrierile şi retragerile, mai ales când aveau mai multe titluri selecţionate.

Anda Adam

După ce ani de zile presa a avut atâtea de reproşat organizatorilor, ni se pare salutară numirea Marinei Almăşan Socaciu, un experimentat om de televiziune, în funcţia de producător general. Spre deosebire de predecesorii săi, ea chiar a produs şi prezentat (de aceea ne miră apelarea, acum, la Horia Brenciu şi... manechinul Valentina Pelinel) manifestări importante, între care Festivalul naţional al cântecului de dragoste. A pornit la drum cu ambiţii mari, deja avem şi o mascotă, aşa încât îi acordăm tot creditul şi să aşteptăm finala.

Juriul a fost alcătuit din Titus Andrei (preşedinte – multă sănătate cunoscutului om de radio, se pare că stresul jurizării l-a doborât), Alexandra Cepraga, Andrei Kerestely, Cornel Fugaru, Călin Geambaşu, Dida Drăgan, Adrian Despot, Dana Dorian, Andrei Partoş, Alexandru Catalan (reprezentant al holdingului „Adevărul”, co-producător al manifestării alături de TVR, ceea ce se pare că a salvat financiar concursul), Horia Romanescu (numele nu ne spune nimic, probabil e specialist în engleză, toate piesele fiind în limba lui Shakespeare, de Eminescu ne e ruşine!). Au fost înscrise 112 piese, cu o taxă pentru fiecare de 150 lei, din care probabil că a fost răsplătită munca membrilor juriului. Puţine nume cu adevărat cunoscute între compozitorii admişi – Andrei Tudor (cu cel mai mare punctaj, 97, ex aequo), Mircea Romcescu, Mihai Alexandru, Cornel Ilie, Eduard Cârcotă, Sandy Deac – semn că numele reputate ocolesc manifestarea. Reîntâlniri cu Gabriel Băruţă din Oradea (tot 97 de puncte), Vlad Creţu (a fost în Todomondo, deci are experienţa finalei!), Cătălin Josan, Keo, trupa „Zero”. În schimb, la nivel de interpreţi cam una s-a ascultat şi altceva a ajuns la nivel de video-clip, mulţi compozitori înlocuind soliştii originali, ceea ce numai fair-play nu este: adică prin mine ajungi în finală şi apoi mă schimbi cu altul? De ce n-ai apelat de la început la el? Deci ne vom reîntâlni cu Paula Seling, Alexandra Ungureanu, C. Josan, „Zero” (formaţia de la „Happy Hour”, emisiunea lui Măruţă de la ProTV), Ovi (premiat la Cerbul de Aur, dacă e acelaşi), Dalma Kovacs, Kamara, Răzvan Krivach, Anda Adam, Connect-R, Luminiţa Anghel, Tony Tomas, Lucia Dumitrescu,

Alexia, Tina Geru, dar şi cu alţii, puţin cunoscuţi, dar care poate se vor impune în finală.

Vă reamintim că finala naţională va avea loc pe 6 martie la... Circul de stat Globus (la cât circ e la acest concurs, alegerea ni se pare nimerită !), iar finala Eurovision va fi pe 29 mai la Oslo, în Norvegia. O a treia prezentatoare (bine aleasă, credem) va fi Gianina Corondan, în „camera verde”.

L. Anghel

P. Seling

Legat de interpreţi şi înlocuiri, s-a tot vehiculat numele lui Mihai Trăistariu la piesele lui Băruţă şi Romcescu (acesta din urmă s-a gândit ulterior şi la Nicola), dar totul a căzut. Pesemne foştii participanţi la finala europeană aşteaptă o „lovitură”, o piesă de excepţie, pentru a reveni. S-a mai amintit la un moment dat şi de Dragoş Chircu, fost deţinător al Trofeului Mamaia, dar acesta n-a confirmat ulterior şi nu a mai produs nimic notabil în peisajul muzical. În fine, subiect gras pentru emisiunile TV de scandal: a fost respins Florin Salam, „împăratul manelelor” ! Compozitorul Marian Colcea, semnatar al melodiilor *I Miss You* şi *Dew of Tears* – cântate de Salam şi Ana-Maria Ştirboiu, a depus o contestaţie fără sorţi de izbândă.

Recoltă muzicală

Sebastian SMEU

Judeţ frumos şi bogat, Mureşul are şi oameni minunaţi. Pentru al optulea an la rând, Vasile Gliga a organizat, prin grupul său de firme, împreună cu Primăria Reghin, o formidabilă sărbătoare a muzicii şi portului popular din zonă. Este vorba de « Ziua Recoltei », unde recolta artistică a fost pe măsura celei agricole. Un festival care a durat de dimineaţă până seara, fiind realizat în colaborare cu Casa de Cultură « George Enescu » (director: Sorina Bloj, cunoscuta interpretă folk) şi Muzeul etnografic Reghin (director: Maria Borzan). Prima instituţie a fost responsabilă cu festivalul rapsozilor populari « Bate vântul, cântă frunza » - ediţia a II-a –, iar cea de a doua cu Festivalul Etniilor – ediţia a VIII-a. După o impresionantă paradă a portului popular, rapsozii au fost absolut emoţionanţi, unii dintre ei aflându-se la vârsta senectuţii – români, maghiari, saşi. O parte dintre cei mai cunoscuţi interpreţi de muzică populară au cântat alături de orchestra Casei de Cultură « Eugen Nicoară » din Reghin (dirijată de Ioan Conţiu) : Doru Pop, Maria Neag, Ana Crişan, Mihaela Sabău, Vasile Crişan, Sorin Pantea, Laura Man, ş.a., încântători au fost elevii din orchestra Şcolii de muzică din Reghin, condusă de prof. Diana Stoica, tot aşa cum fanfara oraşului a trezit multora nostalgii. E foarte greu de descris fantastica diversitate muzicală, coregrafică, vestimentară din această zonă de confluenţă, artiştii din Reghin, Ibăneşti, Hodac, Nadăşa, Şerbeni, Aluniş, Batoş, Voivodeni, Idicel, Solovastru, Pietriş Vale, etc. fiind răsplătiţi cu frumoase diplome şi premii.

Mihaela Sabău

Ce să mai vorbim de amuzantul concurs de gătit, distins cu trofeul « Sărmăluţa de aur » sau de standurile unde fiecare putea găsi tot felul de bunătăţi (pensionarii au primit daruri consistente din partea grupului de firme « Gliga »). Dar, dincolo de toate, reconfortantă a fost întâlnirea cu bogăţia excepţională a tradiţiilor folclorice din zonă.

CEAIKOVSKI și MICHAEL JACKSON

Radu ZARCĂ

Patinoarul "Mihai Flamaropol" din cadrul Complexului Sportiv "Lia Manoliu" Bucureşti a găzduit premiera cu spectacolul "Stelele Moscovei pe Gheață", eveniment ce a marcat deschiderea Anului Cultural 2010 din cadrul Proiectului Național Cultural 2010 "ARTĂ CONTRA DROG". Inițiat de Organizația Internațională EURAD, Asociația Culturală de Teatru, Muzică şi Film "Dracula" (preşedinte Stoian Anghel), CIADO România (Centrul Internațional Antidrog şi pentru Drepturile Omului) şi de Asociația Națională a Caselor de Cultură ale Sindicatelor din România (ANCCSR), Turneul Național "Stelele Moscovei pe Gheață" a mai cuprins oraşele Iaşi, Galați şi Buzău. La

spectacol au fost prezenți Preşedintele României, Traian Băsescu, alături de soția sa Maria, care au ținut să-i felicite personal pe cei trei mari campioni, precum şi Mariana Bitang, Octavian Bellu, academicianul Constantin Bălăceanu-Stolnici, Ivan şi Georgiana Patzaichin etc.

Celebrii patinatori ruşi Natalia Bestemyanova, Andrei Bukin şi Igor Bobrin, multipli campioni olimpici, mondiali şi europeni au susținut alături de trupa lor alcătuită din 30 de patinatori campioni un alt show de senzație. Aflați în România pentru a doua oară, campionii ruşi au pregătit pentru acest an un spectacol în 2 părți: în prima parte a fost prezentat baletul *"Spărgătorul de nuci"*, iar în cea de a doua, în premieră mondială, un program de tangouri argentiniene şi un altul pe muzica lui Michael Jackson. Coincidența a făcut ca numai cu o seară înainte de reprezentația de la Bucureşti, în cadrul unei gale organizate la Wilshire Ebell Theatre din Los Angeles, Michael Jackson să fie distins postmortem cu Premiul Grammy pentru întreaga activitate, alături de alți 6 muzicieni: Leonard Cohen, regretatul muzician Bobby Darin, chitaristul David "Honeyboy" Edwards (în vârstă de 95 de ani!), trompetistul de jazz Clark Terry (89 de ani), cântăreața de muzică country Loretta Lynn (50 de ani de la debut!) şi pianistul şi compozitorul André Previn. În timpul vieții, regretatul "Rege al muzicii pop" a primit 13 premii Grammy, majoritatea pentru albumul "Thriller". La ceremonie, Leonard Cohen a remarcat ironic că nu a primit până acum nici un Grammy: *"În timp ce facem ultimii paşi către linia de sosire, pe care unii dintre noi au şi trecut-o, nu mi-aş fi imaginat că aş fi putut să iau un* Grammy. *De fapt mereu m-am simțit flatat de modestia interesului lor față de muzica mea"...* Chitaristul David "Honeyboy" Edwards a fost omagiat la 95 de ani pentru întreaga carieră. *"Încă pot să-i dovedesc!"*, a spus cel care recent şi-a încheiat turneul european.

Spectatorii bucureşteni şi nu numai au admirat plutind şi dansând pe gheață îndrăgitele personaje din *"Spărgătorul de nuci"*, baletul în 2 acte inspirat după versiunea lui Alexandre Dumas a basmului *"Spărgătorul de nuci şi regele şoarecilor"* al lui E.T.A.Hoffmann şi construit pe muzica lui Piotr Ilici Ceaikovski (premiera absolută a avut loc pe 6 decembrie 1892, la Teatrul Mariinski din Sankt Petersburg). Şi la Bucureşti, în visul personajului principal Maria, Regele Şoarecilor, Spărgătorul de nuci (păpuşa), Zâna Dulciurilor, Regele şi Regina Zăpezii, Prințul, Arlechinul, Colombina, Dracul, Prințul sau Drăcoaica au prins viață şi au dansat pe ritmuri spaniole, arăbeşti, chinezeşti, ruseşti, italiene şi franceze pe gheața Patinoarului „Mihai Flamaropol", încălzind atmosfera înghețată la propriu. După brilliantul pas-de-deux al Mariei şi Prințului, toți patinatorii s-au reunit la final într-un superb vals al florilor. Cu siguranță că nu întâmplător Igor Bobrin a ales în acest an reprezentația cu *„Spărgătorul de nuci"* după ce anul trecut „Stelele Gheții" au dansat pe muzica din *„Lacul lebedelor"*. Frumoasa poveste de Crăciun a lui Hoffman va fi transpusă în acest an pe marile ecrane în format 3D de către celebrul regizor Robert Zemeckis!

Jurnaliştii francezi au fost cei care reunit sub un singur nume performanțele remarcabile ale patinatorilor ruşi - "Balshoi on Ice" *al cărui succes constă în combinația rafinată de teatru, balet, acrobație şi patinaj"*. Campioni olimpici în 1988, Natalia Bestemyanova şi Andrei Bukin fac echipă şi dansează de ani de zile alături de celebrul patinator rus Igor Bobrin (soțul Nataliei), cel care a înființat în 1986 Compania "Stelele Moscovei pe Gheață" şi este supranumit

"Regele patinajului acrobatic" - manager, dansator şi coregraf deopotrivă, cvadruplu campion național al URSS în 1978, 1980, 1981 şi 1982 şi campion european în 1981. Spectacolele sunt combinații între elementele de balet pe gheață, show, acrobații, elemente din spectacole de circ şi teatru. Elementele şi figurile acrobatice complicate, piruetele, salturile, jongleriile executate impecabil stârnesc mereu admirația spectatorilor din toată lumea. Cei trei sunt şi producătorii celebrului show rus de televiziune *"Skating on Ice"* (*"Dances on Ice"),* sunt şi antrenori de top, elevii lor devenind multipli campioni olimpici, mondiali sau europeni, atât la juniori cât şi la seniori. Printre producțiile de succes ale companiei se numără *„Albă ca Zăpada", „Mowgli-Cartea Junglei", „Mary Poppins", „Alice în țara minunilor", „Cenuşăreasa", „Romeo şi Julieta"* sau *„Faust secolul XX"*. Stagiuni întregi, membrii trupei au jucat cu casa închisă la , Seattle Ice Theatre şi la American Ice Theatre, prestația lor fiind recompensată cu Ordinul Meritul Cultural şi Artistic de fostul primar al oraşului New York, celebrul Michael Bloomberg. (**Foto: Lucian Tudose şi Cornel Lazăr**)

Prietenii, alături de Lucky

Ioan SĂTMĂREANU

Lume multă şi bună la hotelul Marshal, unde Ion Antonescu îşi primeşte de fiecare dată cu ospitalitate invitaţii, alături

cu Cornel Constantiniu

de „comoara“ sa, cum îi spune – e vorba de expoziţia-unicat de fotografii cu dedicaţie din partea numelor celor mai ilustre ale scenei româneşti. De această dată, toţi prietenii şi colegii au venit pentru a o sărbători pe cunoscuta interpretă de muzică uşoară Lucky Marinescu, cu ocazia lansării volumului biografic « Lucky », semnat de scriitoarea Rodica Elena Lupu. Odată cu cartea, sărbătorita a pus la dispoziţia invitaţilor şi CD-ul editat de Star Media şi Magazinul MUZICA al UCMR – « Nu mă uitaţi ! Lucky». În cele 285 de pagini ale sale, cartea, extrem de completă, retraseazǎ cariera interpretei, cu sute de fotografii, afişe, imagini din turnee şi concerte, de la « Lucky Show » (emisiunea pe care solista a realizat-o ani de zile la DDTV) şi multe, multe amintiri ale colegilor şi ale personalităţilor care o cunosc şi o apreciază. Dintre aceştia, au luat parte la festivitate, fiecare cu amintiri depănate la microfon, Nicolae Niţescu, Florica Zaha, Dumitru Dragon (venit de la Olteniţa), Carmen Rădulescu şi Doina Spătaru (ambele chiar de ziua lor de naştere !), Cornel Constantiniu, Petre Geambaşu, Dorin Anastasiu, Natalia Guberna, Livia şi Ioan Gauzin (mari şi statornici admiratori ai cântăreţei), Stela Popescu, Horia Moculescu... N-au lipsit colegii de la «Clubul pensionarilor fără vârstă», iniţiat şi animat tot de Lucky Marinescu.

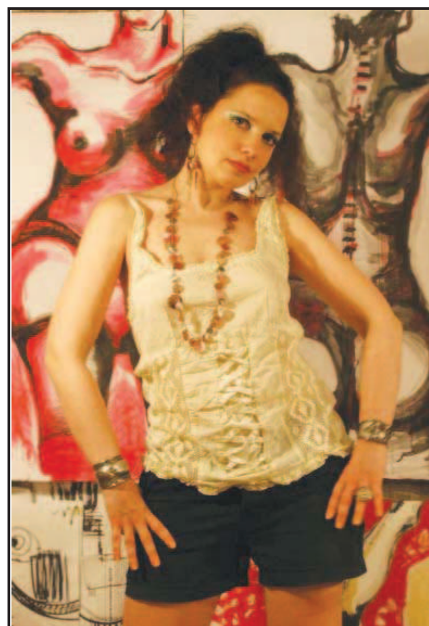

cu Stela Popescu

Petrecerea s-a prelungit până târziu în noapte, cel mai activ fiind grupul nostalgicilor – foştii colegi de la Teatrul « Ion Vasilescu ». Evenimentul în sine a fost încă o dovadă că nu trebuie să ne uităm vedetele, mărturie stând cuvintele emoţionante incluse în carte. Înafara celor amintiţi mai sus, au omagiat-o acolo pe artistă şi Alexandru Arşinel, Fuego, Temistocle Popa, Viorela Filip, Gabriel Dorobanţu, Mihai Constantinescu, Titus Andrei , Cristian Popescu, Radu Ghencea, Marcel Dragomir, Eugen Rotaru, ş.a.

Raluka

Raluka este Raluca Anastasiu, având ambii părinţi din zona muzicală (Dorin Anastasiu şi Doina Anastasiu), şi care la 15 ani cânta în deschidere la finala Eurovision, pentru ca apoi să facă parte din formaţia de rock alternativ K-risma, cu care lansează în 2000 albumul “Intens”. Următoarea sa formaţie a fost “Cabaret” cu care participă la Festivalul de la Mamaia 2007 cu cântecul “1001 nights”.

În 2009 decide să colaboreze prin internet cu compozitori din toată lumea, ecourile fiind excelente. Are acum în derulare nu mai puţin de trei proiecte, fiecare cu starturi interesante. 1. Rock/Indie. O nouă piesă se intitulează “Broken“ dar există şi un “fel de videoclip” pe care l-a realizat din fotografii pentru cântecul “Being Without You“. 2. Electro-jazz. “Heartfelt song” e cea mai nouă piesă înregistrată pentru acest proiect, iar titlul spune totul. O piesă simplă, dar rafinată, scrisa de Shirley Kent. 3. Romanian traditional music

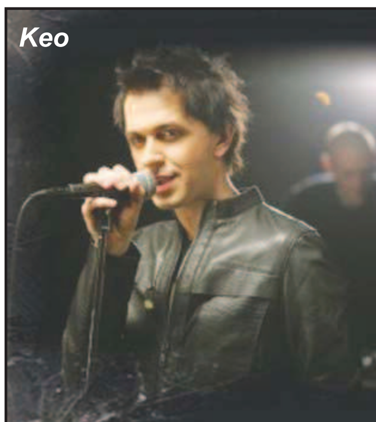
În ce priveşte proiectele de viitor, curând urmează câteva duete cu Bogdan Plech, un solist pe jumătate român, pe jumătate brazilian, cu o voce de excepţie. Veţi auzi câteva piese bossa-nova foarte cunoscute, cântate în portugheză şi română. În lucru se află şi filmarea unui clip pentru piesa Bionic.

Sorin BANU

Flash

Anton MIHAI

MORRIS. Aţi cântat şi dansat la auzul piesei lui Morris, "Desire". A fost rândul polonezilor să facă acelaşi lucru pe ritmul celui de-al doilea single Morris. Evenimentul la care a fost invitat Morris, "Hity na Czasie", s-a desfăşurat în faţa a peste 80.000 de spectatori şi a avut o audienţă tv de peste 4 milioane de telespectatori. Difuzat în direct de către televiziunea publică poloneză, spectacolul a confirmat faptul că hit-ul face ravagii şi printre fanii polonezi. Pe aceeaşi scenă pe care Morris a trezit fanilor dorinţa de a dansa au mai urcat şi Basshunter, Katerine, Shaun Baker. Morris a devenit cunoscut încă de la primul sau single, "In the morning light", dar cel care i-a adus recunoaşterea şi oficializarea statutului de vedetă în România, Rusia, Polonia, Bulgaria, a fost "Desire", cu care a fost nominalizat la Romanian Music Award 2009, la categoria Best New Act.

Keo

KEO. Keo lansează o campanie inedită special pentru fani, numită "MUSIC FOR MY FANS". Proiectul constă în promovarea unei serii de videoclipuri live ce conţin imagini din concerte dar şi momente inedite din culise filmate în timpul turneelor lui Keo alături de trupa sa. Primul extras este o piesă rock care se numeşte "DE CE TE PREFACI". "Acest proiect se naşte din dorinţa de a promova o altă faţetă, o dimensiune umană, reală, diferită de cea din videoclipurile clasice cu care publicul s-a obişnuit până acum. Sper ca această campanie să ne apropie cât mai mult de public şi că vom putea lansa cât mai multe clipuri în cadrul acestui proiect', spune Keo.

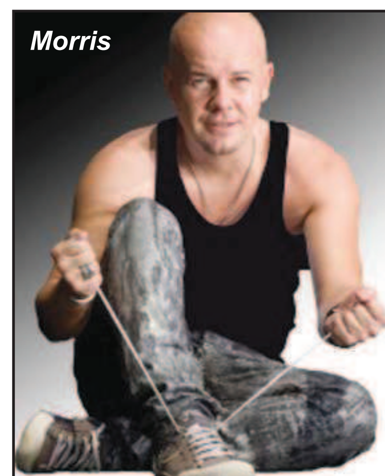
Formaţia **SHANNON** şi dansatorii **IRISH WAY** au susţinut o stagiune comună permanentă în cadrul Serilor Irlandeze la Clubul Ţăranului în Bucureşti. Scena a fost lărgită astfel încât şi publicul să poată participa activ la însuşirea unor paşi de bază din dansul irlandez. Evenimentele sunt organizate prin colaborarea Asociaţiei Culturale Româno-Irlandeze cu Asociaţia de Dans Irlandez Irish Way.

SNAILS a urcat pe scena Stufstock în Vama Veche. Gabi Andronic, chitaristul din Snails, a menţionat că a fost foarte bucuros să afle despre relansarea Stufstock şi mai ales, de faptul că formaţia a fost chemată să cânte pe scena acestuia. Melcii au împărţit scena Golden Stufstock cu trupe ca Rain District, Trooper, Celelalte Cuvinte, Luna Amară şi Deka Dens. Anul acesta, organizatorii festivalului au convocat nume importante ale muzicii româneşti Phenomenon, Les Elephants Bizares, ZOB, Kumm, EMIL, Timpuri Noi, Urma, Zdob şi Zdub, The Amsterdams. Cea de a VII-a ediţie a festivalului STUFSTOCK a avut loc la Vama Veche timp de 3 zile exclusiv cu formaţii româneşti

Irish Way

Formaţia **OLIVER**, cunoscută ca o trupă cu reprezentaţii rare, dar spectaculoase, a susţinut în club Studio Martin primul concert oficial din 2009. Având un nou album în lucru, fanii au putut asculta o parte din noile compoziţii într-o primă audiţie. După lansarea albumului Poetry Pop în 2008 şi după turneul de promovare, formaţia a decis să nu mai susţină concerte în cluburi, dar şi-a invitat fanii să participe la *Repetiţii cu public*. În toată această perioadă membrii formaţiei au lucrat pentru noul disc. OLIVER a luat fiinţă în 2005, având în componenţă patru muzicieni experimentaţi: Doru Puşcaşu – voce, chitară şi pian, Mircea Moroianu - chitară, Horia Gridan – bas şi Răzvan Rizea – tobe.

INNA. Cu câteva săptămâni înainte de lansarea albumului în România, INNA este recompensată cu DISCUL DE PLATINĂ în Spania. In această vară pe toate radiourile şi televiziunile iberice piesa HOT s-a ascultat intens, iar pe internet s-au înregistrat peste 40.000 de downlod-uri oficiale ale piesei, acest lucru oferind punctajul necesar câştigării DISCULUI DE PLATINĂ. Single-ul Hot este cea mai descărcată piesă a momentului în Spania, depăşind piese ale unor nume internaţionale cu ani de vechime la activ. INNA a filmat în Portugalia videoclipul piesei "Amazing", cel mai recent single al sau. Regia este semnată de Tom Boxer, iar scenariul include printre altele: mare, plajă, surf, INNA sexy în costum de baie. După un an şi jumătate de la lansare, trei single-uri de nr.1 şi un succes internaţional incontestabil, în această toamnă casa de discuri Roton va lansa albumul de debut al INNEI. Albumul este o producţie 100% Play & Win.

Morris

TOM BOXER (Cosmin Simionică) - producător muzical, scenarist, regizor. A început lejer regizând videoclipurile propriilor single-uri. Dovedind că are talent si la regie, alţi artişti de marcă au apelat la îndemânarea sa pentru a le regiza videoclipurile. TOM BOXER a devenit încet şi sigur unul dintre regizorii de seamă din industria muzicală românească: a început cu videoclipurile pieselor sale realizate împreună cu Anca Parghel, Zamorena şi Brasil şi a continuat realizând videoclipuri pentru trupe consacrate precum FLY PROJECT - piesele K-Tinne şi Tasha dar şi pentru altele aflate la debut ROLLER SIS - Se Thelo. Anul 2009 a fost unul plin din punct de vedere a producţiei de videoclipuri pentru Cosmin, acesta semnând regia pentru videoclipurile pieselor Deja Vu - BOB TAYLOR feat INNA, Only - PLAY & WIN, INNA – Amazing - filmat în Portugalia. Tom Boxer a primit pentru acest videoclip un premiu pentru cea mai bună utilizare a unor echipamente tehnice de ultimă oră din partea unei firme specializate din domeniu. Dar Tom Boxer nu şi-a neglijat cariera muzicală. Single-ul A Breautiful Day realizat împreună cu Jay a ocupat poziţii fruntaşe în clasamentele muzicale nu numai din România dar şi din Spania sau Rusia iar single-ul "Dancin" se află de săptămâni întregi în topuri. Şi să nu uităm că anul acesta Cosmin a avut a doua nominalizare consecutivă la Best Romanian Act în cadrul premiilor MTV.

ROŞU ŞI NEGRU reloaded

Doru IONESCU

Revenind la emisiunea „Remix” difuzată de TVR Cultural duminica, câteva adnotări la Integrala „Roşu şi Negru”, o reconsiderare după şapte ani în ceea ce mă priveşte, dat fiind noutăţile descoperite printre vechituri... Formaţia de chitare electrice înfiinţată de liceanul pianist Nancy Brandes la Bucureşti, în 1963, începuse să facă furori când acesta a plecat la Conservatorul din Iaşi. Acolo a dat de un nucleu de instrumentişti, unii colegi de şcoală, între care basistul Florin Marcovici (dar şi chitarist şi solist vocal), fratele Grigore (Geo, vioară şi violoncel), mai târziu şi Nicky Dorobanţu (chitară solo, voce).

Cu ajutorul multor altor colegi, acolo s-a înfiripat prima dată în România conceptul de rock simfonic, cu un concert la Casa Tineretului, cu sprijin chiar şi de la unii dascăli mai tineri (Vasile Spătărelu, dar în primul rând Sabin Păutza, care a orchestrat şi chiar a compus pentru Brandes & Co). L-am lăsat la final pe Ovidiu Lipan „Ţăndărică”, copilul-minune de 13-14 ani, nemaivorbind de Dumitru Tunsoiu (Liviu Tudan) venit de la Conservatorul din Bucureşti taman la ţanc pentru a pregăti participarea la primul festival pop al Arhitecturii (la Casa Studenţilor din Bucureşti). Din „Fool Prayers”/„Nebunii care cred”, suita blues concepută de Tudan care a rezervat majoritatea premiilor instrumentale pentru trupa ieşeană, în emisiunea din 31 ianuarie, am recuperat două fragmente live inedite descoperite în Fonoteca TVR!

În timp ce ieşenii au continuat prelu(cr)ările după „Blood, Sweat & Tears” şi compoziţiile în spiritul lor, Liviu a făcut naveta la Bucureşti, pentru „Metronom” şi noua sa dramă lirică free „Sinestezie”, pusă în scenă la al doilea festival pop (şi cel mai tare) din 1971, la Sala Palatului, premiată la rândul său. Brandes şi ai lui n-au fost mai prejos cu poemul rock „Soare şi vânt”, multipremiat. Din nou înregistrări inedite decoperite în TVR (pe care le-am mai difuzat, filmări de platou), dar şi două piese audio din „Sinestezie”, despre care inclusiv regretatul Tudan credea că au fost şterse, atunci când lucrarea i-a fost interzisă, la rândul său dând foc partiturilor.

Despre alte lucrări ale sale („Meşterul Manole”, „Călătorie înlăuntrul nostru”, după jumătatea anilor ’70) Liviu a apucat să-mi vorbească în treacăt, neexistând „dovada”; am ilustrat atmosfera cu piese din acelaşi filon stilistic gen „Drum în piatră”, „Flori de timp”, „Scurtă privire asupra timpului”. În schimb, poemul rock „Zburătorul” al supergrupului „Progresiv TM/Roşu şi Negru” nu s-a mai oprit la cenzurata variantă apărută pe disc „Puterea muzicii” (superbă de altfel), având în premieră ocazia să ilustrez trei fragmente live (dintr-un concert tras la Sala Palatului în 1978).

Trecut la cele comerciale din 1979, o dată cu „Alfabetul”, fostul obsedat de muzica progresivă Liviu Tudan a mai avut ieşiri spre melosul căutat şi inventat pe coala albă fără... linii directoare, dovadă participarea cu o piesă-spectacol la „Schlagerfestival” de la Dresda, la mijlocul anilor ’80, cu mare succes. În rest, numeroase piese de succes (nu toate apărute pe cele trei LP-uri Electrecord), şi aici revin şi la trupa cu Nancy Brandes, care are în Arhiva Multimedia TVR mai multe piese filmate (needitate pe disc) decât cele apărute oficial pe discurile single. Un portofoliu de invidiat şi nepreţuit pentru orice bibliotecă muzicală, în sensul în care un tânăr (nu neapărat) solist/instrumentist ar fi interesat de linii melodice, de orchestraţii, de concepţie, indiferent de vogă sau muzica la putere. Emisiunea „Timpul chitarelor” de la TVR 2 e gata să pună în lumină, de altfel, orice încercare de remix!

Eugen Ungureanu
FAVORIT
TELEVIZIUNEA CÂNTECELOR NOASTRE
In fiecare Vineri ora 18.00:
Star Musik cu Eugen Ungureanu
si reluare sambata
ora 10.00 dimineata
www.tvbucuresti.com

Angela Rusu la al 12-lea album

Oana GEORGESCU

S-a născut în zodia Racului, la Gherla, în județul Cluj şi are două fete (Larisa, 15 ani şi Rebeca, 7 ani). Este absolventă a Liceului Teoretic "Ana Ipătescu" din Gherla (secția Filologie-Istorie) şi a Şcolii Populare de Artă din Cluj-Napoca (clasa Canto-Muzică populară, prof. Cristina Jiman) şi în curând va absolvi Facultatea de Drept.

Debutul oficial al frumoasei interprete Angela Rusu în lumea muzicii a avut loc pe 7 martie 2000. A fost angajată a Ansamblului "DOR TRANSILVAN" din Bistrița (2001-2003) şi este colaborator permanent al Ansamblului "DOINA" al Armatei. A lansat până acum mai multe albume (*"Inima mea de-ar grăi", "La multă lume-am cântat", "Joacă omule şi bea", "Dor de mamă, dor de țară", "Aşa este viața", "Sculați boieri mari"* – Colinde, *"Azi pun preț pe viața mea"*), hit-ul său intitulat *"Tăte Şogorițele"* dând şi numele albumului lansat sub culorile Casei de Discuri "Electrecord".

De data acesta, Angela Rusu revine în forță cu lansarea celui mai nou album al său, unul cu muzică etno, editat de Big Man – *"Trec anii mei"*, ce conține 14 piese. Angela a cochetat cu mai multe genuri muzicale, dar a ales în cele din urmă muzica populară ca modalitate de exprimare artistică. Deşi a debutat ceva mai târziu, a făcut-o cu impact la marele public şi cu un succes extraordinar. Specialiştii în folclor şi iubitorii muzicii populare susțin că în Gherla şi în împrejurimi s-au născut şi trăiesc cei mai mulți instrumentişti şi interpreți de muzică populară din țară. *"A te distinge în această bogăție de rapsozi şi performeri muzicali este o mare realizare"* – se scria într-o cronică dedicată interpretei. *"Meritul Angelei Rusu este că a crezut în sine şi a izbutit. Intre soliştii de aici sau din altă zare, ea se personalizează cum este şi firesc, prin timbrul vocal şi stil de interpretare şi mai ales prin repertoriu, acesta fiind - sau trebuind să fie! -, pentru fiecare interpret, "averea" luată în traistă atunci când a plecat de acasă. Angela Rusu ştie că repertoriul autentic trăieşte din merindea sa, nu dintr-a altora. Un adevăr stăruie să fie spus: foarte puțini interpreți din părțile Gherlei se pot lăuda cu un album lansat sub culorile* Electrecord*! După ştiința noastră din '89 încoace, Angela Rusu este singura interpretă care a realizat o asemenea performanță!"*. Interpreta se pregăteşte acum pentru un alt moment important al carierei sale: aniversarea a 10 ani de activitate, eveniment pe care-l va sărbători la Cluj cu ocazia unui spectacol extraordinar intitulat "Angela Rusu şi invitații săi". (**Foto: Gabi Boholț**)

Giulia şi Dj Project

Cu doi ani în urmă, **Giulia ANGHELESCU** colabora cu **DJ Project** la unul dintre cele mai reuşite single-uri ale lor – piesa "Prima noapte". Acum artista va face parte din proiectul DJ Project feat. Giulia şi îi va însoți în concerte pe ceilalți doi membri.

„Sunt încântată să fac parte din DJ Project. M-am numărat printre fanii acestei trupe încă de la lansarea ei. Mă bucur să lucrez cu doi dintre cei mai profesionişti producători din industria muzicală românească ", spune Giulia.

„Giulia este un artist complet, în adevăratul sens al cuvântului. îi apreciem atât calitățile artistice, cât şi prezența scenică. Ea reprezintă alegerea potrivită pentru DJ Project şi am simțit compatibilitatea noastră muzicală încă din momentul în care am cântat împreună piesa "Prima noapte", a declarat Gino Manzotti.

De la lansarea lor – în 2000 – Dj Project reuşesc să se mențină prin determinare, permanentă preocupare pentru calitate, creativitate, în topul preferințelor publicului. Peste câteva luni, Gino Manzotti şi Maxx vor sărbători împreună cu Giulia 10 ani de când proiectul DJ Project a luat ființă.

Olga Bălan - vedetă în Italia

Marius GHERMAN

Am recenzat în aceste pagini excelentul album etno-lăutăresc editat anul trecut în Italia de valoroasa interpretă Olga Bălan, având alături de ea, în bună parte, muzicieni români. De această dată avem ocazia să consemnăm nu un succes muzical, ci unul cinematografic al plurivalentei artiste. După felurite apariții în teatru şi diverse roluri pe marele ecran, se pare că acum Olga Bălan „a dat lovitura", după cum se spune, primind un rol important într-un film de mare succes, lansat cu puțină vreme în urmă în toate cinematografele din Italia. Filmul se cheamă „Io, loro e Lara" - scenariul şi regia, precum şi un rol principal – Carlo Verdone, nume respectat în filmul italian. Este o producție Warner Bros Entertainment Italia, distribuită de Warner Bros Pictures – deci la cel mai înalt nivel. Olga Bălan îi are drept parteneri în film pe cunoscuții actori Laura Chiatti, Sergio Fiorentini, Angela Finocchiaro, Marco Giallini, Anna Bonaiuto. În film, Olga Bălan este o frumoasă femeie de origine moldavă, care se căsătoreşte cu un general în vârstă, cucerit de farmecele ex-guvernantei. De aici, o serie de conflicte cu familia (apare şi o fiică necunoscută a Olgăi, la rândul ei mamă), moartea Olgăi şi un final departe de tradiționalul happy-end. Într-o Italie cu o emigrație în creştere, cu numeroşi români şi moldoveni, filmul este unul de actualitate. Spectatorii pleacă din sală întrebându-se dacă nu cumva au o percepție greşită în ceea ce priveşte emigranții, devenind sigur mai toleranți, mai buni.

Olga Bălan realizează un rol magistral, dovedind că nu este numai o excelentă cântăreață, dar, de-acum, şi o actriță în adevăratul înțeles al cuvântului.

Ana Mardare în Germania

Ioan SĂTMĂREANU

Frumoasa şi talentata interpretă de muzică uşoară (Doamne, câte voci admirabile sunt neglijate de mass media!) ne dă veşti bune, pe măsura înzestrărilor sale. În luna decembrie a efectuat un lung turneu în Germania, alături de cântărețul american Irvin Doomes (ne amintim, ei au înscris la Eurovision-ul trecut o piesă în duet semnată de Tudy Zaharescu). Cei doi au fost acompaniați de trupa „Diamonds and Pearls". În urma primirii entuziaste, turneul va fi reluat în luna mai a acestui an – dovadă că... nimeni nu-i Profet în țara lui, trebuie să ne aprecieze întâi străinii! Al doilea album al solistei va fi lansat pe data de 1 octombrie în acest an (precizie germană, bravo !), „responsabil muzical" fiind şi de această dată, ca şi la precedentul – „Tu" – compozitorul Tudy Zaharescu. Începând din 29 ianuarie, de altfel, Ana Mardare şi Tudy Zaharescu Band pot fi ascultați, joia şi vinerea, la „Lobb's", în incinta hotelului Pullman (fostul Sofitel). Mergeți să-i vedeți, noi am făcut-o, vă garantăm o seară de muzică adevărată!

Mereu tânărul Jula

Mihai CHIHER

De ce se duc toţi artiştii de vază la Galaţi atunci când îi invită Alexandru Jula? Pentru că ştiu sigur că organizarea şi primirea sunt impecabile, culminând cu condiţiile tehnico-artistice de la reputatul Teatru muzical „Nae Leonard" (director eminent – Florin Melinte), fără a trece cu vederea cazarea la hotelul de lux „Vega" şi cele aferente. Altfel spus, ceea ce îşi doreşte artistul Jula când este la rândul lui chemat în alte oraşe (şi rareori primeşte invitaţii !), oferă cu prisosinţă colegilor săi ! La acelaşi nivel înalt al profesionalismului s-a situat şi spectacolul de la Teatrul „Leonard", în care a fost lansat noul album al lui Jula –

„Dragoste fără frontiere" (Casa Spiros din Galaţi). Ei bine, sala a fost arhiplină şi, atenţie, asta cu bilete de intrare, aşa cum se cuvine la orice concert serios! Afluenţa se explică şi prin publicitatea inteligentă făcută prin propria emisiune de la TV Galaţi, între orele 15 şi 17, unde au fost prezenţi toţi oaspeţii. În felul acesta, publicul se convinge că ei au venit (nu-i vorbă, niciodată n-a lipsit nici un nume de pe afiş!) şi abia aşteaptă să-i aplaude *live* peste două ore, pe scenă! Atracţia spectacolului a fost, înafara unui Alexandru Jula în mare formă, jovial şi tonic (un adevărat fenomen acest artist care dă lecţii „juniorilor" obosiţi înainte de vreme...), prezenţa Mirabelei Dauer. Marea artistă a fost copleşitoare, ca de obicei, incandescentă şi naturală, ridicând sala în picioare cu piesele de pe cel mai recent album al său – „Pentru inima mea" (compuse de Raoul), dar şi cu şlagărele consacrate de vocea ei copleşitoare, scrise de Ionel Tudor, Vasile V. Vasilache, Marian Nistor, ş.a. Show-ul a fost completat perfect de talentata solistă de muzică uşoară de la teatrul gazdă, Emilia Savu, de Elena Pădure (romanţe, cântece de petrecere, folclor autentic), venită special de la Braşov, şi de solista de muzică populară încurajată de Al. Jula, Doiniţa Fluturu-Carp. Cele două tablouri coregrafice oferite de baletul teatrului-gazdă (coregrafia – Fănică Lupu) au întregit un concert de nota 10.

Morala: cine n-are bătrâni (de mare valoare) să-i cumpere, sau mai bine să se sfătuiască cu Jula, dă lecţii gratuit!

Remember Mihaela Runceanu

Octavian URSULESCU

Îmi amintesc când am prezentat emblematicul cântec al lui Ionel "Ucu" Bratu Voicescu, "Pentru voi, muguri noi". De ce "emblematic"? Pentru că Mihaela era înconjurată, pe scenă, ca şi în viaţă, de "mugurii" noi de cântec pe care-i cultiva cu atâta migală şi dragoste, la Şcoala populară de artă. Era atât de generoasă, de prietenoasă, încât casa ei era deschisă, elevii, admiratorii, cunoscuţii veneau la ea fără oprelişti, căci cum ar fi putut ea, omul cu suflet curat, să se gândească măcar că ar dori cineva să-i facă un rău? De fiecare dată – şi o fac des – când trec prin faţa geamului fostului ei apartament, mi se strânge inima… Avea un grilaj la ferestre (şi uite că n-a apărat-o)!, deseori o aşteptam cu maşina în faţa casei, când plecam în turnee. De câteva ori am intrat; era o casă obişnuită, fără valori, fără bogăţii – ce să atragă un hoţ? De două deplasări îmi aduc aminte în mod special. Ne întorceam de la Bistriţa, unde, ca de obicei, Sala sporturilor fusese arhiplină; eram în vagonul

Despărțiri
Eugen Bertea

Concitadinul şi colegul lui de breaslă Eugen Ungureanu mi-a adus dureroasa veste a încetării din viață a compozitorului, dascălului şi – mai ales – a neîntrecutului descoperitor de talente Eugen Bertea, la venerabila vârstă de 82 de ani, pe care însă n-o arăta. Practic, el a fondat la Oneşti o veritabilă şcoală de muzică uşoară, din „laboratorul Berta" de la Casa de Cultură a sindicatelor lansându-se voci remarcabile. Discret, adesea anonim, Eugen Bertea a stat în umbra elevelor sale, dintre care se detaşează Loredana Groza (care a şi fost la înmormântare, gest care o onorează), Carmen Rădulescu,

Luiza Cioca, Mioara Feraru, Anda Vaciu, Cristina Spătar, Alexandra Ungureanu. A dirijat orchestra, a alcătuit chiar o fanfară a Oneştilor, cu care a înregistrat un album (recenzat şi în paginile noastre), dar mai ales era neobosit. Anul trecut a produs şi compus (în bună parte) melodiile solistei Cristina „Cristinell" Hristea, iar grupa sa de copii a impresionat telespectatorii de la TV Galați (emisiunea lui Alexandru Jula) sau DDTV (Cristi Groza, din păcate emisiunea nu mai există). Până în ultima clipă s-a dedicat celor mici, în toamna anului trecut organizând la Slănic-Moldova un ambițios nou festival pentru copii. Toate melodiile sale şi ale elevilor săi erau înregistrate în performantul studio Midi Sound, cu Jolt şi Andrei Kerestely la pupitru. Prin Eugen Bertea dispare o pagină aparte din istoria muzicii uşoare româneşti: într-un clasament al descoperitorilor de talente el va figura întotdeauna în Top 3, cel puțin.

O. URSULESCU

de dormit, Mihaela stătea în cuşetă cu Ileana Şipoteanu, care primise în dar de la Gina Pop o colivie cu un papagal, iar eu cu marele actor Mitică Popescu. Din cauza papagalului, Mihaela a stat tot drumul, aproape, la o țigară şi o vorbă, cu Mitică, pe culoar! Apoi, la Panciu, când ne înghesuisem în Dacia mea şi, pe lângă tradiționalele canistre pentru vin, Gheorghe Gheorghiu mai avea şi uriaşa cutie cu chitara. La Panciu, neexistând hotel, am fost cazați la un…orfelinat! Ne-am amuzat, ne-am tachinat şi am râs până noaptea târziu, "Gigi" glumea, făcându-i curte Mihaelei. Era atât de fericită, de veselă…În drum către un alt spectacol, cândva, ne-am oprit pentru puțin timp la Buzău, ne-a invitat în casa părintească – un apartament de bloc. Ultima dată când am văzut-o a fost la Sala Radio, aveam un concert şi a venit special în culise să mă vadă, urma să avem un turneu şi nu mă "prinsese" la telefon – pe atunci nu aveam nici robot, nici celular. Peste puțin timp aveam să aflu cumplita veste. Amintirea acestei mari artiste şi profesoare, însă, dăinuie şi mă doare că festivalul ce-i poartă numele, care ar trebui să fie unul dintre cele mai importante din țară, nu mai există, după ce căzuse în anonimat, încet-încet. N-am fost niciodată invitat să-l prezint, căci aş fi spus buzoienilor, de la microfon, ceea ce scriu aici: Mihaela Runceanu este o emblemă, un "brand" pentru Buzău, dar şi pentru toată muzica uşoară românească. A organiza un festival pe măsura renumelui artistei este o datorie firească, înseamnă a-i cinsti cum se cuvine memoria, cu atât mai mult cu cât marea ei vocație a fost tocmai lansarea şi încurajarea tinerelor vlăstare ale muzicii uşoare.

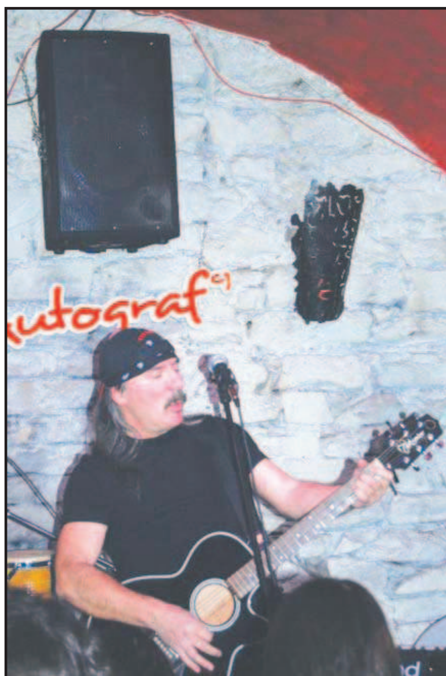

Undeva, în culise...

Vasile Şeicaru

Marius GHERMAN

Aruncarea în valuri, *La adio*, *Antiprimăvara*, *Actorul*, *Iancu la Ţebea* (toate pe versuri de Adrian Păunescu), *Dragostea, destin străvechi*, *Citeşte numai la final*, *Tango retoric*, *Îmbrăţişarea mării*, *Domnule maior*, *Viaţa-i viaţă, banu-i ban*, *Din prea mult sau prea puţin*, *Lume, soro lume, ce păcat*, *Copilul de pripas*... Recunoaşteţi că puteţi chiar în acest moment fredona cel puţin 5-6 refrene din creaţia acestui trubadur mereu frumos şi fără vârstă. Dar cum a devenit Şeicaru muzicianul apreciat de azi ?

S-a născut într-un iulie fierbinte, pe 10, în comuna Oancea, judeţul Galaţi, dragostea pentru muzică fiindu-i sădită de mamă. A descoperit chitara la Casa pionierilor din Galaţi (chiar dacă părinţii doreau să-l îndrume către acordeon). La 16 ani avea deja primele trupe de rock, „Atletic" (nu întâmplător, a fost sportiv de performanţă şi este la bază profesor de educaţie fizică !) şi „Group 17", cântând reluări după Beatles şi alte grupuri la modă. Momentul de cotitură este 1968, când devine solist vocal la cunoscuta formaţie „Cristal", condusă de regretatul Puiu Creţu, cu care triumfă din 1970 la toate festivalurile artei studenţeşti. E anul din care încep să cânte pe litoral, la Costineşti, fiind până în 1980 vedetele aşteptate de studenţi la Disco-Ring şi Forum. Declară Şeicaru: „Puiu Creţu mi-a fost cel dintâi, cel mai bun şi cel mai competent profesor de muzică". Perioada care-l consacră la scară naţională este cea în care a activat în Cenaclul Flacăra (1978-1984), când devine o vedetă adulată a genului folk şi compune câteva dintre cele mai valoroase piese ale sale, mai toate pe versuri de A. Păunescu. De altfel, chiar dacă nu o dată şi-a scris versurile, preferă să recurgă la poeţi consacraţi. Pe discurile sale sau în concerte a colaborat cu toţi instrumentiştii sau interpreţii folk de valoare. După lansarea albumului „Nu trântiţi uşa" (Mircea Vintilă - Florian Pittiş), a fost membru fondator al trupei care avea să se numească mai târziu „Pasărea Colibri" (alături de Baniciu, Vintilă, Pittiş, Cnejevici), ceea ce unii uită să amintească.

Vasile Şeicaru a compus primul cântec, *Pădurea*, în 1968, urmat de *O clipă de aur* – compoziţie multi-laureată la concursuri, cântată de „Cristal". A compus şi pentru Mirabela Dauer sau Loredana Groza şi are la activ 10 albume de autor. Între recunoaşteri, să amintim: Premiul I ca solist vocal la F.A.S. (Timişoara) şi Premiul II cu „Cristal". În 1973 a fost, tot cu „Cristal", la Festivalul mondial al tineretului şi studenţilor de la Havana (Cuba), iar în 1985 a luat parte la ediţia de la Moscova a aceluiaşi festival. În 1987 a cântat în China şi Coreea de Nord, apoi a întreprins turnee de succes în SUA, Grecia, Irlanda, Italia, Bulgaria, Franţa, Canada, Belgia, Germania, Rep. Moldova. La Cenaclul Flacăra a fost distins cu Marele Premiu şi, de două ori, cu Premiul de creaţie (pentru *La adio* şi *Aruncarea în valuri*). Participările şi recunoaşterile internaţionale ale valorosului cantautor mai includ Festivalul rock şi folk „Rote Lieder" (Berlin) – 1986, 1987; premiul special al presei la Soci (URSS), în 1988, alături de Ştefan Hruşcă, cu piesa *Lumina*. Nu poate uita că premiul, sub forma unui... samovar, i-a fost înmânat de marea actriţă Ludmila Gurcenko (din „Gară pentru doi"). Nu mai punem la socoteală numeroasele premii din partea Radio România şi a TVR. A trecut cu greu peste imensa durere pricinuită de pierderea soţiei, Gabi, în 2006, an în care a fost decorat cu Ordinul Cultural în grad de Cavaler, oferit de Preşedintele ţării. În 2009 (mai bine mai târziu...) a fost făcut Cetăţean de onoare al municipiului Galaţi, alăturându-se astfel altor nume celebre: Alexandru Jula, Nicolae Niţescu, Temistocle Popa, Aurel Manolache. Dintre colegii români îi preţuieşte, înafara celor din folk, pe Andra, Luminiţa Anghel, Taxi, Mandinga, iar dintre străini – pe Bob Dylan, Dream Theater, Joan Baez, Sting, Gianna Nannini, Don McLean, Rolling Stones...

Vasile Şeicaru este un artist minunat, creativ, cel mai recent album de autor – „În oraşul cu floare de tei" (recenzat elogios în paginile noastre) fiind o adevărată bijuterie. Se gândeşte şi la un album cu cântece de Crăciun, dar mai ales susţine sute de concerte anual, cele mai multe de autor, fiind extrem de cerut de românii din diaspora. Cu părul pe umeri şi chitara lângă inimă, Vasile Şeicaru este imaginea trubadurului modern, dăruind celor din jur o fărâmă de speranţă şi bucurie, prin muzica sa încărcată de poezie autentică şi sensibilitate rară...

Aruncarea în valuri

Versuri: Adrian Păunescu
Muzică: Vasile Şeicaru

Strofa 1 şi 2

E B7 E

Iu - bi - ta mea să ne-a-run-căm în ma - re Îm -
Ne vor pri - vi prin su - te de bi - no-cluri Se

4 A E A

ple-ti-ciţi în sa-re şi___ gu- vizi___ Să fi - e ma - rea tem-plul nun-ţii
vor ui - ta ca la un alt___ pră- păd___ Mi - rân-du-se că doi fu - se-sem

7 E E B7 E

noa - stre__ Pe ur - mă u - şa ţăr-mu-lui s-o-n - chid. Iu -
par - că__ Şi ei pe ma-re nu-mai u - nul văd. Dar

10 E B7 E A

bi - ta mea te-ai îm-bră - cat în al - ge Şi te să-rut cu u - ni - vers_ cu tot
nu-i ni-mic le vom plă - ti a - cea-sta Vom re-ve-ni în a-nul două___ mii

13 E A E

___ Pe za - rea sfâ-şi - a - tă de pă - ca - te Plu
___ Cu ple - te 'n - că-run-ţi - te mult de sa - re Şi-n

16 E B7 E E7 Refren A

tim râ - zând şi ne___ iu-bim în - not. *Iu - bi-ta mea să ne-a-run căm în*
bra-ţe______cu o ma-re de co - pii.

19 E

ma - re Şi să tră-im în ma - re ne -în - frânt Să

22 B7

ne lu-ăm da - că vo-ie-şti la va - ră Trei săp-tă-mâni con-ce-diu pe pă-

25 E 1. E 2.

mânt. Iu - mânt.

Descătuşarea

Octavian URSULESCU

Aerul libertăţii, pe care-l respiram cu toţii cu nesaţ în decembrie ’89, ne-a dat tuturor aripi. Credeam că totul se va schimba, că va fi minunat, că valorile vor triumfa. Îmi aduc aminte că în zilele Revoluţiei am răspuns chemării de la TVR şi m-am dus şi eu să vorbesc pe micul ecran. În colţul străzii Pangratti am urcat într-un TAB din care coborâse Florin Piersic. Pe drumul până în curtea Televiziunii se auzeau nişte zgomote necunoscute mie, militarii care ne însoţeau ne-au spus că se trăgea în noi, era sunetul gloanţelor! Acolo, pe micul ecran, pătruns de fiorul Revoluţiei şi de un curaj nebun, am atacat o serie de persoane din domeniul culturii, ca să constat în scurtă vreme ce greşeală făcusem, fiindcă în anii următori s-au dovedit la fel de puternici! Asta e, mă luase valul, dacă eram mai diplomat poate eram şi eu acum « revoluţionar » sau « dizident »! Dar, cum muzica era preocuparea mea nr. 1, pe loc am avut două obiective. Primul – să reluăm la TVR celebra emisiune « Meridianele cântecului », scoasă de pe post în urma unui telefon intempestiv venit de la « Tovarăşa », de la Cabinetul 2. Am purces la treabă cu Titus Munteanu, îi invitam în studio pe toţi artiştii rămaşi peste hotare, precum Nicu Covaci, Anton Petraşincu, ş.a., ce mai, entuziasm total! Dar văzând după câteva luni că eu fac voluntariat şi alţii, în condiţiile tulburi de atunci, îşi umpleau buzunarele cu bani, am renunţat. Tot în ianuarie 1990 am transmis primul concurs de dans sportiv filmat vreodată de TVR – realizator: acelaşi Titus Munteanu, eu – prezentator. Spectacolul avusese loc în 1989, dar, datorită « ţinutelor necorespunzătoare » ale dansatoarelor, îndeosebi la secţiunea Latino (acesta fusese motivul pentru care sărise în sus « Tovarăşa » şi la « Meridianele cântecului »), Titus n-a putut să-l difuzeze decât imediat după Revoluţie; parcă a ştiut, păstrându-l cu grijă în cutie! Din acea clipă am fost amândoi foarte legaţi de dansul sportiv, fiind implicaţi chiar în constituirea Federaţiei de specialitate, cu sprijinul lui Cornel Dinu, pe atunci ministru (Titus a avut la un moment dat şi o funcţie în conducerea F.R.D.S., alături de un alt susţinător, Constantin Duţu). Tot în ianuarie 1990 au avut loc primele transmisii în direct ale unor spectacole de divertisment, înainte, se ştie, acestea fiind înregistrate, montate, vizionate şi grijuliu cenzurate. A fost mai întâi un mare spectacol de varietăţi realizat de Titus Munteanu la Sala Radio, unde, alături de crema cântăreţilor (pentru prima oară fanii Angelei Similea s-au putut manifesta în voie, cu baloane, pancarte, flori, toată recuzita occidentală) şi actorilor, am prezentat un olandez de culoare care-l imita pe Michael Jackson, dar şi – altă premieră – o paradă a modei cu superbele manechine ale Zinei Dumitrescu de la Casa de Modă « Venus ». La sfârşitul lui ianuarie 1990 mi s-a ivit ocazia de a-mi împlini un vis – acela de a călători pentru prima oară în Occident (până la Revoluţie am fost o « oaie neagră », refuzându-mi-se regulat viza) şi mai ales de a asista la legendarul festival de la Sanremo. Italienii, pentru a celebra răsturnarea regimurilor comuniste în ţările din Est organizaseră atunci o secţiune aparte, « Sanremo Libertà », găzduită în acel an 1990 de faimosul Teatru Ariston, unde are loc şi azi în mod tradiţional festivalul. E bine de precizat - mai ales că unii dintre artiştii români au lăsat să se înţeleagă că ar fi fost invitaţi la festivalul de la Sanremo - că respectiva secţiune nu a avut **nici cea mai mică legătură** cu festivalul propriu-zis (care, în acel an, fiind ediţia a 40-a, s-a ţinut într-un alt spaţiu, imens – Palafiori – cu zeci de vedete de peste hotarele Italiei)! S-a ţinut, cu sala goală, **înainte** cu câteva zile (de aceea soliştii noştri s-au întors în ţară, doar eu, Angela Similea şi Titus Munteanu rămânând, pe banii noştri), transmis pe un post TV mic, ce mai, organizat de italieni « ca să fie », fără public:

M. Sârbu

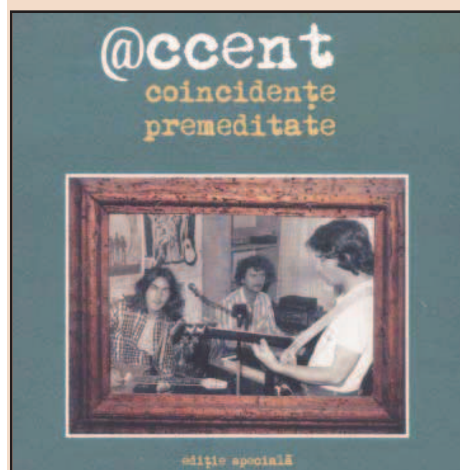
ne aplaudam între noi, mai ales că toate ţările ex-socialiste îşi trimiseseră marile vedete, reîntâlnindu-mi acolo vechii prieteni Maryla Rodowicz, regretatul Czeslaw Niemen, Katona Klari, ş.a. Noi am fost reprezentaţi de Angela Similea, Gabriel Cotabiţă, Dida Drăgan şi formaţia « Roata ». De remarcat că Ministerul Culturii (iată că nu se schimbase nimic!) a plătit integral deplasarea tuturor, inclusiv a celor care cărau instrumentele, numai eu şi Titus Munteanu ne-am plătit voiajul din buzunarul propriu!! Aş fi rămas să văd « festivalul mare » chiar şi dormind pe bănci, era visul meu; din fericire un cunoscut ziarist, Marco Mangiarotti, m-a invitat să scriu zilnic o tabletă în ziarul « Il Mattino », oferindu-mi cazare şi diurnă. Un alt critic muzical celebru, Mario Luzzato Fegiz de la « Corriere della Sera » (care a caracterizat festivalul de la Mamaia ’90 drept un « Sanremo la Marea Neagră ») mi-a oferit invitaţiile sale, pe care le-am cedat Angelei Similea, eu preferând să rămân în sala presei (aşa a ajuns, într-o seară, Angela alături de Diego Maradona!). Aici s-a petrecut o scenă emoţionantă: renumita Caterina Caselli, cu care nu mă mai văzusem de 20 de ani, dar cu care corespondasem, a intrat, m-a zărit şi, strigând « Ottaviano! », mi-a sărit în braţe, sub ochii uimiţi ai colegilor italieni, care au avut un mic subiect monden. Sincer să fiu, memoria ei m-a frapat şi m-a făcut în acea seară vedeta salonului presei!

În sfârşit, cel mai pitoresc spectacol al acelui început fierbinte de an s-a chemat « Crazy Girls », fiind imaginat de Marian Sârbu şi de regretatul actor Ion Marinescu – un nume unanim respectat, dar care găsise împreună cu tânărul lui prieten (actualmente Marian Sârbu conduce formaţia de mare valoare « ExclussiV », în care este pianist şi compozitor-orchestrator, dar şi restaurantul « Allhambra ») o sursă inepuizabilă de făcut bani. Ei au înfiinţat rapid Teatrul vesel « Ion Marinescu », au ales din figuraţia de la Teatrul Naţional câteva fete mai dezinhibate, au înghesuit în Trabantul lui « Jeannot » Marinescu ceva aparatură şi decoruri şi au pornit să străbată ţara, ocolind însă, cum îmi relatează azi Marian, Capitala. Aveau muzică modernă, amândoi spuneau ceva glume, dar mai ales publicul aştepta cu sufletul la gură momentul când fetele, care altminteri se fâţâiau permanent pe scenă în costum de baie, urmau să se dezbrace de tot, aşa cum indica afişul. Să nu vă închipuiţi că era cine ştie ce strip-tease, povesteşte Marian Sârbu; acesta manevra abil luminile şi stroboscoapele, aşa încât momentul despuierii totale era abia perceput şi mai mult imaginat de înfierbântatul public. A fost o idee de mare succes, se dădeau câte 3 spectacole pe zi, lumea dădea buluc, doar intelectualii dezaprobau coborârea marelui actor la un asemenea nivel comercial. Dar scopul scuză mijloacele, toată lumea vroia să câştige cât mai mulţi bani, înafara unor naivi ca mine: eu aveam o singură preocupare, să văd o lume care până atunci îmi fusese interzisă brutal. Imediat după Sanremo am plecat la cel mai mare festival de jazz din lume, cel de la Haga (Olanda), « Northsea » - fireşte, tot pe banii mei, apoi în Germania, SUA, Franţa... Cei care, ca şi mine, au avut interdicţie pentru Vest, mă înţeleg perfect.

„Coincidențe premeditate”

Formația a luat ființă în anul 1979 la Tulcea. Treptat, ACCENT şi-a definitivat stilul, orientându-se către muzica progresivă, cu influențe din rock, hardrock şi jazz.

Înregistrarea albumului „Coincidențe premeditate” s-a realizat în trei faze, în perioada noiembrie 2006 – aprilie 2007 şi cuprinde trei discuri. Pe primul disc se găsesc piese de studio din perioada 1980 – 1985. Cel de-al doilea disc adună înregistrările realizate în studio în 2006 – 2007, iar ultimul disc constă într-un bonus DVD cu imagini video din perioada de început a formației şi „making of”-ul filmat al albumului.

Componența ACCENT: **Paul Prisada** – voce & chitară; **Nicolae Sava** – claviaturi, voce, sax; **Georg Torz** – flaut, muzicuță, drâmbă; **Vasile Drăguşanu** – chitară; **Florin Lefter** – chitară bass; **Marian Ene** – tobe; **Călin Grigoriu** – chitară; **Florin Laghia** – percuție, chitară.

„Zuluoscarbravo”

Formația bucureşteană Z.O.B. a revenit, la cinci ani după lansarea albumului „Printre nori”, cu un album la fel de nonconformist ca şi „Telenovelas”, „Parodisiac” sau „Ura de după uşă”, abordând acelaşi stil punk-rock ce se mulează pe temperamentul lor precum o mănuşă.

Noul album „ZuluOscarBravo” conține 13 piese, iar primul extras pe single, „Şi ce ?’ se află deja în difuzare pe radiouri. Vor urma alte extrase ca: „Jandarmii”, „Killer” etc.

Este muzica celor rebeli, a celor care merg împotriva

curentului şi care rămân fideli lor înşişi, neîncadrându-se în tipare impuse. Este un manifest pentru o muzică de calitate care-şi transmite mesajul, indiferent de perioada de timp căreia îi aparține. Moşu’, Forest şi Lonți se vor putea dezlănțui aşa cum fanii lor se aşteaptă.

Circa Şapte

Este al treilea album din cariera formației, conținând atât cântece de sine- stătătoare cât şi cele din filmul Tache (Domino Film, regizor Igor Cobileanski), film anunțat printr-un reuşit videoclip - regizor Cristian Gugu.

Sonorități surprinzătoare,

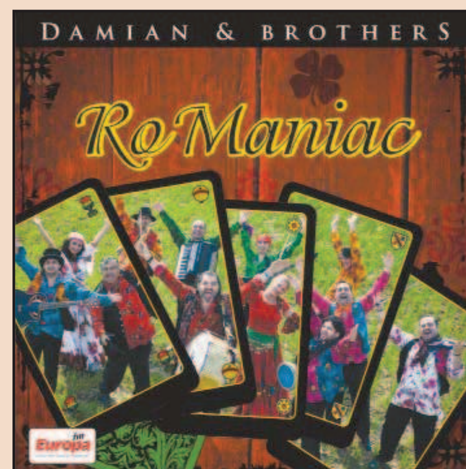

aşa cum ne-a obişnuit de fiecare dată Cristi Dumitraşcu (liderul dintotdeauna al formației, voce, chitară, acordeon trompetă) alături de care îi găsim acum pe Adrian Cristescu (pian, voce) - cei doi semnând muzica şi orchestrațiile, Daniel Secărea (tobe, percuții), Alex Stanciu (bas, voce), Florin Mitrea (violoncel).

Damian Drăghici & Brothers

Un prim album dublu CD (casa Roton) al lui Damian Drăghici, dedicat publicului din România.

Albumul poartă amprenta back-ground-ului muzical solid pe care Damian Drăghici îl are, muzica sa fiind un mix de tradiție şi modernism. Master-ul albumului s-a realizat în Statele Unite, cele 15 piese au fost atent selecționate,

astfel încât să fie reprezentative atât pentru artist, cât şi pentru muzica lăutărească, ca gen, piese uşor recognoscibile de către orice ascultător. Proiectul grafic al albumului a solicitat atenție, cărțile de joc folosite în tarot-ul țigănesc dorind să aducă norocul asupra celor ce vor asculta albumul.

Damian Drăghici nu poate fi prins în tipare. Este un naist cunoscut având colaborări cu nume mari, un căutător în muzică, pendulând între muzica electronică, jazz, rock, gypsy, clasic şi post hip-hop.

Compozitorul Constantin Arvinte, într-o triplă ipostază creatoare la Cluj

Ştefan CĂRĂPĂCEANU

Sala de spectacole a Casei Studenților din Cluj a găzduit o manifestare complexă, în prezența compozitorului Constantin Arvinte, ocazionată de prima audiție a lucrărilor "Concertino pe teme populare ardeleneşti" şi "Suita transilvană pentru orchestră" în interpretarea orchestrei "Cununa Transilvană", la pupitrul dirijorul aflându-se chiar compozitorul.

Înainte de spectacol a fost lansată cartea intitulată "Folclor muzical din Transilvania", lucrare purtând marca şi semnătura aceluiaşi Constantin Arvinte, neobosit culegător, cercetător şi orchestrator de folclor, deopotrivă compozitor de muzică corală, de cameră şi simfonică.

Printre cele mai recente realizări amintim şi "Rapsodia oltenească", prezentată în primă audiție la finele anului 2008 de Filarmonica "Oltenia" din Craiova, precum şi cartea "Folclor muzical din Moldova", editată de Centrul Județean pentru consevarea şi promovarea culturii tradiționale Iaşi.

Partea solistică a piesei "Concertino pe teme populare ardeleneşti" pentru vioară şi orchestră a fost susținută de violonistul şi dirijorul formației, Ovidiu Barteş. În această piesă compozitorul a folosit teme şi motive zonale autentice, uzitând de procedee simfonice, armonice, melodice şi componistice tratate într-o varietate de nuanțe şi ritmuri folclorice locale.

Şi în lucrarea "Suita transilvană pentru orchestră" compozitorul a folosit teme de melodii şi ritmuri autentice, tratându-le prin modalitati creatoare rapsodice, cu alternanța dintre *tutti* şi părțile solistice, cu nuanțe, culori sonore şi acompaniament, extrase din esența cântecelor şi jocurilor incluse.

Maestrul Constantin Arvinte, membru al Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România, este considerat unul dintre cei mai valoroşi şi apreciați compozitori, dirijori şi folclorişti contemporani, cu o contribuție de excepție în domeniul muzicii româneşti, pentru care a fost distins cu nenumărate premii.

În creația muzicală s-a impus printr-un număr mare de lucrări pentru cor, cor şi orchestră de diferite genuri, piese pentru solişti vocali şi instrumentişti cu diverse acompaniamente, de la tarafuri la orchestre populare complexe, într-o diversitate de stiluri şi genuri: lied, rapsodii şi suite, tablouri etno-coregrafice, muzică de cameră, simfonică şi de fanfară.

În calitate de culegător şi cercetător de folclor, a străbătut țara "de-a lungul şi de-a latul", adunând astfel sute de doine, balade, "cântece de ascultare" vocale şi instrumentale, melodii de jocuri populare româneşti, maghiare, sârbeşti, turceşti şi bulgăreşti, pe care le-a transcris, selectat, publicat şi valorificat în concerte şi spectacole, pe scene din țară şi de peste hotare.

Cea mai prodigioasă activitate artistică este legată de Ansamblurile "Ciocârlia" şi "Rapsodia Română", unde a ocupat funcția de director şi dirijor, dar şi de celelalte formații folclorice profesioniste, în repertoriile cărora au figurat frecvent creații semnate de compozitorul Constantin Arvinte.

Spectacolul de la Cluj s-a încheiat cu un micro-recital susținut de taragotistul Dumitru Farcaş, invitat de onoare, o prezență inconfundabilă, care prin ton, tehnică şi repertoriu şi-a dat întreaga măsură a talentului.

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE EDITURA MUZICALĂ CU SPRIJINUL UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL CULTURAL ŞI ÎN COLABORARE CU U.N.M.B.

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Director: Costin ASLAM
Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Adrian IORGULESCU

Semnează în acest număr:
George BALINT, Corina BURA, Ştefan CĂRĂPĂNCEANU, Carmen CHELARU, Luminița CIOBANU, Constanța CRISTESCU, Liviu DĂNCEANU, Vasile DONOSE, Ioana FRĂȚILĂ NICHIFOR, Marcel FRANDEŞ, Oana GEORGESCU, Ovidiu GIULVEZAN, Doru IONESCU, Florența MARINESCU, Doina MOGA, Mariana POPESCU, Doru POPOVICI, Vasile TIMIŞ, Vasile TOMESCU, Mirela ZAFIRI

Adresa redacției: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
Conținutul revistei poate fi accesat pe: http://www.ucmr.org.ro/
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro
TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x